

OBČINA RADLJE OB DRAVI  
Mariborska cesta 7  
2360 RADLJE OB DRAVI

Številka: 007-0006/2021

Datum: 10.3.2022

**K TOČKI 9**

OBČINSKI SVET  
OBČINE RADLJE OB DRAVI

<b>ZADEVA:</b>	<b>VIZIJA IN STRATEGIJA (VIS) OBČINE RADLJE OB DRAVI 2022-2040</b>
<b>PREDLAGATELJ:</b>	mag. Alan BUKOVNIK, župan
<b>GRADIVO PRIPRAVIL:</b>	mag. Bojan Mažgon
<b>POROČEVALEC:</b>	mag. Bojan Mažgon
<b>PREDLOG OBRAVNAVAL:</b>	/
<b>PРАВNA PODLAGA:</b>	16. člena Statuta Občine Radlje ob Dravi (MUV šte. 28/16, 35/17 in 11/19)
<b>OCENA STANJA:</b>	Občina Radlje ob Dravi se je za nov projekt VIS odločila, ker je bil projekt prvič izveden že v letu 2010 in je do danes služil kot dobro vodilo pri načrtovanju in izvedbi mnogih projektov, ki so bili posledica pričakovanj prebivalcev iz tega obdobja. S projektom se je preučilo tudi, kako so spremembe vplivale na razpoloženje in zadovoljstvo prebivalcev danes.
<b>RAZLOGI ZA SPREJEM:</b>	Sprejeta Strategija bo predstavljala orodje, s katerim se sistematsko loteva strategije razvoja v soglasju s prebivalci in izvaja ukrepe, s katerimi se zasleduje doseganje zastavljenih ciljev in posledično povečanje zadovoljstva prebivalcev.
<b>OBRAZLOŽITEV:</b>	V prilogi.
<b>MNENJE STROKOVNE SLUŽBE:</b>	Strokovne službe menijo, da je dokument ustrezen.
<b>OCENA FINANČNIH POSLEDIC:</b>	Sprejem predloga nima finančnih posledic na Proračun Občine Radlje ob Dravi.

**PREDLOG SKLEPA:** Občinski svet Občine Radlje ob Dravi sprejme in potrdi Vizijo in strategijo (VIS) Občine Radlje ob Dravi 2022-2040.

Pripravila:

Klara Cigler, občinska uprava

Pregledala:

mag. Katja BURJA KOTNIK, Vodja Urada za splošne zadeve in razvoj



**mag. Alan BUKOVNIK**  
**ŽUPAN**

**Priloge:**

- Vizija in strategija (VIS) Občine Radlje ob Dravi 2022-2040;
- predlog sklepa;

## **Predlog**

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Radlje ob Dravi (MUV št. 28/2016, 35/2017 in 11/19) je Občinski svet Občine Radlje ob Dravi na svoji \_\_\_\_\_ redni seji, dne\_\_\_\_\_, sprejel

## **S K L E P**

Občinski svet Občine Radlje ob Dravi sprejme in potrdi Vizijo in strategijo (VIS) Občine Radlje ob Dravi 2025-2040.

Številka: 007-0006/2021

Datum: \_\_\_\_\_

**Župan Občine Radlje ob Dravi**  
**mag. Alan BUKOVNIK**

### Sklep prejmejo:

- zadeva, tu (2x)
- evidenca, tu



## »VIS RADLJE OB DRAVI«

# 2022 - 2040

[Podnaslov dokumenta]

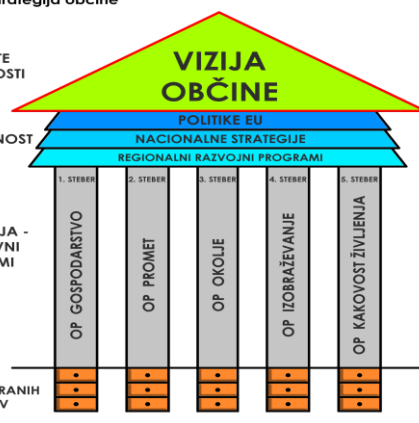
**VIS**®  
vizija in strategija občine

VREDNOTE  
PRILOŽNOSTI  
ŽELJE

USKLAJENOST

STRATEGIJA -  
OPERATIVNI  
PROGRAMI

ZASNOVA  
KONZERVIRANIH  
PROJEKTOV



PROJEKT VIS:

1. Analiza obstoječega stanja (analize, ankete...)
2. Priprava vizije občine
3. Zasnova operativnih programov
4. Usklajenost vizije in OPP s politikami EU in nacionalnimi strategijami ter programi
5. Zasnova projektov - moderacija idejnih zasnov za projekte na zalogo

## VIZIJA IN STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE RADLJE OB DRAVI NA PODLAGI VREDNOT OBČANOV

## VSEBINA

<b>1. UVOD</b> .....	<b>4</b>
<b>2. ANALIZA STANJA</b> .....	<b>9</b>
2.1 Občina Radlje –statistični podatki.....	9
2.2 Stopnja razvitosti občine Radlje.....	11
<b>3. METODA »VIS«</b> .....	<b>12</b>
3.1 Metoda dela in udeleženci.....	12
3.1.1 Udeleženci v projektu VIS Radlje.....	12
3.1.2 Metodologija.....	12
3.2 Vrednote prebivalcev občine Radlje.....	14
3.2.1 SWOT analiza .....	14
3.2.2 Vrednote prebivalcev občine Radlje.....	15
3.2.2.1 Vrednote po starostni strukturi.....	16
3.2.2.2 Vrednote , ki bodo za občino Radlje pomembne v prihodnosti.....	16
3.3 Pogled na občino Radlje s strani sosednjih občin.....	17
3.3.1 Kaj je vseč prebivalcem sosednjih občin v Radljah.....	17
3.3.2 Kaj jim ni vseč oz. kaj pogrešajo prebivalci sosednjih občin v Radljah.....	18
3.3.3 V čem so ( oz. bi lahko bili ) v občini Radlje najboljši.....	18
3.3.4 Ocena kvalitete bivanja in turistične ponudbe v Radljah.....	18
3.3.5 Struktura sodelujočih občanov sosednjih občin.....	18
<b>4. KLJUČNI CILJI OBČINE RADLJE 2022-2040 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV</b> .....	<b>19</b>
4.1 I. razvojni steber : »Gospodarstvo«.....	19
4.1.1 Ključni problemi gospodarstva v občini Radlje.....	19
4.1.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev.....	20
4.1.3 Vizija in cilji razvojnega stebra »Gospodarstvo«.....	24
4.1.4 Nabor aktivnosti in ukrepov.....	25
4.2 II. razvojni steber : »Promet«.....	31
4.2.1 Ključni problemi v stebru »Promet«.....	31
4.2.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji.....	31
4.2.3 Nabor aktivnosti in ukrepov.....	35
4.3 III. razvojni steber : »Okolje«.....	37
4.3.1 Ključni problemi v stebru »Okolje«.....	37
4.3.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji.....	37
4.3.3 Nabor aktivnosti in ukrepov.....	40
4.4 IV. razvojni steber : »Izobraževanje«.....	43
4.4.1 Ključni problemi v razvojnem stebru »Izobraževanje«.....	43
4.4.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji.....	43
4.4.3 Nabor aktivnosti in ukrepov.....	45
4.5 V. razvojni steber : » Kvaliteta življenja«.....	46
4.5.1 Ključni problemi v razvojnem stebru »Kvaliteta življenja«.....	46
4.5.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji.....	46
4.5.2.9 Stopnja zaupanja v občino.....	50
4.5.3 Nabor aktivnosti in ukrepov.....	51
<b>5. VIZIJA IN RAZVOJNE SMERI OBČINE RADLJE</b> .....	<b>54</b>
5.1 Razvojne smeri občine Radlje.....	54
5.2 Vizija občine Radlje na osnovi vrednot prebivalcev.....	54
<b>6. VPLIV RAZVOJNIH DOKUMENTOV EU IN RS</b> .....	<b>55</b>
6.1 Evropsko soglasje o razvoju.....	55
6.2 Strategija razvoja Slovenije.....	56
6.3 Koroška regija.....	58
<b>7. KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE URESNIČEVANJA RAZVOJNIH CILJEV</b> .....	<b>62</b>
7.1 Vpeljava kazalnikov za spremljanje izvajanja vizije.....	62

7.2 Kazalniki v petih razvojnih stebrih s skrbniki.....	63
7.3 Skupni agregatni kazalniki VIS Radlje.....	65

## PROJEKT : »VIS RADLJE OB DRAVI«

### Vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot in stalne participacije občanov

#### Radlje ob Dravi , januar 2022

Priprava strategije razvoja Občine Radlje ob Dravi 2022 – 2040 , je potekala v okviru projekta po metodi »VIS« (vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot prebivalcev) :

I. del – analiza stanja vrednot prebivalcev občine Radlje ob Dravi z opredelitvijo vizije razvojnih smeri ( v mesecih avgust, september, oktober 2021 )

II. del – opredelitev kvantificiranih ciljev, nabor aktivnosti, ukrepov in projektov za izvajanje strategije, določitev skrbnikov

III. del - Priprava kazalnikov za spremljanje uresničevanja vizije in usposobitev skrbnikov - sodelavcev občinske uprave za delo z orodjem VIS

Pripravo razvojnega dokumenta je vodila in koordinirala strokovna sodelavka občinske uprave občine Radlje ob Dravi Ga Klara Glazer, s strani zunanjega izvajalca MMB Bojan Mažgon s.p. pa je metodo VIS vpeljal mag. Bojan Mažgon.

Osnovni cilj projekta »VIS Radlje« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažmaju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi.

**Občinski svet občine Radlje ob Dravi potrdi projekt »VIS Radlje ob Dravi« kot orodje, s katerim bo občina izvajala strategijo razvoja s ciljem uresničitve vizije , ki temelji na vrednotah prebivalcev.**

## *Nagovor župana*

Za projekt VIS smo se odločili zato ker smo z njim imeli dobre izkušnje , ko smo ga izvedli prvič v letu 2010 in nam je do danes služil kot dobro vodilo pri načrtovanju in izvedbi mnogih projektov, ki so bili posledica pričakovanj prebivalcev iz tega obdobja. Zanimalo pa nas je tudi, kako so te spremembe vplivale na razpoloženje in zadovoljstvo prebivalcev danes.

Ko smo se odločili za projekt VIS, kot orodje za izvajanje strategije uresničevanja vizije, ki temelji na vrednotah prebivalcev , smo imeli v ospredju ambicijo, da se zmanjša dnevni vpliv politike, ki razdvaja ljudi in da se poveča prisotnost oz. participacija prebivalcev pri odločanju o pomembnih stvareh za prihodnost. Takšno početje je v ospredju evropskih usmeritev, ki poleg učinkovitosti in etičnega ravnanja javne uprave največjo pozornost posveča prav participaciji prebivalcev.

Osnovni cilj projekta »VIS« je, da se na podlagi analitičnega pristopa ob angažmaju lokalnega prebivalstva doseže konsenz o viziji razvoja lokalne skupnosti, ki temelji na vrednotah ljudi.

Za občino Radlje ob Dravi predstavlja projekt VIS orodje, s katerim se sistematsko loteva strategije razvoja v soglasju s prebivalci in izvaja ukrepe, s katerimi zasleduje doseganje zastavljenih ciljev in posledično povečanje zadovoljstva prebivalcev.

### **Zahvaljujem se vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi projekta – to so :**

1. Pogodbeni izvajalec in nosilec projekta » Mag. Bojan Mažgon s.p.« s sodelavci
2. Vodja projekta in koordinator – strokovna sodelavka : Klara Glazer
3. Strokovni sodelavci občinske uprave občine Radlje ob Dravi :
  - direktorica občinske uprave : Marjana Švajger, univ. dipl. prav.
  - vodja urada za splošne zadeve in razvoj : mag. Katja Burja Kotnik
  - višja svetovalka za splošne in pravne zadeve : Maja Košir, univ. dipl. prav.
  - višja svetovalka za komunalne in premoženjsko-pravne zadeve : Jasna Kunčnik, univ.dipl. prav.
  - svetovalka za urbanistične in gradbene zadeve : Judita Gačnik, ing. grad.
  - višja svetovalka za pripravo in vodenje projektov : Nives Čavnik, univ. dipl. prav.
4. Zunanjim sodelavcem – študentom, ki so opravljali delo na terenu :
  - Anamari Mihelič
  - Alen Verhovnik
5. Vsem »nadpovprečno angažiranim« prebivalcem občine Radlje ob Dravi, ki so se udeležili vodenih delavnic
6. Vsem naključno izbranim prebivalcem občine Radlje ob Dravi, ki so podajali svoje ocene, mnenja, pripombe pohvale in pričakovanja

**Simbolično lahko rečemo, da projekt VIS predstavlja vizijo razvoja po meri prebivalcev, ki so jo organom občine zaupali v izvrševanje. Politiki preostane , da odgovorno odločimo, kakšne aktivnosti, ukrepe in prioritete bomo uporabili za doseganje pričakovanih ciljev , ki se merijo z izbranimi kazalniki.**

**Župan občine Radlje ob Dravi : mag. Alan Bukovnik**

## 1. UVOD

*Zdrava skupnost je osnovna celica družbenega razvoja, zibelka vrednot, prostor medgeneracijskega povezovanja, vez s preteklostjo, sedanostjo in prihodnostjo, jedro, ki lahko ponudi varnost, zaupanje in spoštovanje, nujno potrebne, da polno živimo svoje talente, sposobnosti, potencialne.*

( Mag.Violeta Bulc, InCo konferenca 2010 )

Lokalne skupnosti so izvorno jedro povezovanja, ustvarjanja, razvoja posameznikov, timov, organizacij, poligon, kjer razvijamo osnovni intimni odnos z okoljem, ljudmi, naravo, samim sabo, celice, kjer poteka, spontano ali organizirano, medgeneracijska sodelovanja, kjer sta solidarnost, samopomoč. Razvija se socialni kapital, ki omogoča vzajemno učenje, sodelovanje in neposredni kontakt. Dvigovanje socialnega kapitala pomeni povečevanje polja varnosti in zaupanja, ključna vzvoda trajnostnega in stabilnega razvoja. Hkrati pa tudi ključna za razcvet inovativnosti. Močan socialni kapital in razvita inovativnost pa sta zdrava temelja za stabilen razvoj podjetništva. Zato ni presenetljivo, da Evropska unija postavlja lokalne skupnosti kot ključno celico uspešnega razvoja in prenaša na regionalno raven in višje le zadeve, ki jih ne morejo rešiti ljudje na lokalni ravni.

Zato je čas, da predstavniki lokalnih skupnosti in predvsem njihovi lokalni organi še močneje ozavestijo in tudi sistematično razvijajo v skupnosti ustvarjalnost, socialni kapital, odprtost do sprememb. Da povezujejo ljudi na osnovi sistematičnega odprtega komuniciranja. Županova vloga, njegova karizma, sposobnost videnja celote, spodbujanja in povezovanja je pri tem velika in nujna.

### OBČINA PRIHODNOSTI

Vsaka lokalna skupnost, ima svoje strateške prednosti. Kako naj upravlja dane vire, kako pritegniti nove ideje in omogočiti nove razvojne priložnosti? To so le nekateri od izzivov, pred katerimi so župani mest in občin, predstavniki občinskih svetov in lokalne uprave.

Različne vrste kapitala se prepletajo, dopolnjujejo in so soodvisne. Viri mest in občin so razdeljeni na šest vrst kapitala: intelektualni, demokratični, kulturni kapital in preživljanje prostega časa, okoljski, tehnični in finančni kapital.

Slika 1: Pregled področij, ki oblikujejo kapital mest in občin



Za določitev smeri razvoja je pomembno razumevanje stanja razvitosti posameznih področij in izzivov, s katerimi se srečujemo.



Tabela 1: Definicije in izzivi posameznih področij

Področje	Definicija	Izzivi
<b>Intelektualni in socialni kapital</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Državljeni mesta kot vir znanja, ustvarjalnosti in inovativnosti</li> <li>– Razvitost sistemov in vrednost, dostop do znanja</li> <li>– Raven kriminala, dostop do zaposlitve in stopnja telesnega ter duševnega zdravja</li> </ul>	Uspeh v tekmi za pridobitev ljudi z ustreznim znanjem in sposobnostmi
<b>Demokratični kapital</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Odločanje</li> <li>– Vključevanje javnosti v aktivno politiko</li> <li>– Dostop do uprave po kanalih, ki omogočajo sodelovanje javnosti in vplivajo na vodenje</li> </ul>	Kako izboljšati preglednost dialoga z občani, da bi dosegli zavezo za sodelovanje v oblikovanju prihodnosti
<b>Kulturni kapital in preživljanje prostega časa</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kulturni in rekreacijski objekti ter dostop do njih</li> <li>– Razvitost blagovne znamke in sposobnost privabljanja novih ljudi, podjetij, naložb in idej</li> </ul>	Oblikovanje močne blagovne znamke kot orodja za povečanje prepoznavnosti in konkurenčnih prednosti
<b>Okoljski kapital</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Čisto, varno in privlačno okolje izboljšuje kakovost življenja</li> <li>– Osredotoča se na emisije, raven hrupa, ravnanje z odpadki, politiko in aktivnosti za recikliranje in obnavljanje</li> <li>– Ambicioznost trajnostnih okoljskih ciljev</li> </ul>	Sposobnost zagotoviti čisto, zeleno in varno okolje za prebivalce
<b>Tehnični kapital</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Infrastruktura, kot so stanovanja, transport ...</li> <li>– Uporaba tehnologij za izboljšanje komunikacije in obdelave, shranjevanja, posredovanja ter pridobivanja podatkov</li> <li>– Stopnja rabe tehnologij v poslovanju</li> </ul>	Zagotoviti sredstva za podporo spreminjajočih se potreb po infrastrukturi
<b>Finančni kapital</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Razvitost procesov in sistemov sodobnega finančnega upravljanja</li> <li>– Poznavanje dejanskih stroškov storitev</li> <li>– Uvajanje alternativnih oblik financiranja</li> </ul>	Z manjšimi prihodki in vse večjimi zahtevami v občinskih proračunih zagotoviti dolgoročno vzdržen proračun

### **Ocena zrelosti upravljanja posameznih področij**

Mestne in občinske uprave so kompleksne organizacije. Odzivati se morajo na potrebe in zahteve interesnih skupin in dodeljevati sredstva med različnimi ter pogosto konkurenčnimi področji.

Zagotoviti je treba, da je upravljanje virov in zmogljivosti učinkovito, razviti znanje, procese in upravljavsko strukturo. Pomembno je tudi zagotoviti kulturo uvajanja stalnih izboljšav, razviti veščine vodenja projektov in določiti okvir prepoznavanja ter upravljanja tveganj. Le dober upravljavski okvir zagotavlja, da se lahko razvijajo in učinkovito upravljajo različna področja.

### ***Intelektualni in socialni kapital***

Intelektualni kapital je ena najpomembnejših vrst kapitala. V družbi znanja ljudje s svojimi sposobnostmi in znanjem omogočajo, da lahko mesta in občine pritegnejo naložbe. Kako izmeriti intelektualni kapital? Mesta skušajo razviti politiko, ki bo naredila njihova mesta privlačna za kvalificirane in podjetne posameznike: ki bodo pomagali mestu do gospodarskega uspeha. Socialni kapital se izraža v kakovosti neformalnih in formalnih odnosov, značilnih za mesto. Njegova stopnja je povezana z nizko stopnjo kriminala, možnostjo izobraževanja in fizičnim ter duševnim zdravjem. Zagotoviti je treba tudi, da ni delitve in razslojevanja med bogatimi in revnimi ter različnimi kulturami. Vključevanje občanov je zato pomembno in eden od izzivov.

### ***Demokratski kapital***

Za obnovitev zanimanja in povečanje sodelovanja občanov morajo občine delovati odgovorneje in povečati transparentnost odločanja. Občane je treba spodbuditi k sooblikovanju politike in odločitev. Treba je razviti nova partnerstva z različnimi interesnimi skupinami, ki presegajo le poslušanje stališč drugih in spodbujajo sooblikovanje ukrepov. Občani morajo postati več kot le volivci ali stranke – postati morajo soustvarjalci politike prihodnosti. Poti za sodelovanje širi tudi splet, ki je lahko platforma za dialog med mestom in občani.

### ***Kulturni kapital in preživljanje prostega časa***

Vsako mesto ali občina ima paleto značilnosti, ki oblikujejo njegovo identiteto. Mesta, ki jim je uspelo v privabljanju turistov, prebivalcev in podjetij, so ustvarila svojo blagovno znamko, ki povzema lastnosti, ki jih mesto ponuja, in ustvarja močan vtis in pozitivne asociacije. Pri ustvarjanju blagovne znamke se mora mesto zavedati, kako ga vidi zunanji svet. Kaj so vidne kulturne znamenitosti? Kakšen življenjski slog ponuja?

Toda mesto se ne more zanašati le na eno znamenitost ali dogodek, temveč mora to uporabiti kot izhodišče. Mesto, ki želi tekmovati za pozornost v svetovnem merilu, mora opraviti revizijo vseh lastnosti, po katerih se razlikuje od drugih. Ko te lastnosti razume, mora najti način, da jih komunicira segmentom ljudi, ki jih želi pritegniti. Kašno izkušnjo ponuja mesto? Izkušnjo oblikuje spekter načinov, kako ljudje preživljajo svoj čas. Ustvarjalnosti se ne da kupiti, mora se razvijati in zoreti v okolju, v katerem živi. Ni enotnega načrta za oblikovanje uspešne mestne blagovne znamke, vendar je na voljo več strategij, ki lahko pomagajo mestu opozoriti na njegove lastnosti.

Primer: »I Amsterdam je« je moto, ki so ga ustvarili v Amsterdamu, da izrazijo vizijo mesta, ki postavlja ljudi v središče aktivnosti. Amsterdam je mesto prebivanja, dela, naložb in obiska.

### ***Okoljski kapital***

Kakovost življenja, ki ga mesto ponuja, je temelj uspeha za razvoj. Čisto, zeleno, varno in privlačno okolje je visoko na seznamu prednostnih nalog županov. Zagotavljanje trajnostnega razvoja je pomemben izziv. Onesnaževanje v vseh oblikah je glavni problem mnogih mest in s tem del razvojne politike, ki mora uravnotežiti vpliv gospodarskega napredka in vplivov na okolje. Urbanistično načrtovanje, transport, finance in gospodarske politike morajo upoštevati okoljske cilje mesta. Prebivalci morajo prevzeti del odgovornosti za kakovost okolja, kjer živijo. Njihovo vključevanje je več kot pomembno in je osnovni pogoj za uvedbo trajnostnega razvoja.

Primer : Melbourne se odziva na okoljska vprašanja in izzive s ciljem doseganja ničelnih neto emisij . Načrtujejo tudi zmanjšanje porabe vode za 12 odstotkov. Mesto uvaja trajnostno politiko porabe vode, pripravlja navodila za varčno porabo in organizira usposabljanje.

### ***Tehnični kapital***

Velika kompleksnost mest in občin je velik izziv za postavitve ustrezne infrastrukture. Ne le za zagotovitev osnovnih potreb, kot so prevoz, stanovanja, voda in energija, temveč tudi za nove zahteve po učinkoviti komunikaciji in dostopu do širokopasovnih in elektronskih omrežij. Za to mnoga mesta uporabljajo celostni pristop pri načrtovanju rešitev, ki pomeni, da si želijo ustvariti partnerstva in nove oblike sodelovanja, ki jim omogočajo infrastrukturo na novo. Javno-zasebna partnerstva so skupna značilnost mnogih mest in omogočajo, da javni sektor deli tveganje s partnerji iz zasebnega. Vse večji je pritisk na mesta, da delujejo učinkoviteje in hkrati izboljšajo storitve za državljane. Na to se lahko mesta odzovejo z uvedbo novih tehnoloških rešitev. Izboljšanje procesov in poteka dela v okviru mestne uprave je ključno za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti. Uporaba novih tehnologij za izboljšanje komunikacij in pretoka podatkov v organizaciji omogoča uporaba rešitev e-uprave za povezovanje in učinkovitejše sodelovanje.

### ***Finančna sredstva***

Mesta so pred številnimi finančnimi izzivi. Proračuni so pod močnimi pritiski. Hkrati prebivalci zahtevajo boljše storitve, vendar za enako ali celo nižjo ceno. Da bi se mesta odzvala na ta izziv, morajo razumeti svoje finančno stanje in uvesti sodobne načine finančnega upravljanja. Sprejeti morajo podjetniški pristop k opravljanju storitev, razumeti dejanske stroške storitev in oceniti, ali obstajajo učinkovitejši načini za njihovo izvedbo. Nekatera mesta so lahko pri tem učinkovitejša. Obstaja možnost prodaje storitev drugim mestom in sodelovanje z zasebnim sektorjem za financiranje opravljanja storitev. S svetovanjem in proučitvijo izkušenj drugih bodo lahko začela razvijati finančno strukturo, ki jim bo omogočila izpolniti sedanje in bodoče potrebe.

### ***Določitev smernic razvoja***

Vsako mesto oziroma občina ima edinstveno identiteto, hkrati pa se srečuje tudi s skupnimi izzivi in priložnostmi. Spekter znanja in sposobnosti je potreben za odziv na te izzive. Na podlagi ocene stanja in začrtanih smernic razvoja lahko določimo ukrepe in politiko za doseganje zastavljenih ciljev.

In na čem temeljiti svoje razvojne ambicije? Gotovo na tistem, kar nas dela drugačne, izvirne, kjer so nam naše naravne, kulturne, človeške danosti zaupane v varstvo.

Pa naj bodo to opomniki keltske kulture, rimske, pomembni predmeti in mesta prazgodovinskega človeka ali pa najnovejši dosežki literature, glasbe ali drugih zvrsti umetnosti in kulture, katerih mojstrstvo presega nacionalne okvire. Skupnosti imajo v svojih vrstah tudi podjetne posameznike, ki vidijo dlje, ki nosijo v sebi drznost, vizijo, ambicije in strast. Slednji so temelj uspešnih gospodarskih

zgodb. Skriti potencial pa je v še bolj gradnji samozavesti potencialnih nosilcev razvoja in še aktivnejšem povezovanju, ki pa jih premalo integriramo z drugimi stebri uspešnega delovanja skupnosti: družba, okolje in prostor.

Šele z močjo ozaveščanja preteklosti in sedanjosti lahko odločno vstopimo tudi v nadaljnji razvoj, ki pa ima še poseben pomen, saj stremi k blaginji občanov in hkrati k celostnem razvoju, ki upošteva ekološko osveščenost, principe vključujoče družbe, odprt dialog in podpira inovativne ideje.

### ***Celosten pristop***

Celosten pristop je mogoč le tako, da se umaknemo od dnevnih tem in razmislimo, kako želimo, da se okolje, v katerem delujemo, razvija v prihodnosti. Hkrati pa se moramo zavedati, kakšno sta trenutno stanje in naš izhodiščni položaj, da bomo lahko sledili napredku.

Vsaka rešitev problemov, s katerimi se srečujejo mesta in občine, zahteva uvedbo upravljanja sprememb, temeljito analizo stanja in preišljeno oblikovanje razvojnih smernic.

Pri tem moramo zagotoviti sodelovanje različnih interesnih skupin in oblikovati delovno skupino, odgovorno za vizijo, določitev ciljev in nalog. Načrt mora vsebovati, kaj je treba narediti in kako to storiti. Imeti moramo celostno sliko in smernice nadaljnjega razvoja in jih komunicirati jasno in enostavno. Poleg tega je pomembno, da se lahko učimo iz izkušenj drugih, njihovih uspehov in neuspehov, iz javnega in zasebnega sektorja.

### ***Trajnostni koncept***

Koncept trajnostne občine bi naj obsegal vse tri ravni trajnostnega razvoja: varovanje okolja, smotrno in gospodarno rabo virov in sredstev ter družbeno kohezijo. Zaželeni cilj je trajnostna občina, ki spodbuja uravnoteženost med gospodarskim razvojem v občini, okoljem (varovanje in prilagajanje spreminjajočemu se okolju, poraba naravnih virov) in družbenimi vrednotami (kultura, etika, človekove pravice, demografski razvoj idr.).

#### **Viri**

Cities of the Future, PwC, 2005.

Formule uspeha za novo desetletje, dr. Andrej Vizjak, 2010.

## 2 ANALIZA STANJA

### 2.1 OBČINA RADLJE OB DRAVI – statistični podatki 2021

**Radlje ob Dravi** so ena od občin v Dravski dolini. Občinsko središče je istoimensko naselje, ki je hkrati tudi upravno in gospodarsko središče za širšo okolico. Prostrani nasadi hmelja dajejo podobi kraja svojevrsten okvir.

Občina Radlje ob Dravi je del koroške statistične regije. Meri 94 km<sup>2</sup>. Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 77. mesto.

Statistični podatki za leto 2019 kažejo o tej občini tako sliko:

Sredi leta 2019 je imela občina približno 6.180 prebivalcev (približno 3.140 moških in 3.050 žensk). Po številu prebivalcev se je med slovenskimi občinami uvrstila na 86. mesto. Na kvadratnem kilometru površine občine je živelo povprečno 66 prebivalcev; torej je bila gostota naseljenosti tu manjša kot v celotni državi (103 prebivalci na km<sup>2</sup>).

Število živorojenih je bilo nižje od števila umrlih. Naravni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej v tem letu negativen, znašal je -6,8 (v Sloveniji -0,6). Število tistih, ki so se iz te občine odselili, je bilo nižje od števila tistih, ki so se vanjo priselili. Selitveni prirast na 1.000 prebivalcev v občini je bil torej pozitiven, znašal je 4,4. Seštevek naravnega in selitvenega prirasta na 1.000 prebivalcev v občini je bil negativen, znašal je -2,4 (v Sloveniji 7,2).

Povprečna starost občanov je bila 44,4 leta in tako višja od povprečne starosti prebivalcev Slovenije (43,4 leta).

Med prebivalci te občine je bilo število najstarejših – tako kot v večini slovenskih občin – večje od števila najmlajših: na 100 oseb, starih 0–14 let, je prebivalo 143 oseb starih 65 let ali več. To razmerje pove, da je bila vrednost indeksa staranja za to občino višja od vrednosti tega indeksa za celotno Slovenijo (ta je bila 133). Pove pa tudi, da se povprečna starost prebivalcev te občine dviga v povprečju hitreje kot v celotni Sloveniji. Podatki, prikazani po spolu, pokažejo, da je bila vrednost indeksa staranja za ženske v vseh slovenskih občinah, razen v dveh (Jezerško in Loški Potok), višja od indeksa staranja za moške. V občini je bilo – tako kot v večini slovenskih občin – med ženskami več takih, ki so bile stare 65 let ali več, kot takih, ki so bile stare manj kot 15 let; pri moških je bila slika enaka.

V občini so delovali 3 vrtci, obiskovalo pa jih je 215 otrok. Od vseh otrok v občini, ki so bili stari od 1–5 let, jih je bilo 79 %  vključenih v vrtec, kar je manj kot v vseh vrtcih v Sloveniji skupaj (81 %). V tamkajšnjih osnovnih šolah se je v šolskem letu 2019/2020 izobraževalo približno 560 učencev. Različne srednje šole je obiskovalo okoli 230 dijakov. Med 1.000 prebivalci v občini je bilo 30 študentov in 9 diplomantov; v celotni Sloveniji je bilo na 1.000 prebivalcev povprečno 37 študentov in 8 diplomantov.

Med osebami v starosti 15 let–64 let (tj. med delovno sposobnim prebivalstvom) je bilo približno 58 % zaposlenih ali samozaposlenih oseb (tj. delovno aktivnih), to je manj od slovenskega povprečja (66 %). Povprečna mesečna plača na osebo, zaposleno pri pravnih osebah, je bila v tej občini v bruto znesku za približno 11 % nižja od letnega povprečja mesečnih plač v Sloveniji, v neto znesku pa za približno 9 % nižja.

Med 100 prebivalci občine jih je 55 imelo osebni avtomobil. Ta je bil star povprečno 10 let.

V obravnavanem letu je bilo v občini zbranih 284 kg komunalnih odpadkov na prebivalca, to je 75 kg manj kot v celotni Sloveniji.

Podatki za leto 2019	RADLJE OB DRAVI	KOROŠKA	RS
Površina km <sup>2</sup>	94	1.041	20.271
Število prebivalcev	6.183	70.683	2.089.310
Gostota naseljenosti	66,0	67,9	103
Povprečna starost prebivalcev	44,4	44,3	43,3
Skupni prirast	-2,4	2,3	7,2
Število zaposlenih oseb ( po delovnem mestu )	1.831	22.188	801.909
Stopnja delovne aktivnosti	58,4	62,2	66,0
Povprečna mesečna netto plača ( na zaposleno osebo v EUR)	1.029,07	1075,35	1.133,50
Prihodek podjetij ( v mio EUR )	148,6	2.541,6	121.356,6
Povprečna starost osebnih avtomobilov ( leta )	10,0	9,8	10,2

	2008	2019
Število podjetij	462	550
Število zaposlenih	1.656	1.965
Prihodek v mio EUR	105,4	148,6

1026 prebivalcev občine Radlje ima delovno mesto v občini Radlje 1125 jih prihaja od drugod.

#### Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 18,2 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 14,4 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen nižji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 3,2 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 5,0 na 1000, v Sloveniji pa 6,2.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil nižji od slovenskega povprečja.
- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 25 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.

#### Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav, zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 1,3 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,6.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Odzivnost v Program Svit - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 63,6 %, v Sloveniji pa 64,3 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 78,5 %, v Sloveniji pa 71,8 %.

## 2.2 STOPNJA RAZVITOSTI OBČINE RADLJE OB DRAVI

### 1. Koefficient razvitosti občin ministrstva za finance RS za leto 2020 in 2021

Koefficient občine Radlje ob Dravi **1,04**, predstavlja 83. mesto med 212 občinami v RS.

Koefficient je bil izračunan na podlagi Uredbe o metodologiji za določitev razvitosti občin (URL RS Št. 8/2019). Ta uredba določa metodologijo za določitev razvitosti občin na podlagi:

- kazalnikov razvitosti občine, ki so: bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega, osnova za dohodnino na prebivalca občine in število delovnih mest na število delovno aktivnega prebivalstva občine,
- kazalnikov ogroženosti občine, ki so: indeks staranja prebivalstva občine, stopnja registrirane brezposelnosti in stopnja delovne aktivnosti v občini,
- kazalnikov razvojnih možnosti, ki so: oskrbljenost z dobrinami in storitvami javnih komunalnih služb (stopnja priključenosti na javno kanalizacijsko omrežje po aglomeracijah), opremljenost s kulturno infrastrukturo (kulturni spomeniki in objekti javne kulturne infrastrukture), delež območij Natura 2000 v občini in poseljenost občine.

### 2. Indeks ISSO ( Vir: Zlati kamen 2019 )

vključuje 32 kazalnikov. Med temi so na primer tudi stopnja finančne samostojnosti občine, razvitost podjetništva (število podjetij na 1.000 prebivalcev), investicije v gospodarstvu, delež hitro rastočih podjetij, poleg števila tudi strukturo delovnih mest, izobrazbeno strukturo in druge kazalnike izobrazbe, indeks bega možganov ter kazalnike s področja zdravja, okolja in socialne kohezije.

Občina Radlje ob Dravi se v letu 2019 nahaja na **126. mestu s količnikom 45,00**, kar predstavlja povprečno stopnjo razvitosti po merilih kazalnikov sistema ISSO in predstavlja stopnjo doseženega razvoja na različnih področjih od življenjskega standarda, prek razvitega gospodarstva, pa do socialne kohezije in varovanja okolja. Analiza združuje 32 kazalnikov z vseh osmih področij, ki jih sicer pokriva sistem ISSO. Nekaj kazalnikov, ki merijo blaginjo in stopnjo gospodarskega razvoja, ima dodatno utež.

Analiza razvitosti občin pokaže naravnost izjemno nesorazmerje med vzhodno in zahodno polovico Slovenije. Med najbolj razvitimi kraji najdemo praktično le zahodne občine in obratno: slabša razvitost je doma na vzhodu. V sredini je jugovzhodna Slovenija kot edina statistična regija s heterogeno strukturo, torej regija, kjer najdemo tako zelo razvite kraje (Novo mesto, Trebnje) kot tudi izrazito nerazvite (Osilnica) - in seveda vse vmes. Sicer so regije razvojno dokaj homogene.

### 3. METODA »VIS«

#### 3.1 METODE DELA IN UDELEŽENCI

Projekt priprave strategije razvoja občine je potekal po metodi VIS (vizija in strategija razvoja občine na podlagi vrednot občanov), za katerega je občina Radlje ob Dravi, dne sklenila pogodbo št.: 007-0006/2021 (14) z izvajalcem MMB mag. Bojan Mažgon s.p., ki je tudi vodil projekt. S strani občine Radlje ob Dravi je projekt koordinirala strokovna sodelavka ga Klara Glazer.

Projekt VIS predstavlja vizijo razvoja občine, ki so jo prebivalci organom občine zaupali v izvršitev. Politiki ostane odločanje o tem, kakšne ukrepe, aktivnosti, prioritete in projekte bodo uporabili za doseganje opredeljenih ciljev kakovosti življenja v občini Radlje ob Dravi.

##### 3.1.1 Udeleženci v projektu VIS Radlje ob Dravi :

Tabela 2: Udeleženci v projektu VIS Radlje ob Dravi

Delavnice	Naključno izbrani občani	Strokovni sodelavci	Sosednje občine	Izvajalec	SKUPAJ
78	225	7	100	4	414

V projektu so sodelovali nadpovprečno angažirani občani (predsedniki društev, izpostavljeni gospodarstveniki, predstavniki družbenih dejavnosti ipd.), ki so se udeležili vodenih **delavnic**, kjer so podajali svoje mnenje na pripravljenem strukturiranem vprašalniku.

Na terenu so sodelavci opravljali intervjuje z **naključno izbranimi prebivalci**, ki so podajali svoja mnenja, ocene in predloge.

Število sodelujočih po **spolu** je primerljivo saj je v projektu sodelovalo **54 % žensk in 46 % moških**.

Mnenje o prednostih in slabostih občine Radlje ob Dravi so podali tudi prebivalci vseh sosednjih občin. Skupaj s strokovnimi sodelavci občinske uprave in izvajalca projekta je v projektu VIS Radlje ob Dravi sodelovalo **414 oseb**.

Tabela 3: Število udeležencev po posamezni krajevni skupnosti občine Radlje ob Dravi

KS Radlje ob Dravi	KS Remšnik	KS Sv. Anton na Poh.	KS Vuhred
182	34	24	51
62,5 %	11,7 %	8,2 %	17,5 %

Struktura sodelujočih prebivalcev po posameznih KS odraža delež prebivalcev posamezne KS v občini Radlje.

Tabela 4: Starostna struktura udeležencev

Do 25 let	25 – 60 let	Nad 60 let
21 %	58 %	21 %

Število udeležencev po starostni strukturi odraža delež prebivalcev posamezne starostne kategorije v skupnem številu prebivalcev občine Radlje ob Dravi.

##### 3.1.2 Metodologija

**Projekt VIS Radlje ob Dravi je zajemal sledeče aktivnosti :**

- izvedba delavnic z nadpovprečno angažiranimi prebivalci občine (izpolnjevali so strukturiran vprašalnik s 40 poglobljenimi vprašanji, podvprašanji in ocenami),
- izvedba terenske ankete z naključno izbranimi prebivalci občine Radlje ob Dravi – izpolnjevali so strukturiran vprašalnik o zadovoljstvu s stanjem na področju kakovosti bivanja v občini,



- izvedba ankete o prednostih in slabostih občine Radlje ob Dravi v vseh sosednjih občinah,
- izvedba »delavnice prihodnosti« na temo »povezovanje« s predstavniki društev,
- analiza podatkov, pridobljenih iz delavnic z občani, anket in dostopnih gradiv ( obdelano je preko 12.000 informacij )

**Določitev kvantificiranih ciljev**, ki opredeljujejo vizijo občine in zasnovo operativnih programov, ki predstavljajo nabor možnih ukrepov in aktivnosti za doseganje zastavljenih ciljev, smo pripravili z delavnicami, na katerih so sodelovali člani delovnih teles, strokovni sodelavci občinske uprave in predstavniki interesnih skupin. Delavnice je v sodelovanju z občinsko upravo vodil mag. Bojan Mažgon.

**Vpeljava kazalnikov za spremljanje izvajanja strateško–razvojnega dokumenta občine :**

Oblikovanih je pet agregatnih kazalnikov, ki so sestavljeni iz večjega števila podkriterijev, pri čemer je možno spremljati tudi vsakega posebej:

Gospodarski kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva prebivalcev s področja turizma, kmetijstva, drobnega gospodarstva, industrije in stanovanjske gradnje.

Prometni kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju prometne infrastrukture, javne razsvetljave in telekomunikacij.

Okoljski kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju varovanja okolja in prostorskega načrtovanja.

Kazalnik izobraževanja upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov z ustreznostjo materialnih in vsebinskih pogojev na področju vzgoje in izobraževanja.

Kazalnik kakovost življenja upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področjih kulture, športa, zdravstva, sociale , varnosti bivanja in zaupanja v občino.

Za spremljanje agregatnih kazalnikov in podkazalnikov po letih do leta 2040 je nastavljen koordinatni sistem v okolju excel, s katerim je možno kadarkoli primerjati dejanske letne vrednosti s pričakovanimi.

Pomembnost podkriterijev glede na posamezen kriterij določamo z neposrednim določanjem uteži (ponderjev), ki temeljijo na strokovnih presojah in jih je možno letno spreminjati s sklepom občinskega sveta.

## 3.2 VREDNOTE PREBIVALCEV OBČINE RADLJE OB DRAVI

### 3.2.1 SWOT analiza prebivalcev občine Radlje ob Dravi

Cilj raziskave je bil ugotoviti, kje prebivalci občine Radlje ob Dravi prepoznajo konkurenčne prednosti, razvojne priložnosti, izpostavljene slabosti ter pričakovane nevarnosti v prihodnosti, ki bi lahko ovirale razvoj občine v pričakovani smeri. Področje razvojnih priložnosti smo dodatno preverili še z anketami naključno izbranih občanov v sosednjih občinah.

Tabela 5 : Swot analiza prebivalcev občine Radlje ob Dravi

PREDNOSTI		SLABOSTI	
	%		%
Naravne danosti	62,3	Nepovezanost	67,2
Tradicija	19,7	Komunalna infrastruktura	17,2
Angažirani posamezniki	19,7	Brezposelnost - zaposljivost	13,8
Znanje – talenti prebivalcev	10,3	Slabi razvojni programi	12,1
Infrastruktura	6,9	Odnos do okolja	7,2
Kulturna dediščina	6,9	Drugo	-
Odnos do okolja	6,9		
Drugo	1,7		
RAZVOJNE PRILOŽNOSTI		NEVARNOSTI	
	%		%
Turizem	63,3	Upravni problemi in politika	52,5
Obrt in podjetništvo	45,0	Demografija – odhajanje mladih	27,9
Kmetijstvo	11,7	Gospodarski problemi	22,9
Izobraževanje	5,0	Vplivi na okolje	8,2
Industrija	5,0	Komunalna infrastruktura	6,6
Drugo	-	Drugo	-

**Prednosti :** Velika večina prebivalcev, ki so sodelovali v projektu, smatra, da so največja prednost občine Radlje ob Dravi naravne danosti (geografska lega, dobre možnosti za kmetijstvo in gozdarstvo, ugodne klimatske razmere ipd.). Med prednostmi, ki bi jih občina lahko še bolje izkoristila, uvrščajo še tradicijo, sposobne in angažirane posameznike, znanje, sposobnosti in talente prebivalcev, dokaj urejeno infrastrukturo, bogato kulturno dediščino in zadovoljiv odnos do okolja.

**Slabosti :** Kot največjo slabost v občini Radlje ob Dravi, prebivalci izpostavljajo nepovezanost deležnikov, ki bi morali bolje sodelovati in se povezovati (na vseh področjih od društev, do gospodarstva, kmetijstva, turizma in politike ..) Med slabosti nekateri uvrščajo še nedokončano komunalno infrastrukturo, slabe možnosti zaposlovanja in slabe razvojne programe, ki niso usmerjeni v izkoriščanje prednosti in potencialov občine. Med slabosti uvrščajo tudi neustrezen odnos nekaterih do okolja.

**Razvojne priložnosti :** Največ sodelujočih prebivalcev smatra, da bi morale biti nosilne dejavnosti v prihodnosti turizem, obrt in podjetništvo. Razvojne priložnosti nekateri prebivalci zaznavajo še v kmetijstvu, izobraževanju in industrijskih dejavnostih.

**Nevarnosti :** Med nevarnosti, ki bi lahko ovirale prihodnji razvoj občine Radlje ob Dravi, največ prebivalcev uvršča problem političnih delitev in neenotnosti pri pomembnih razvojnih projektih, kar ne spada na lokalni nivo. Med nevarnosti uvrščajo tudi potencialne administrativno biurokratske ovire in predolge ne transparentne postopke. Vse bolj je prisotno odhajanje mladih, še vedno pa je prisoten strah pred ponovno gospodarsko recesijo. Negativni vplivi na okolje in neurejena komunalna infrastruktura lahko v nekaterih krajih upočasnijo pričakovani razvoj.

Predel občine Radlje ob Dravi, ki je po mnenju prebivalcev najbolj potreben razvoja, je podeželje oz. krajevne skupnosti izven centra. Potrebno bo urediti predvsem komunalno infrastrukturo in spodbujati potenciala v kmetijstvu in turizmu ter omogočiti več priložnosti za stanovanjsko gradnjo.

Tabela 6 : Predel občine Radlje ob Dravi, ki je potreben razvoja

Odgovor	Komentar (zakaj?)
Podeželje	Slaba komunalna infrastruktura
Sveti Anton na Pohorju	Slabe ceste
	Velika razpršenost
	Priložnost dopolnilnih dejavnosti in večje samooskrbe
Remšnik	Nerazvitost – slaba infrastruktura
	Priložnost dopolnilnih dejavnosti in turističnega razvoja
	Omogočiti prostor za mlade
	Samooskrba
Vuhred	Slaba športna infrastruktura
	Pomanjkanje delovnih mest – ni industrije
	Priložnost za turizem
	Obnova javnih površin
Radlje ob Dravi - center	Več ponudbe in dogodkov
	Gospodarski razvoj
Zgornja Vižinga	Primerni pogoji za gradnjo
Spodnja Vižinga	Poslovna in industrijska cona
Vas	Komunalna infrastruktura
Prisoja	Poplave
	Parkiranje vozil
	Slab zrak pozimi
Stari Remoplast	Možnost pozidave
Celotna občina	Povezovanje in celovita ponudba

### 3.2.2 Vrednote prebivalcev občine Radlje ob Dravi

Prebivalci občine Radlje ob Dravi, ki so sodelovali v projektu, so izpostavili najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na kvaliteto bivanja, ki smo jih analizirali z več vidikov.

Glede na dobljene rezultate in analizo pričakovanj po kazalnikih v vseh petih razvojnih stebrih je bilo mogoče določiti vizijo po meri prebivalcev, ki bo v prihodnosti vodila do izboljšanja kvalitete življenja in prepoznavnosti občine.

Tabela 7 : Vrednote prebivalcev občine Radlje ob Dravi v zvezi s kvaliteto bivanja

Naključni občani		VREDNOTE PREBIVALCEV OBČINE RADLJE OB DRAVI	delavnice		OBČINA SKUPAJ	
%	št		%	št	št	%
53,1	119	<b>Občutek varnosti bivanja</b>	<b>73,8</b>	45	<b>164</b>	<b>56,4</b>
51,8	116	<b>Urejena infrastruktura</b>	<b>37,7</b>	23	<b>139</b>	<b>47,8</b>
51,3	115	<b>Dobra zdravstvena oskrba</b>	<b>37,7</b>	23	<b>138</b>	<b>47,4</b>
29,9	67	<b>Dobri pogoji v vzgojno izobraževalnih ustanovah</b>	<b>34,4</b>	21	<b>88</b>	<b>30,2</b>
29,5	66	<b>Dobra oskrba prebivalcev ( trgovina in storitve )</b>	21,3	13	<b>79</b>	<b>27,1</b>
28,6	64	Dobre prometne povezave	3,3	2	66	22,7
14,3	32	Delovna mesta v bližini	<b>36,6</b>	22	54	18,6
15,6	35	Dobri med-sosedski odnosi	21,3	13	48	16,5
6,7	15	Dobre možnosti za šport in rekreacijo	16,4	10	25	8,6
4,9	11	Dobra duhovna oskrba	3,2	2	13	4,5
2,7	6	Dobra kulturna ponudba	9,8	6	12	4,1
1,8	4	Zagotovljene socialne aktivnosti	3,2	2	6	2,1
2,2	5	Dobra turistična ponudba	-	-	5	1,7
-	-	Drugo	1,6	1	1	0,3

Občanom občine Radlje ob Dravi, je v letu 2021 najpomembnejša vrednota v zvezi s kvaliteto bivanja občutek varnosti bivanja, ki so jo na prvo mesto postavili tako nadpovprečno angažirani prebivalci na delavnicah, kakor tudi naključno izbrani občani. Gre za moderno vrednoto, ki je v zadnjih letih na prvem mestu tudi pri prebivalcih v državah zahodne Evrope. Pričakovano sledi urejenost infrastrukture in dobra, dostopna zdravstvena oskrba. Visoko na prioriteten listi vrednot so še dobri pogoji v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, dobra trgovska ponudba in ponudba storitev, ugodne prometne povezave, delovna mesta v bližini in dobri med-sosedski odnosi.

Najpomembnejše vrednote po krajevnih skupnostih :

KS Radlje ob Dravi	KS Remšnik	KS Sv. Anton na Poh.	KS Vuhred
Varnost bivanja	Infrastruktura	Infrastruktura	Varnost bivanja
Infrastruktura	Zdravstvena oskrba	Varnost bivanja	Zdravstvena oskrba
Zdravstvena oskrba	Varnost bivanja	Zdravstvena oskrba	Infrastruktura

### 3.2.2.1 Vrednote prebivalcev občine Radlje ob Dravi po starostni strukturi

Tabela 8 : Vrednote v Radljah ob Dravi po starostni strukturi

Do 25 let	25-60 let	Nad 60 let	VREDNOTE PO STAROSTNI STRUKTURI	št	%
37	89	38	Občutek varnosti bivanja	164	56,4
24	87	28	Urejena infrastruktura	139	47,8
24	73	41	Dobra zdravstvena oskrba	138	47,4
23	54	11	Dobri pogoji v vzgojno izobraževalnih ustanovah	88	30,2
13	53	13	Dobra oskrba prebivalcev ( trgovina in storitve )	79	27,1
19	33	14	Dobre prometne povezave	66	22,7
10	38	6	Delovna mesta v bližini	54	18,6
7	24	17	Dobri med-sosedski odnosi	48	16,5
6	14	5	Dobre možnosti za šport in rekreacijo	25	8,6
1	3	9	Dobra duhovna oskrba	13	4,5
6	5	1	Dobra kulturna ponudba	12	4,1
1	4	1	Zagotovljene socialne aktivnosti	6	2,1
3	2	0	Dobra turistična ponudba	5	1,7
-	1	-	Drugo	1	0,3

Ko analiziramo vrednote po starostnih skupinah sodelujočih v raziskavi, se razlike pojavijo zgolj pri starejših nad 60 let, ki stavijo na enake vrednote na prvih treh mestih, vendar na prvo mesto med vrednotami postavljajo dobro zdravstveno oskrbo, takoj za prvimi tremi pa so za to skupino pomembni dobri med-sosedski odnosi. Odnos do ostalih vrednot pa je precej podoben v vseh treh skupinah.

### 3.2.2173.2 Vrednote, ki bodo za občino Radlje ob Dravi pomembne v prihodnosti

Prebivalci občine Radlje ob Dravi so se opredeljevali tudi o vrednotah povezanih s postmodernim življenjskim slogom in s postmodernim razvojem gospodarstva, pri čemer so lahko posredovali največ 3 odgovore:

Tabela 9: Vrednote pomembne za prihodnost - gospodarski razvoj

VREDNOTE POVEZANE Z RAZVOJEM GOSPODARSTVA	%
INOVATIVNOST, PODJETNOST	73,8
TEHNOLOŠKI RAZVOJ	37,7
PRITEGOVANJE TALENTIRANIH POSAMEZNIKOV V OBČINO	8,2
ZAPOSILJIVOST GENERACIJE NAD 65 LET	3,3

Tabela 10 : Vrednote povezane s postmodernim življenjskim slogom

VREDNOTE POVEZANE Z ŽIVLJENSKIM SLOGOM	%
PRIPADNOST SKUPNOSTI	50,8
POVEZANOST ZNOTRAJ OBČINE (SOCIALNI KAPITAL)	47,5
OKOLJSKA OSVEŠČENOST	24,6
POVEZANOST OBČINE NAVZVEN ( SOSEDI IN TUJINA )	21,3
TOLERANTNOST PREBIVALSTVA	19,7
Drugo	-

Po mnenju prebivalcev bo za gospodarski razvoj pomembno podpirati inovativnost, podjetnost in tehnološki razvoj, z vidika življenjskega sloga pa bo morala biti v ospredju pripadnost skupnosti (lokalpatriotizem), povezanost znotraj občine med ključnimi deležniki, okoljska osveščenost, povezanost občine navzven in tolerantnost prebivalstva.

### 3.3 POGLED NA OBČINO RADLJE OB DRAVI S STRANI SOSEDNIJH OBČIN

Prebivalci sosednjih občin so v mesecu september 2021 ocenjevali občino Radlje ob Dravi z vidika , kaj jim je všeč, kaj jih moti oz. kaj pogrešajo, katere potenciale opažajo in po kaj največkrat pridejo v kraje občine Radlje ob Dravi. Sodelovali so prebivalci občin Muta, Vuzenica, Ribnica na Pohorju in Podvelka. Sodelujoči vseh starostnih kategorij so podali sledeče ocene in komentarje :

#### 3.3.1 Kaj je všeč prebivalcem sosednjih občin v Radljah ob Dravi ?

Tabela 11 : Kaj je všeč prebivalcem sosednjih občin v Radljah ob Dravi

Št. kom.	Komentar
61 %	TRGOVINE
56 %	VODNI PARK
40 %	GOSTINSKA PONUDBA
6 %	UREJENOST KRAJA
6 %	AVTOMEHANIKI
5 %	DOBER IN PRIJAZEN ŽUPAN
4 %	FRIZER

Prebivalcem sosednjih občin je v Radljah ob Dravi najbolj všeč trgovska ponudba, vodni park in gostinska ponudba zaradi česar tudi najpogosteje prihajajo v Radlje ob Dravi.

Tabela 12 ; Vzrok prihoda prebivalcev sosednjih občin v Radlje ob Dravi

Št. kom.	Komentar
82 %	TRGOVINA
21 %	VODNI PARK
14 %	GOSTILNA
12 %	LEKARNA
7 %	ZDRAVNIK
4 %	FRIZER
3 %	SLUŽBA
2 %	PO OTROKA V VRTEC ALI ŠOLO
2 %	AVTOMEHANIKI

Največkrat prihajajo prebivalci sosednjih občin v Radlje ob Dravi po nakupih. Sledijo preživljanje prostega časa, zdravstvene storitve, služba itd.

### 3.3.2 Kaj jim ni všeč oz. kaj pogrešajo prebivalci sosednjih občin v Radljah ob Dravi ?

Tabela 13 : Kaj moti prebivalce sosednjih občin v Radljah ob Dravi

Št. kom.	Komentar
12 %	PREMALO PARKIRIŠČ V CENTRU
6 %	KOLESARSKA STEZA V CENTRU
5 %	VEČ DOGODKOV
4 %	VEČ PARKOV IN KLOPI
2 %	BOLJŠE GOSTILNE
1 %	DOSTOP ZA INVALIDE V ZDRAVSTVENI DOM

Podobno , kot sami prebivalci občine Radlje ob Dravi , tudi prebivalci sosednjih občin na prvo mesto postavljajo problem parkirišč v centru.

### 3.3.3 V čem so ( oz. bi lahko bili ) v občini Radlje ob Dravi najboljši?

Tabela 14 : Potenciali občine Radlje ob Dravi v očeh sosedov

Št. kom.	Komentar
38 %	TURIZEM
24 %	GOSTINSKA PONUDBA
18 %	HMELJARSTVO
12 %	ŠPORT
2 %	TRGOVSKA PONUDBA
1 %	KULTURNE PRIREDITVE IN DOGODKI ZA MLADE

Tudi prebivalci sosednjih občin prepoznajo v občini Radlje ob Dravi turizem, kot največji potencial razvoja.

### 3.3.4 Ocena kvalitete bivanja in turistične ponudbe v Radljah ob Dravi s strani prebivalcev sosednjih občin

Tabela 15 : Ocena turistične ponudbe in kvalitete bivanja v Radljah ob Dravi s strani prebivalcev sosednjih občin

SKUPAJ		Podvelka	Muta	Vuzenica	Ribnica na Pohorju
3,94	Turistična ponudba	3,92	4,12	3,52	4,21
3,73	Kvaliteta bivanja	3,73	3,84	3,32	4,04

Prebivalci sosednjih občin ocenjujejo turistično ponudbo v občini Radlje ob Dravi z visoko oceno 3,94, kar je precej bolje , kot jo ocenjujejo sami občani Radelj ob Dravi. Tudi kvaliteta bivanja je v očeh sosedov v Radljah ob Dravi na zavidljivi ravni.

### 3.3.5 Struktura sodelujočih občanov sosednjih občin:

STAROST

%	Kategorija	Št.
24,0 %	do 25	24
61,0 %	25 - 60	61
15,0 %	nad 60	15

SPOL

%	Spol	Št.
53,0 %	Ženska	53
47,0 %	Moški	47

Število sodelujočih iz sosednjih občin : 100

PODVELKA	MUTA	VUZENICA	RIBNICA NA POH.
26	25	25	24

## 4. KLJUČNI CILJI OBČINE RADLJE OB DRAVI V OBDOBJU 2022 – 2040 Z ZASNOVO AKTIVNOSTI IN UKREPOV

Zgradba celotnega dokumenta »VIS RADLJE OB DRAVI« je zasnovana na petih področjih (stebrih), zato cilje opredeljujemo ločeno po teh področjih: gospodarstvo, promet, okolje, izobraževanje in kakovost življenja. Na temelju analize stanja, SWOT analize, opredeljene vizije, vrednot, razvojnih prioritet, hotenj in pričakovanj prebivalcev ter delavnic s strokovnimi sodelavci, lahko opredelimo ključne razvojne cilje občine in zasnovo operativnih programov za njihovo doseganje.

Kazalnike posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin.

**Poglavje s ključnimi cilji in zasnovo operativnih programov je »živi« del razvojnega dokumenta (orodje), ki ga bo občina (občinski svet) v skladu z realnostjo dopolnjevala in izpopolnjevala z namenom uresničevanja vizije.**

V izvedbenih projektih (NRP – načrt razvojnih programov) se bo treba v prihodnje pri vsakem projektu vprašati: kateri cilj se uresničuje z njegovo izvedbo in kaj se v posameznem stebru v zvezi z njim dogaja!

**Vsak od petih razvojnih stebrov je razdeljen na tri dele:**

- **Prvi del -elementi s stališča zaznavanja prebivalstva:** odraža dožemanje sedanjega stanja in določena pričakovanja prebivalcev. Poleg ocen so prebivalci lahko tudi komentirali sedanje stanje in predlagali ukrepe za izboljšanje.
- **Drugi del - opredeljeni ključni kvantificirani cilji :** pomenijo pogoj za vzpostavitev preglednega monitoringa izvajanja strategije razvoja. Odločilnega pomena za uspešnost strategije je, da način njene priprave in izvajanja temelji na trajni interakciji in sodelovanju z javnostjo. S tem se upravljanje razvoja približa potrebam vseh družbenih akterjev, v večji meri se izkoristi razpršeno družbeno znanje in ustvarijo se sinergije med delovanjem različnih subjektov. Strategija je lahko uspešna le, v kolikor ljudje v njej prepoznajo izpolnitev svojih želja in pričakovanj. Cilji, plani in strategije same po sebi ne vodijo do uspeha – to lahko naredijo le ljudje in vrednote, ki jih pri tem usmerjajo, zato je doseganje kvantificiranih ciljev dopolnjeno še z vrednotami oz. zadovoljstvom prebivalcev. Na ta način je v kazalnikih zagotovljena stalna participacija občanov.
- **Tretji del – nabor aktivnosti in ukrepov za uresničevanje zastavljenih ciljev:** nabor možnih aktivnosti in ukrepov izhaja iz obstoječih dokumentov, zakonskih obveznosti občine in primerov dobrih praks ter služi kot opomnik za delo občinskega sveta in občinske uprave. Na podlagi nabora ukrepov občina pripravi »projekte na zalogo«, s katerimi pripravljena pričakuje ugodne priložnosti oz. ustvarja ugodno klimo za njihovo realizacijo. Ta del se po potrebi s soglasjem občinskega sveta dopolnjuje z novimi projekti in vsebinami, ki so pomembne za uresničevanje pričakovane vizije prebivalcev občine Radlje ob Dravi.

## 4.1 I. RAZVOJNI STEBER : »GOSPODARSTVO«

### 4.1.1 Ključni problemi gospodarstva v občini Radlje ob Dravi

Ključni problemi na področju gospodarstva v občini so slaba prometna povezanost, razmeroma nizko število prebivalcev, premajhen obseg ustreznega kadra, ki ga potrebuje gospodarstvo, ki posledično kader pridobiva izven občine, medtem ko se je po drugi strani občina do nedavnega soočala z visoko stopnjo brezposelnostjo, problem »bega« intelektualno perspektivnega kadra, kot tudi inovativnega operativnega kadra, kar je posledica tudi premajhne potrebe po zahtevnejših delovnih mestih ali delovnih mestih, ki zahtevajo višjo izobrazbo, delovna mesta z nizko dodano vrednostjo ter nižje povprečne mesečne plače gledano primerjalno s stanjem v Sloveniji.

### 4.1.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev

V mesecu september in oktober 2021 so prebivalci občine Radlje ob Dravi na vodenih delavnicah oz. na intervjujih podajali svoje mnenje o stanju v stebru »gospodarstvo«, ki zajema področje možnosti zaposlovanja, možnosti rešitve stanovanjskega problema, izkoriščenosti kmetijskega potenciala, ponudbi storitev in o stanju in potencialih turističnega razvoja.

Skupna ocena razvojnega stebra »gospodarstvo« na osnovi ocen prebivalcev znaša **3,00** in je najslabša od vseh petih razvojnih stebrrov pa vendar za 23,5 % boljša kot leta 2010.

Tabela 16 : Ocene in komentarji prebivalcev občine Radlje ob Dravi v I. razvojnem stebru »Gospodarstvo«

3,00	I. STEBER : GOSPODARSTVO			2,94	3,06	2,43
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO	NIO	2010
2,57	PONUDBA DELOVNIH MEST	16	Premalo raznolikosti za mlade in izobražene	2,64	2,49	1,83
		6	Premalo bolje plačanih delovnih mest			
		5	Več poslovnih con			
		4	Premalo v terciarnih dejavnostih in izven centra			
		3	Ni štipendij lokalnih podjetij za mlade			
		2	Premalo možnosti v turizmu			
		2	Gradnja inkubatorjev			
		1	Ni za invalide			
2,64	PONUDBA STANOVANJ	13	Premalo neprofitnih in najemniških stanovanj	2,78	2,49	2,46
		6	Premalo za mlade družine			
		5	Previsoke cene stanovanj			
		5	Premalo dostopnih parcel za gradnjo urediti in komunalno opremiti dodatna zemljišča za stanovanjsko gradnjo			
		2	Več varovanih stanovanj za starejše			
		2	Privabiti investitorje za gradnjo blokov			
		1	Premalo kvalitetne ponudbe			
		1	Nekvalitetne novogradnje			
3,47	TURISTIČNA PONUDBA	15	Premalo prenočišč	3,49	3,44	2,41
		13	Premalo dogodkov in promocije			
		9	Ni povezane ponudbe in sodelovanja			
		7	Premalo ponudbe dopolnilnih dejavnosti			
		6	Pripraviti turistične produkte ciljnim skupinam			
		5	Turizem se vedno bolje razvija – še povečati vlaganja v turist. infrastrukturo			
		5	Urediti dostop do starega gradu in pripraviti vodenje. Izobraziti lokalne vodnike			
		3	Manjkajo inovativni pristopi ponudnikov			
		2	Preslabo vključevanje zasebnikov			
		2	Dogodkov je dovolj			
		1	Dobra izkušnja : dan praženega krompirja			
		1	Premalo ponudbe izven Radelj			



3,01	IZKORIŠČENOST KMETIJSKEGA POTENCIALA	34	Premalo ponudbe lokalnih produktov na kmetijah in tržnici	2,67	3,34	2,70
		21	Več dopolnilnih dejavnosti na kmetijah – tudi prenočišča			
		9	Več EKO kmetovanja			
		6	Povezati ponudnike v lokalno blagovno znamko			
		5	Lahko bi imeli več lesne predelave			
		4	Več ponudbe z dostavo na dom , več promocije			
		2	Predelava mesa tudi za domači trg ne samo izvoz živine			
		1	Neprimeren prostor za prečrpavanje mleka			
		1	Prestrukturiranje iz mlečne proizvodnje v samooskrbno kmetijstvo			
3,33	PONUDBA STORITEV - MALO GOSPODARSTVO	19	Manjka dober čevljar	3,11	3,55	2,66
		9	Manjka ključavničar			
		6	Ni ponudbe bele tehnike			
		6	Manjka dobra modna trgovina			
		6	Slaba povezanost ponudnikov storitev			
		2	Lokalni izvajalci prevečkrat zasedeni za manjša opravila pri hiši			
		2	Primerne lokacije in dostopni prostori za obrt			
		1	Čistilnica, pediker, mala mlekarna, frizer...			
		1	Storitve s področja ogrevanja, pomoč pri urejanju okolice, predelava živil..			

V tabeli je v prvem stolpcu skupna ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi, v drugem stolpcu je vpisana kategorija , ki so jo prebivalci ocenjevali in komentirali, tretji stolpec predstavlja frekvenco odgovorov, v četrtem stolpcu so komentarji prebivalcev, v petem stolpcu so ocene nadpovprečno angažiranih prebivalcev ( delavnice), v šestem stolpcu so ocene naključno izbranih prebivalcev in v sedmem stolpcu je zaradi primerjave še skupna ocena posamezne kategorije iz leta 2010.

V vseh ocenjenih kategorijah lahko opazimo izboljšanje ocene iz leta 2010 – največji napredek je zaznan na področju turistične ponudbe, najmanjša razlika pa je v kategoriji reševanja stanovanjskega problema v občini Radlje ob Dravi.

#### 4.1.2.1 Ponudba delovnih mest v občini Radlje ob Dravi – ocena 2,57

Najslabša ocena v stebru gospodarstvo se reflektira v premalo možnostih za zaposlitev predvsem mladih in izobraženih prebivalcev. Želeli bi si tudi boljše plačana delovna mesta in več štipendij lokalnega gospodarstva, več poslovnih con in nastanek podjetniških inkubatorjev. Ob razvoju turizma prebivalci pričakujejo tudi več možnosti za zaposlovanje v tem sektorju.

Zelo podobni komentarji so se pojavljali že v letu 2010.

Poleg ocen stanja, so se prebivalci opredeljevali še o nekaterih drugih dejavnikih kot so npr. najpomembnejši dejavniki gospodarskega razvoja občine :

Tabela 17 : Najpomembnejša gonila gospodarskega razvoja občine Radlje ob Dravi po mnenju prebivalcev

<b>Odgovor</b>
CNC Pušnik
Podjetništvo in obrt
Kmetijstvo - Hmeljarstvo
Lesarska in predelovalna industrija
Turizem
Industrija
Avtomobilska podjetja
Stroj
Občina

#### 4.1.2.2 Ponudba stanovanj v občini Radlje ob Dravi - ocena 2,64

Ocena prebivalcev se je v primerjavi z letom 2010 zvišala le za odtenek. Tudi komentariji so si zelo podobni – gre za premalo ponudbe neprofitnih in najemniških stanovanj, ki bi si jih želele predvsem mlade družine. Prebivalci si želijo tudi več možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo z dostopnimi cenami in spodbujanje gradnje večstanovanjskih objektov in varovanih stanovanj za starejše.

#### 4.1.2.3 Turistična ponudba v občini Radlje ob Dravi – ocena 3,47

Čeprav je turistična ponudba v občini Radlje ob Dravi dobila najboljšo oceno v stebru in dosegla tudi največji napredek v primerjavi z letom 2010, imajo prebivalci še veliko pripomb in pričakovanj. Največkrat se omenja premalo prenočišč, premalo dogodkov in promocije, nepovezanost ponudbe, premalo sodelovanja med izvajalci. Predlagajo pripravo turističnih produktov za ciljne skupine z inovativnimi pristopi in spodbujanje ponudbe dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Seveda pa so prebivalci izrazili tudi zadovoljstvo z razvojem turizma v Radljah ob Dravi.

Na vprašanje : Ali obstaja v Vaši občini kakšna turistična, kulturna ali druga zanimivost, ki bi jo bilo potrebno obnoviti oz. nanjo opozoriti so podali sledeče predloge:

Tabela 18 : Turistična oz. kulturna zanimivost , kot speči turistični potencial

Št. odg.	Odgovor
24	Dominikanski samostan
16	Dvorec – del dvorca še ni obnovljen ; podstrešje urediti v kulturni center
11	Žaga na Vuhredu in vodni mlini
10	Kulturni dom Radlje
6	Kalvarija – križev pot
5	Stari grad
1	Vodnjak v parku dvorca
1	Herkove jame, Huda luknja, Kapunar, Kozolci,
1	Geološka pot, Dijakov rudnik, Jurijeve stopinje
1	Rojstna hiša slikarja Karla Pečka
1	Park miru na mejnem prehodu - promocija
1	Drava, Smučarski center Kope, 1. maj na Županku..

**Ljudski običaji**, ki prav tako lahko predstavljajo turistični potencial so po mnenju prebivalcev »hmeljarski likof«, folklor, dogodki ob občinskem prazniku, ličkanje, pustni karneval v Vuhredu, splavarjenje, Jurjevanje in razni sejmi.

#### Najbolj priljubljene destinacije, dogodki, kulinarika, zgodbe in lokalna darila

Tabela 19 : Najbolj priljubljene destinacije v občini Radlje ob Dravi

Št. odg.	PRILJUBLJENE DESTINACIJE
32	Vodni park
17	Ribnik Reš
16	Dvorec Radlje
15	Muzej
12	Pivnica
11	Stari grad
8	Samostan
8	Cerkve
4	Kulturna dediščina
3	Župank
1	Grajski park, vodna učna pot, geološka pot, rudnik, Rožni dvor, PGD Radlje ob Dravi, Kope

Tabela 20 : Najbolj priljubljeni dogodki v občini Radlje ob Dravi

Št. odg.	PRILJUBLJENI DOGODKI V OBČINI RADLJE OB DRAVI
19	Hmeljarski likof
15	Radeljski dnevi
8	Vaške igre
6	Koncerti zborov in pihalne godbe
4	Velikonočni koncert Big banda
1	Folklorni festival , pustni karneval
1	Splavarjenje, Ribolov, Bogračijada

Tabela 21 : Najbolj priljubljena lokalna kulinarika v občini Radlje ob Dravi

Št. odg.	PRILJUBLJENA LOKALNA KULINARIKA
6	Domače kolone
3	Domač narezek na turistični kmetiji
3	Žgance
2	Pivo, pivo Big b.
2	Grumpi, ocvirki, potica
1	Dajčmanove salame , rženi kruh, mošt
1	Pivnica Time brewery, Hiša pri lipi
1	Hrenov zos, govedina in restan krompir
1	Šolska zelenjavna juha

Tabela 22 : Najbolj priljubljene zgodbe v občini Radlje

Št. odg.	PRILJUBLJENE ZGODBE V RADLJAH
12	O Pupenludlu
11	O starem gradu
8	O grofu Marenbergu
8	O Paherniku
5	Zgodovina kraja
1	O dogodkih na Luganku
1	O grajski princesi Emi, o palčkovi hiši, Palček Radeljček
1	O dominikankah, o gospodarjenju z gozdom

Tabela 23 : Priljubljena darila na tematiko »Radlje«

Št. odg.	PRILJUBLJENA DARILA IN SPOMINKI
14	Knjiga o kraju ( zgodovina šolstva, knjiga o Remšniku...)
9	Pivo
6	Jabolčni sok in krlje
4	Zbornik kulturne dediščine 2021
2	Med , izdelki iz lesa ( šajke, flos )
1	Magnetek s podobo kraja, spominek z napisom »Rad mam Radlje«
1	Kužno znamenje, slika najstarejše hiše, simbol za hmelj
1	Suhomesnati proizvodi in hlebec domačega kruha

#### **4.1.2.4 Izkoriščenost kmetijskega potenciala – ocena 3,01**

Prebivalci menijo, da je kmetijski potencial v občini Radlje ob Dravi premalo izkoriščen, kar utemeljujejo s tem, da je premalo ponudbe lokalnih produktov na tržnici in tudi premalo ponudbe na kmetijah. Želijo si več dopolnilnih dejavnosti s prenočišči, več eko kmetovanja in več lesne predelave. Ponudniki bi se morali povezati v lokalno blagovno znamko, pripraviti ponudbo z dostavo na dom in pripraviti dobro promocijo.

#### **4.1.2.5 Ponudba storitev – malo gospodarstvo – ocena 3,33**

Občani občine Radlje ob Dravi pogrešajo dobrega čevljarja in ključavničarja in si želijo dobro modno trgovino in trgovino z belo tehniko. Ponudniki storitev bi lahko bili po mnenju prebivalcev bolje povezani. Starejši prebivalci si želijo več ponudbe za manjša opravila pri hiši in pri urejanju okolice. Obrtniki, ki so sodelovali v projektu opozarjajo na nedostopnost prostorov za izvajanje obrti na primernih lokacijah.

#### **4.1.3 Vizija in cilji razvojnega stebra »Gospodarstvo**

Za umeščanje gospodarstva v svetovne tokove je nujno oblikovati podpirne mehanizme, ki bodo spodbujali ustvarjalnost, inovativnost in gradili na osi odličnosti managementa, procesov in produktov. Obstoječim tehnologijam je potrebno dodajati razvoj novih tehnologij, predvsem z uporabo znanj, ki so v občini na voljo (in/ali pritegnitvijo novih znanj). Koncept privabljanja nizko cenovne in neizobražene delovne sile je potrebno spremeniti v koncept privabljanja odličnih, torej »talentopolis«. Mreže in grozde je potrebno graditi z mislijo na obstoječe zmožnosti lokalnega okolja, ob tem pa upoštevati, da je smiselno uporabiti zamisel o komponentah delovanja v produkcijskem krogu (denimo odpadne surovine v podjetju X postanejo vhodna surovina podjetja Y). Šele na tak način bo gospodarstvo lahko prispevalo k trajnostnemu razvoju.

Izobrazba, veščine in talenti postajajo vse bolj/kot seveda tudi že so, ključnega pomena za razvoj na znanju temelječega gospodarstva in posledično delovnih mest z višjo dodano vrednostjo. Občina bo zato nudila podporo sodelovanju med izobraževalnimi inštitucijami v občini in gospodarstvom z namenom zagotavljanja ustreznega kadra.

Velikost lokalne skupnosti ima pomemben vpliv na njegovo konkurenčnost. Pravzaprav, več ko ima ljudi, bolj je privlačno za ljudi in podjetja. Mala mesta, kot so Radlje ob Dravi, prav zaradi tega včasih ne morejo nuditi nobene alternative velikim območjem ali glavnim mestom. Da bi lahko tekmovali s tako močnimi mestnimi tekmeci, mora lokalna skupnost spodbujati partnerstva in sodelovanje z drugimi regionalnimi okolji. Takšna regionalna partnerstva oblikujejo idealno omrežje manjših mest, ki je dovolj močno za boj proti konkurenci. To za Radlje ob Dravi pomeni, da najprej okrepi sodelovanje z upravnimi enotami in okoliškimi manjšimi občinami, z namenom souporabe virov ter združitve sil v boju proti skupnim gospodarskim in socialnim težavam, ki jih občina Radlje ob Dravi ne bi mogla reševati sama. Priporočljivo je, da Radlje ob Dravi vzpostavi bolj aktivno sodelovanje tudi z mednarodnimi mesti, ki so podobne velikosti. Poleg tega so tako tesna mednarodna partnerstva z drugimi mesti koristna, saj povečujejo motivacijo predstavnikov, da se dejavno vključijo v mednarodno konkurenco, prav tako je tudi dobra priložnost, da se dobi boljši, kontinuiran pregled strateškega, tehnološkega in gospodarskega razvoja v drugih mestih.

Zaradi omejenih možnosti občine za korenitejši poseg v področje gospodarstva, bo le-ta zagotavljala primerne infrastrukturne rešitve, predvsem v smislu ustreznega komunalnega opremljanja poslovnih con in zagotavljala podporno okolje, ki bo vzpodbujalo vlaganja v lokalno gospodarstvo ter sočasno

krepi tudi njegovo konkurenčnost. Razpoložljive industrijske cone bo občina namenjala predvsem visokotehnološkim in okolju prijaznim proizvodnim dejavnostim. Občina bo vzpodbujala delovanje podjetniškega inkubatorja, kot tudi oblikovanje grozdov iz različnih perspektivnih gospodarskih dejavnosti, prisotnih v občini.

Občina se bo usmerjala tudi v pridobivanje kakovostne delovne sile, predvsem z vlaganji v kvalitetno izobraževanje, z ustrežno stanovanjsko infrastrukturo in zagotavljanjem kakovostnega bivalnega okolja.

Občina bo spodbujala gospodarstvo tudi na področju povezovanja lokalnega gospodarstva v obliki organiziranja letnih srečanj tudi za gospodarske družbe oziroma samostojne podjetnike, ki niso vključeni v Gospodarsko zbornico. Občina bo spodbujala javno-zasebna partnerstva pri razvoju posameznih infrastrukturnih rešitev z namenom izboljšanja infrastrukturne opremljenosti.

Občina bo z različnimi natečaji spodbujala inovativne ideje, usmerjene v razvoj občine oziroma gospodarstva, veliko skrb pa bo občina namenjala spodbujanju ciljno naravnanih izobraževanj in usposabljanj, potrebnih za razvoj gospodarstva in podjetništva, kakor tudi za razvoj ključnih razvojnih usmeritev občine – kmetijstvo, turizem, obrt, podjetništvo, zelena energija.... Občina bo spodbujala tudi razvoj socialnih podjetij, s čimer bo naslavljala potrebo po ukrepih za zaposlovanje ranljivih skupin

**Radlje ob Dravi bo dobro podporno okolje za vsakogar, ki bi tukaj rad izkoristil svoj potencial.**

#### 4.1.4 Nabor aktivnosti in ukrepov

##### 4.1.4.1 Obrt in podjetništvo

- Komunalno opremljanje zemljišč in objektov za obrt in podjetništvo : poslovna cona III, del poslovne cone IV, širitev poslovne cone I.
- Tehnološki park za mlade podjetnike
- Ureditev ITK infrastrukture, ustvarjanje pogojev za delo na domu in za samozaposlitev
- Izboljšanje komunikacije in povečanje stopnje zaupanja med lokalnimi deležniki
- Promocija podjetništva, kot zanimiv in dinamičen način življenja
- Opredelitev področij odličnosti v občini
- Vzpostavitev Centra za nadarjene
- Formiranje sklada za razvoj in inovacije
- Vzpostavitev baze podatkov delavno aktivnih posameznikov, ki iščejo zaposlitev
- Srečanje podjetnikov, ki niso vključeni v Obrtno zbornico z namenom mreženja
- Nagrada občine Radlje ob Dravi za najboljše (najinovativnejše) produkte s področja obrti, storitev, industrije ....
- Prisotnost predstavnikov občine in gospodarstva na sejmih in mednarodnih dogodkih, kjer opozorijo na kvaliteto poslovne lokacije občine
- Spodbujanje projekta »družini prijazna delovna mesta«
- Ugodnosti za mlada tehnološka start-up podjetja.
- Zelene tehnologije in usmeritev k trajnostnemu sonaravnemu podjetništvu, ki bo ustvarjalo zelena delovna mesta
- Spodbujanje nastanka delovnih mest za visoko izobražen kader
- Razvoj socialnega podjetništva in zaposlovanja ranljivih ciljnih skupin.
- Uspešnejše izkoriščanje regionalnih, nacionalnih in evropskih vzpodbud/sredstev za razvoj
- Nagrade za raziskovalna dela na tematiko, ki koristi gospodarskemu razvoju občine
- Povezovanje ponudbe obrti in podjetništva (skupna blagovna znamka)
- Obravnavanje in ogledi primerov dobrih praks doma in v tujini
- Skupni izobraževalni programi in delavnice
- Ustvarjanje verig proizvodov in storitev z večjo dodano vrednostjo na lokalni in regionalni ravni, delovanje v produkcijskem krogu
- Povezovanje s primerljivimi občinami v Sloveniji in EU
- Letni obrtni sejem

-	Katalog možnih investicij v občini Radlje ob Dravi za potencialne investitorje (v več jezikih..)
-	Vzpostavitev seznama talentiranih posameznikov, ki so odšli iz občine Radlje ob Dravi (predvsem v tujino) ter organizacija letnega srečanja z le-temi

**Kazalniki**, ki jih je smiselno uporabiti za merjenje/spremljanje področja gospodarstva s strani občine Radlje ob Dravi, so:

- Promocijski materiali za potencialne investitorje
- Razvoj kazalnika za spremljanje inovacij
- Število podjetnikov
- Število podeljenih nagrad za inovativnost
- Število udeležencev na izobraževalnih programih
- Število on-line ponudnikov
- Število blagovnih znamk
- Število organiziranih mednarodnih srečanj
- Število delovnih mest na domu
- Število razpisanih delovnih mest za visoko izobražen kader na letni ravni
- Površina poslovnih, obrtnih in industrijskih con
- Število socialnih podjetij

#### 4.1.4.2 Turizem

Občina Radlje ob Dravi ima zaradi bogate neokrnjene naravne in kulturne dediščine velik potencial na področju razvoja turizma. V obstoječem stanju je turistična ponudba regije nepovezana, premalo prepoznavna, nekonkurenčna in tržno nezanimiva, zato ne more pritegniti več gostov. Omenjena dediščina je sicer delno že v fazi trženja, vendar je njen obseg v primerjavi s potencialnim obsegom nezadostno izkoriščen. Poleg tega bo potrebno doseči povezanost ponudnikov turističnih produktov in izoblikovati celotno Dravsko dolino kot vodilno turistično destinacijo Koroške regije za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi.

Destinacija Radlje ob Dravi bo do konca leta 2021 izdelala in sprejela vizijo Strategije razvoja turizma, v katero bodo vključeni ključni deležniki razvoja in promocije turizma in bo vključevala trajnostna načela. Prav tako se bo Zeleni koordinator udeleževal srečanj, delavnic, predavanj in izobraževanj v okviru zelene sheme. Destinacija bo spremljala stanje na področjih, kjer je bila dobro ali zelo dobro ocenjena ter sprejemala ukrepe za ohranitev le tega oziroma izboljšanje. Na področjih, kjer so bila izdana priporočila oziroma je bila destinacija slabše ocenjena, pa je dolžna sprejeti ukrepe oziroma akcijski načrt za trajnostni razvoj turizma v občini.

**Cilj do leta 2040** : Pri načrtovanju razvoja turizma bo občina sledila Strategiji razvoja turizma in ponudbo prilagajala turistom s posebnimi interesi (naravna in kulturna dediščina, geologija, šport, rekreacija...). Prav tako bo občina povečevala ugled destinacije Radlje ob Dravi s približevanjem storitev turistično-informacijskega centra uporabnikom, k sodelovanju pa bo vabila čim širši krog občanov/prebivalcev, gospodarskih subjektov in različnih interesnih združenj.

Z usmerjenim in usklajenim razvojem turistične ponudbe (tako na ravni ponudbe kot na ravni turistične infrastrukture), butičnih in avtentičnih doživetij, se bo zgradila pozicija Koroške na domačem in mednarodnih trgih, srednjeročno bo zmanjšana sezonskost, dvignila se bo povprečna doba bivanja in prihodki iz turizma.

Za uspeh na tem področju je treba identificirati ciljne skupine potrošnikov turistične ponudbe glede na potenciale in kapacitete Občine Radlje ob Dravi in nato pripraviti celovito ponudbo, ki bo goste v občino pripeljala in tu tudi zadržala dalj časa. Tako se bodo pozitivni učinki aktivne turistične dejavnosti razširili tudi na mnoge druge dejavnosti. Korist od tega lahko imajo podjetja, ki opravljajo trgovsko dejavnost,

lokalni obrtniki, občani, ki opravljajo kmetijsko dejavnost, in še mnogi drugi. Turistom je namreč poleg posameznih lokalnih zanimivosti treba ponuditi tudi namestitve in spremljevalne dejavnosti (možnosti rekreacije, zabave, spoznavanja lokalne kulture). Pri tem se je nujno povezovati z drugimi občinami in ustvarjati skupno turistično ponudbo.

Postopoma je treba razmišljati o butičnem turizmu, ki je dostopen zahtevnejšim oz. premožnejšim turistom. Občina Radlje ob Dravi ima pogoje zanj, treba pa bo izobraževati ljudi, ki bodo delali na tem področju. Potrebna so tveganja in dobro poznavanje turističnih ponudb ter primerov dobrih praks po Sloveniji in preko njenih meja. Turizem je področje (tako kot kultura), kjer so učinki vidni šele na dolgi rok.

#### Aktivnosti in ukrepi :

- ❖ povezava celoletne turistične ponudbe v občini Radlje ob Dravi in regiji

vzpostavitev modela sodelovanja in upravljanja (plan prireditev)
priprava programov povezane ponudbe
promocija, komunikacija in informiranost (turistični časopis, e-informacije...)
motivacijski ukrepi za ponudnike
delavnice prihodnosti (udeleženci: turizem, gospodarstvo, šport, kmetijstvo, kultura..)

- ❖ ključne turistične prireditve s tendenco razvoja

opredelitev glede na: prepoznavnost, kompetentnost, tradicija ...
posodobitev priljubljenih tradicionalnih prireditev
povezanost dogodkov v festival ( primer »Summerfest« )
opredelitev dogodkov na posebnih lokacijah v občini Radlje ob Dravi
prednost in podpora lokalnim potencialom na prireditvah
festival vseh društev občine Radlje ob Dravi – skupna prireditev – vsako leto fokus na novo tematico ( voda, obrt, kultura, šport, tradicija, Pohorje...)

- ❖ prenočišča

nove prenočitvene kapacitete – nabor interesentov ponudbe in ustanovitev projektne podporne skupine
delavnice prihodnosti s potencialnimi ponudniki
uskladitev z razvojnimi načrtom občine in regije

- ❖ programi in projekti

širitev vodnega parka
Dravska kolesarska pot
povečanje in posodobitev čolnarne
platforma za spremljanje potreb turistov – nove tehnološke rešitve
Projekt »Partnerstvo za Pohorje«
nov turistično informacijski center oz. razvoj JZ ŠKTM
turistični vikend paket – »sem ter tja po občini Radlje ob Dravi«
projekt » spomin očesa » : fotografske razstave o ljudeh s podeželja
turistični paketi v času večjih prireditev v Radljah ob Dravi in okolici
predavanja občanov na temo : »potujem – za Radlje ob Dravi opazujem« - primeri dobrih praks, ki bi jih lahko izkoristili v Radljah ob Dravi
tematske učne in sprehajalne poti : » ustvarjanje razmerja z okoljem –posebne točke«
projekt: celoletna povezana ponudba za kolesarje, pohodnike, turiste, šolarje itd. (prilagojene poti za ciljne skupine, označene poti in predvideni časi ...)
projekt : »kreativni turizem« (spoznavanje opuščenih obrti ipd...)
izobraževanje za lokalne turistične vodnike in uvedba » turističnih spremljevalcev«
projekt : » mitološki turizem v Dravski dolini »
projekt : »sejem lokalne letine in dobrot«

**Kazalniki**, ki jih je smiselno spremljati na področju turizma v Radljah ob Dravi :

število povezanih turističnih produktov, izvedene promocijske aktivnosti, število novih ponudnikov turističnih storitev, število prenočišč, število turističnih obiskov, število izobraževanj, število udeležencev na izobraževanjih, število turističnih prireditev, letni prihodek od turističnih taks, merjenje zadovoljstva ponudnikov in uporabnikov turistične ponudbe.

#### 4.1.4.3 Kmetijstvo

Kmetijstvo in podeželje z naravnimi danostmi predstavlja pomemben del razvojnih potencialov regije. Kmetijstvo v povezavi z gozdarstvom je skupaj z dopolnilnimi dejavnostmi ter naravno in kulturno dediščino pomembno zlasti za *trajnostni razvoj podeželja*. Vendar pa postajata kmetijstvo in gozdarstvo vse bolj dopolnilni dejavnosti, ki ju opravljajo posamezniki izven primarnih dejavnosti. Zmanjšuje se obseg živine na kmetijah, posamezniki se posvečajo predvsem le pridelavi zelenjave ali sadja za osebne prehranjevalne namene, povečuje pa se ekonomska odvisnost tako od zaposlitvenega statusa kot tudi od izdelkov iz nakupovalnih središč, medtem ko se odstotek samooskrbe zmanjšuje. Posledično smo zaradi opuščanja kmetovanja priča vse številčnejšemu zaraščanju kmetijskih zemljišč. Ob takšnem tempu v prihodnje brez učinkovitih ekonomskih ukrepov lahko pričakujemo nadaljnje zaraščanje kmetijskih površin. Negativna posledica zmanjšanja obsega agrarne dejavnosti na kmetijah pa vodi tudi do zapuščanja kmetij s strani mladih.

V prihodnje bo potrebno poudarjati zavest o prednostih lokalno pridelane hrane. Ob tej želji ne smemo pozabiti na nujnost usmerjanja v ekološko pridelavo, ki bo omogočala ohranjanje čistega okolja, v katerem živimo, kakor tudi raznolikih biotskih vrst, s katerimi si delimo naš prostor.

Za vzpostavljanje konkurenčnosti v kmetijstvu bo ključna tudi racionalizacija pridelave in tržna organiziranost.

Vizija razvoja t.i. »zelenega gospodarstva« in vloga kmetijstva pri varovanju naravnih virov in varstva narave, preko razumevanja procesov proizvodnje hrane, pomeni realno možnost vzdržnega trajnostnega razvoja in pridobivanja novih delovnih mest v kmetijstvu, pa tudi v nekaterih spremljajočih gospodarskih dejavnosti, zlasti turizma.

Cilj kmetijske politike v EU je predvsem ohranjanje malih kmetij. Za razvoj podeželja bo v prihodnje zanimiv razvoj koncepta »Pametnih vasi«, katerega primarni namen je, da se na podeželju s pomočjo novih tehnologij obdrži delovna mesta ali pa z novimi delovnimi mesti nadomestiti tista, ki zaradi napredka ugašajo. Če se bo program izkazal za uspešnega, se lahko zgodi, da ga bo Evropska komisija podprla tudi z bistveno višjo vsoto v sklopu programa razvoja podeželja, regionalne politike in financiranja raziskovalnih dejavnosti EU v finančni perspektivi 2021 – 2027 (po Bogovič, 2017).

V letu 2021 ima v občini Radlje ob Dravi 29 kmetij priglasih skupno 102 dopolnilni dejavnosti. Tako ima v povprečju vsaka kmetija 3,5 dejavnosti. Največ je storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo, sledijo jim storitve za rastlinsko proizvodnjo, predelavo lesa, predelavo sadja, zelenjave, peka kruha, proizvodnja mesa, izletniški in stacionarni turizem, proizvodnja elektrike, ...

Občina Radlje ob Dravi je v namen vzpodbujanja dopolnilnih dejavnosti (predvsem razvoja turizma na kmetijah- zagotavljanja nočitvenih kapacitet) v več zaporednih letih izvajala razpise za dodelitev sredstev, vendar večjega zanimanja s strani kmetovalcev ni bilo izkazanega.

V letu 2021 je na območju Občine Radlje ob Dravi 14 kmetij s certifikatom za ekološko pridelavo, 2 kmetiji pa sta v preusmeritvi. Teh 14 ekoloških kmetij obdeluje 130,18 ha.

Trženje oz. prodaja se je vršila pretežno na javnih površinah, kot je pokopališče, tržnica, trg v centru. Največ je prodaje pri pokopališču in na trgu v centru. Problematika je tržnica, ki je bila zgrajena za namen prodaje, vendar zaradi lokacije ni polno zasedena. Težnja je, da bi bila prodaja oz. ponudba večja in pogostejša. V ta namen je potrebna večja promocija in vključitev lokalnega ter tujega prebivalstva-sodelovanje čez mejo. Vključiti šole z delavnicami in podobno.

**Cilj** je, da bi se čim več kmetij odločilo za izvajanje dopolnilnih dejavnosti predvsem na področju razvoja turizma na kmetiji (zagotavljanje nočitvenih kapacitet, kulinarčne ponudbe za turiste, it.) kot tudi predelave ter s tem dodajanje vrednosti lokalnim pridelkom. Cilj je, da se čimbolj izkoristi kmetijski potencial, ki ga občina nedvomno ima. V skrbi za okolje in zdravje je cilj občine, da bi se čim več kmetij



odločalo za ekološko kmetovanje. S pomočjo ekološkega kmetijstva lahko kmetje ustvarjajo višjo dodano vrednost pri svojih proizvodih, kot tudi drugih dejavnostih na kmetijah, kot so turizem na kmetiji in druge dopolnilne dejavnosti. Cilj je, da se poveča število ekoloških kmetij vsaj na 30. Ponudba lokalnih prebivalcev z domačimi izdelki naj bi se izvajala vsaj 2 x tedensko, ki bi jo dopolnili še z ponudbo drugih ponudnikov iz tujine, šole, društva in podobno. Tako bi povečali število tržnih dni vsaj za 50%. **Z vzpostavitvijo gozdno-lesne predelovalne verige v regiji, se bo zmanjšal izvoz manj obdelanega lesa, povečal se bo izvoz lesnih izdelkov z višjo dodano vrednostjo, hkrati pa se bodo ustvarila zelena delovna mesta.**

### Aktivnosti in ukrepi

#### ❖ kmetijski produkti

končni produkti z več dodane vrednosti ( usmeritve, analize trga, spodbude..)
spodbude za lokalne in regijske blagovne znamke
spodbude za eko- in bio-produkcijo
specialitete regije – kakovost pred količino
komunikacija in informiranost potrošnikov (regionalni ambasadorji)
skupni razvoj meril za kakovost (notranji nadzor)

#### ❖ Projekti v kmetijstvu

analiza tržnih priložnosti ( dnevna poraba prehrablenih produktov na prebivalca )
projekt »vključitev kmetijstva v družbeno življenje« - vzpostaviti sistem sodelovanja in odpiranja kmetij
trgovina z domačimi lokalnimi produkti in lokalno kulinariko
stimulacije za povečano lokalno ponudbo vrtnin in sadja
spremljanje zadovoljstva občanov (letno in na kmetijah..)
konferenca na temo »izbira poklica za kmetovalce danes in v prihodnosti«
projekt : kultura, šport, turizem in kmetijstvo v povezani ponudbi

#### ❖ turistične kmetije in dopolnilne dejavnosti na kmetijah

organiziranje strokovne pomoči »od ideje do registracije«
povezovanje ponudbe, promocija, trženje, označevanje, ...
tipična kulinarika , posebna specializirana ponudba (kmetije za družine z otroci, kmetije za druženje z živalmi, zdrave počitnice, invalidom prijazne kmetije, EKO izobraževalne in didaktične kmetije ipd.
izobraževanje udeležencev - delavnice prihodnosti

### Pričakovani rezultati

- Skladen in socialno vzdržen razvoj podeželja
- Povečanje samooskrbe s prehrabnenimi izdelki
- Povečanje proizvodnje ekološko pridelanih produktov
- Ohranitev rodnosti tal in proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč
- Izboljšanje starostne strukture nosilcev kmetijskih gospodarstev
- Ohranjanje biotske raznovrstnosti in kulturne krajine ter varovanih območij
- Intenzivnejše gospodarjenje z gozdovi, boljša izraba lesa in večanje dodane vrednosti v lesno predelovalni industriji
- Vzpostavitev gozdno-lesne predelovalne verige v regiji
- Vzpostavitev skupnega sistema rabe lesa v celotni Dravski dolini
- Vpeljevanje kmetijskih praks, ki ugodno vplivajo na ohranjanje naravnih virov in prilagajanje na podnebne spremembe.
- Usmeritev v končne proizvode najvišje kvalitete
- Projekt dvigovanja lokalne zavesti
- Povečano število registriranih nosilcev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

**Kazalniki**, ki jih je smiselno spremljati na področju kmetijstva v občini Radlje ob Dravi :

število kmetij z dopolnilno dejavnostjo, število povezanih skupin istovrstnih pridelovalcev, število kmetij vključenih v zadrugo, število predelovalnih obratov na kmetijah, število kmetij povezanih v skupno blagovno znamko, število blagovnih znamk kmetijskih produktov lokalnih pridelovalcev, število kmetij zainteresiranih za prodajo na lokalnem trgu, število udeležencev na informativnih in izobraževalnih dogodkih v občini, število prosilcev za subvencioniranje iz EU skladov, število kmetij, ki se ukvarja s predelavo lesa, število kmetij, ki se ukvarja z ekološko pridelavo, število kmetij s pridobljenim statusom pridelav zdrave hrane, obseg kmetijskih površin na katerih se ekološko prideluje, število zaposlenih na kmetijah, število specializiranih kmetij, število kmetij s predelavo in prodajo suhomesnatih proizvodov , merjenje zadovoljstva občanov z izkoriščenostjo potenciala kmetijstva.

#### **4.1.4.4 Stanovanjsko področje**

Občina Radlje ob Dravi bo sprejela nov, posodobljen prostorski plan, ki je osnova za posege v prostor z vidika področja stanovanjske gradnje. Pri tem bo sledila načelom trajnostnega prostorskega razvoja , kar pomeni, da je prostor omejena dobrina, ki terja skrbno usklajevanje javnih koristi in zasebnih interesov ter dolgoročno naravnano prostorsko načrtovanje.

V skladu s stanovanjskim programom občine Radlje ob Dravi in stanovanjskim skladom RS sledimo **cilju** zagotoviti neprofitna stanovanja vsem prosilcem in omogočiti možnost zamenjave tistim, ki to potrebujejo. V prostorskem planu bomo zagotovili dovolj zazidalnih površin tako za individualno stanovanjsko gradnjo, kot za večstanovanjske objekte.

##### **❖ Ukrepi in aktivnosti**

posodobitev in sprejem prostorskega plana občine
privabljanje investitorjev za gradnjo večstanovanjskih objektov
načrtovanje bivalnih okolij za možnost dela na domu
načrt urejanja zapuščenih objektov
povečanje fonda neprofitnih stanovanj
vzpostavljanje partnerstev z lokalnim gospodarstvom

Kazalniki, s katerimi je smiselno spremljati stanovanjsko področje v občini Radlje ob Dravi so :  
Število neprofitnih stanovanj v občini, stanje nezazidanih stavbnih zemljišč v občini, primernih za individualno stanovanjsko gradnjo in primernih za večstanovanjske objekte, število prosilcev za neprofitno stanovanje, število prosilcev za zamenjavo stanovanja, število zapuščenih objektov, primernih za preureditev v bivalne enote v občini, število komunalno urejenih parcel za gradnjo...

**V zadnjem poglavju bomo izbrane kazalnike dopolnili še s stanjem zadovoljstva prebivalcev . Z orodjem »VIS« bo tako mogoče spremljati doseganje kvantificiranih ciljev in njihov vpliv na zadovoljstvo občanov.**

## 4.2 II. RAZVOJNI STEBER : »PROMET«

### 4.2.1 Ključni problemi v stebru »Promet«

Občino Radlje ob Dravi na področju prometa pesti neurejena avtocestna povezanost, slaba infrastruktura na podeželju in zastarel železniški (tako potniški kot tudi tovorni) promet, kar ovira njen gospodarski razvoj in kvaliteto bivanja njenih prebivalcev

V smislu prometne infrastrukture občine so evidentni problemi še v pomanjkanju parkirnih mest, varnih poti za pešce, v še neizkoriščenemu potencialu kolesarjenja, v slabi ponudbi javnega potniškega prometa in v nezdravih potovalnih navadah ljudi.

### 4.2.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji

Prebivalci občine Radlje ob Dravi so v mesecih avgust, september in oktober 2021 podajali ocene in komentarje na stanje prometne infrastrukture v občini in sicer na sledečih področjih: državne ceste, lokalne ceste in ulice, pločniki, parkirišča, kolesarske poti, sprehajalne in tematske poti, kažipoti in označbe, javna razsvetljava, servis zimske službe, dostopnost do telekomunikacij in javni prevoz. Skupna ocena stebra »promet« v letu 2021 znaša 3,46 in je za 31,1 % večja kot leta 2010.

Tabela 23: Ocene in komentarji prebivalcev občine Radlje ob Dravi v razvojnem stebru »Promet«

3,46	II. STEBER : PROMET			3,42	3,49	2,64
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO	NIO	2010
3,48	DRŽAVNE CESTE		Kolesarske poti ob cesti Krožišče na obvoznici pri GD Počivališče Vuhred-elektrarna Že 50 let čakamo na AC	3,48		2,50
3,31	LOKALNE CESTE IN ULICE	13 3 2	Dotrajane Neprimerno in slabo sanirane - pokrpane Neurejene bankine, ponekod preozke Obnova ulice pri skali Cesta z Vižinge Brezni Vrh Radelca Partizanska preobremenjena z dostavami Urediti ceste na podeželju	3,18	3,43	2,56
3,45	UREJENOST PLOČNIKOV	5 4	Premalo in prevečkrat jih delimo s kolesarji Premalo klančin za invalide Neurejeno pri gostilni Tadin Vuhred vigred – gasilski dom Rešiti probleme lastništva	3,30	3,59	2,70
2,66	UREJENOST PARKIRIŠČ	53	Premalo v centru in pri ZD Center Vuhreda - premalo V centru omogočiti letni zakup stalnim uporabnikom	2,66	2,66	2,49
3,55	KOLESARSKE POTI	6 2 2 1	Stanje se lepo izboljšuje Urediti počivališča V centru so nevarne Urediti REŠ - Vuhred Zg.Vižinga – Sp. Vižinga - Vuhred Radjlje - Vuhred Boljša promocija in označevanje Nedokončane kolesarske poti mimo Radelj	3,54	3,56	2,16

4,00	SPREHAJALNE IN TEMATSKE POTI	18	Lepo urejene in dobra izbira	4,08	3,91	2,73
		6	Več urbane opreme ob poteh – klopi, smetnjaki, smetnjaki za pasje iztrebke...			
		2	Osvetlitev za nočne sprehode			
		1	Promocija – zemljevid poti, označevanje			
			Urediti še ob Dravi in proti staremu gradu			
			Obnoviti pri treh gobicah			
3,73	KAŽIPOTI IN OZNAČBE	2	Več usmerjevalnih tabel za kulturno dediščino	3,66	3,79	2,72
			Slabše označeni zaselki			
			Manjkajo oznake ulic ob vstopu v ulico			
			Novi znaki so dobro vidni			
			Planinske poti so lepo označene – pohvala markistom in PD			
			Več prometne signalizacije za prepoved vožnje s tovornjaki			
3,71	JAVNA RAZSVETLJAVA		Nekaj cest v centru neosvetljenih	3,72	3,69	3,28
			Močnejša svetloba na Koroški in Mariborski ulici			
			Led osvetlitev na vse stebre			
			Napajanje s solarnimi paneli			
			Barvna razsvetljava je grda in potratna			
3,62	DELOVANJE ZIMSKE SLUŽBE		Sneg jih včasih preseneti	3,84	3,39	2,62
			Dobro – izvajalci se trudijo			
			Zatrpani dovozi do hiš			
			Prepogosto menjavanje izvajalcev			
			V centru ni problemov – slabše v hribih			
3,63	DOSTOPNOST DO TELEKOMUNIKACIJ	4	Optika je bistveno izboljšala stanje	3,62	3,64	3,14
		2	Slab signal v Vuhredu			
			KTV Radlje - nezadovoljivo			
			Ponekod še slab signal			
2,91	JAVNI PREVOZ	3	Med počitnicami premalo možnosti	2,58	3,25	2,12
		2	Med vikendom premalo linij			
			Remšnik – slabo			

V tabeli je v prvem stolpcu skupna ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi, v drugem stolpcu je vpisana kategorija, ki so jo prebivalci ocenjevali in komentirali, tretji stolpec predstavlja frekvenco odgovorov, v četrtem stolpcu so komentarji prebivalcev, v petem stolpcu so ocene nadpovprečno angažiranih prebivalcev (delavnice), v šestem stolpcu so ocene naključno izbranih prebivalcev in v sedmem stolpcu je zaradi primerjave še skupna ocena posamezne kategorije iz leta 2010.

V vseh ocenjevanih kategorijah lahko opazimo izboljšanje ocene iz leta 2010 – največji napredek je zaznan na področju kolesarskih poti, urejenih sprehajalnih in tematskih poti, in pri prometni signalizaciji, najmanjša razlika pa je v kategoriji urejenih parkirišč.

#### 4.2.2.1 Ceste

Ocena stanja na področju cest in ulic se je v primerjavi z letom 2010 izboljšala za 29,3 %, kar je v prvi vrsti posledica urejene obvoznice mimo Radelj ob Dravi, ki je zelo razbremenila promet skozi center.

Dolžina lokalnih cest LC je 95,845 km, dolžina Zbirne mestne ali zbirne krajevne LZ je 3,755 km, dolžina mestne ali krajevne ceste LK je 6,082 km, dolžina javnih poti 65,719 km.

Dolžina asfaltiranih cest AB asfalt( 5+3 ) je 88,751 km.

Dolžina asfaltiranih z BNOS asfalt beton (6cm) je 2,942 km.

Dolžina v makadamski izvedbi je 79,708 km

V občini Radlje ob Dravi je cca 60 % lastniško urejenih cest (pri čemer so upoštevana pridobljena soglasja oz. sklenjene predpogodbe za neodplačen prenos).

Občina Radlje ob Dravi pred vsako načrtovano rekonstrukcijo oz. investicijskem vzdrževanju ceste predhodno s predpogodbami uredi lastništvo cest, po izvedbi pa uredi odmero ter dokončno ureditev

ZK stanja. Tudi v primeru novih kategorizacij cest občina predhodno uredi lastništvo z ustreznimi predpogodbami.

**Cilj do leta 2040** : Asfaltirati kategorizirane ceste v makadamski izvedbi (cca 30 km) ter pridobiti še kakšno dolžino cest s prekategorizacijo v poslovnih conah in na območju občinskih podrobnih prostorskih načrtih stanovanjskih gradenj. V primeru širitve dopolnilnih dejavnosti na kmetijah pa še prekategorizirati kakšen km gozdnih cest in jih protiprašno urediti ter urediti lastništvo (na vsaj 80 %) NRP se bo prilagajal prioriteta in zadovoljstvu občanov.

#### **4.2.2.2 Pločniki**

Prebivalci ocenjujejo urejenost pločnikov z dobro oceno 3,45, s pripombami, da pločnike prevečkrat delijo s kolesarji in da je urejenih premalo klančin za invalide. V letu 2021 je v Radljah ob Dravi 2,6 km urejenih pločnikov.

**Cilj do leta 2040** je vsaj še 3 km novih urejenih pločnikov.

#### **4.2.2.3 Parkirišča**

V primerjavi z letom 2010, se je ocena prebivalcev povečala zgolj za 6,8%. Velika večina prebivalcev opozarja na pomanjkanje parkirišč v centru in pri ZD.

Po obstoječih evidencah znaša število javnih parkirnih mest 308.

**Cilji do leta 2040** je povečanje števila javnih parkirnih mest na 450 - predvsem na območju centra Radelj ob Dravi, kjer se predvideva izgradnja parkirne hiše.

#### **4.2.2.4 Kolesarske poti**

Ocena prebivalcev v primerjavi z letom 2010 je v stebru »promet« doživela največji porast – kar za 64,3 %. Prebivalci so v glavnem zadovoljni z izboljšavo stanja, želeli pa bi si še več počivališč za kolesarje in ureditev na nekaterih novih odsekih.

Čeprav prebivalci izražajo zadovoljstvo s stanjem, pa se občina Radlje ob Dravi zaveda, da nima vzpostavljenega kolesarskega omrežja, varno se lahko kolesari samo po tu in tam vzpostavljenih nepovezanih odsekih kolesarskih površin. V okviru terenskih ogledov je bila prav tako ugotovljena odsotnost parkirnih mest za kolesa. Ugotovljamo lahko, da so osnovni pogoji za kolesarjenje v občini trenutno zelo slabi in da bo v prihodnosti temu področju potrebno posvetiti pomembno pozornost, saj je potencial za razvoj kolesarstva zelo velik. Ta bi se lahko bolje izkoristil z ustrezno zasnovano mrežo kolesarskih poti in opremljenostjo pomembnih lokacij s stojali za kolesa ali pokritimi kolesarnicami. Poleg tega se pomembne prednosti izkoriščanja potenciala kolesarjenja kažejo v ugodnem vplivu na okolje in zdravje ljudi.

Stanje 2021 : Državne kolesarske poti: označene s tablam 6,1 km, (zgrajenih 1,7 km). Občinske kolesarske poti: označene na cesti 2,669 km (obojestranska) ter 4,2 km označene s tablo, (zgrajene 1,808 km).

#### **Cilj do leta 2040:**

Državna kolesarska pot 5,24 km od tega 4,02 km novih povezav

Občinska kolesarska pot : Povezava Radlje - Vas v dolžini 2,5 km, od tega novogradnja cca 1,5 km

#### **4.2.2.5 Sprehajalne in tematske poti**

Najboljša ocena s strani prebivalcev v stebru »promet« se je v primerjavi z letom 2010 povečala za 46,5 %. Prebivalci so zadovoljni z urejenostjo in možnostjo izbire,. Prostor za napredek vidijo v izboljšavi urbane opreme, osvetlitvi in boljši promociji.

V evidenci občine Radlje ob Dravi je skupaj 164,4 km sprehajalnih, oziroma tematskih poti:

- Pot po mejah občine: 92 km;
- Vodna učna pot Vuhreščica: 1,5 km;
- Vodna učna pot Dobrava: 2,7 km;
- Gozdna in zgodovinska učna pot: 3,5 km;
- Eminova pot: 8 km;
- Kozjaška planinska pot: 6,5 km;
- Jakobova pot: 10 km;
- Družinska pot okoli Radelj: 9,7 km;
- Čebelarska učna pot: 3,5 km;
- E6: 18 km;
- Zelena doživetja graščaka Marenberškega (krožna pot): 9 km

**Cilj do leta 2040** je vzdrževanje in ohranjanje obstoječih sprehajalnih in tematskih poti (izvedba potrebnih obnov) ter zagotoviti dodatne poti, ki bodo namenjene rekreaciji ter poti s tematikami za različne generacije.

#### **4.2.2.6 Kažipoti in označbe**

Tudi na področju prometne signalizacije se je ocena prebivalcev v primerjavi z letom 2010 povečala in sicer za 37,1 %. Le manjše skupine oz. posamezniki bi si želeli več usmerjevalnih tabel za kulturno dediščino, boljše označene zaselke in oznake ulic ob vstopu ter več prometne signalizacije za prepoved vožnje s tovornjaki. Pohvale so bile deležne lepo označene planinske poti .

**Cilji do leta 2040** – sledenje željam in pričakovanjem prebivalcev.

#### **4.2.2.7 Javna razsvetljava**

Izboljšana je ocena prebivalcev v primerjavi z letom 2010 za 13,1 %. Komentarji prebivalcev gredo v smeri še dodatne opremljenosti nekaterih ulic in pričakovanja za zamenjavo z novejšimi led svetili.

Letna poraba javne razsvetljave v letu 2020 je znašala 229.289 KWH

**Cilj**, ki ga bo zasledovala občina Radlje ob Dravi je zmanjšati porabno električne energije javne razsvetljave , kar bo dosegla s spremljanjem energetske učinkovitosti in modernizacijo javne razsvetljave, v skladu z okoljsko uredbo in zamenjavo neustreznih svetilk javne razsvetljave.

#### **4.2.2.8 Zimska služba**

Prebivalci občine Radlje ob Dravi so v glavne zadovoljni z delovanjem zimske službe, čeprav jih včasih sneg preseneti in se zatrpajo dovozi do hiš , problemi pa nastajajo predvsem v hribovitih predelih občine. Ocena je v primerjavi z letom 2010 izboljšana za 38,2 %.

#### **4.2.2.9 Dostopnost do telekomunikacij**

Prebivalci občine Radlje ob Dravi so ob povečanju ocene za 15,6 % prepoznali bistveno izboljšanje stanja zaradi nove »optike«. Še vedno pa opozarjajo na slabši signal v Vuhredu in ponekod na podeželju.

Trenutna pokritost z optiko je nekaj pod 50 % , **cilj do leta 2040** pa je 80 % pokritost območja občine.

#### **4.2.2.1 Javni prevoz**

Situacija z možnostjo uporabe javnega prevoza se v primerjavi z letom 2010 ni bistveno spremenila. Še vedno so težave v času počitnic in med vikendom. Na območju občine Radlje ob Dravi je 25 avtobusnih postajališč. Od tega je 11 postajališč parnih, 3 pa so posamične. Občina Radlje ob Dravi je z rekonstrukcijami nekaterih cest že zagotovila dodatna avtobusna postajališča.

**Cilj do leta 2040** je vzpodbujanje javnega potniškega prometa predvsem v skrbi za varovanje okolja. Z namenom zagotavljanja čim večje dostopnosti do avtobusnega prevoza je cilj občine, da se čimbolj aktivirajo vsa že obstoječa postajališča ter da se hkrati z rekonstrukcijami cest urejajo tudi morebitna dodatna avtobusna postajališča.

Občina bo poskušala zagotavljati dodatne avtobusne linije na lokacijah, kjer se trenutno ne izvaja javni potniški promet.

#### 4.2.3 Nabor aktivnosti in ukrepov

Dobra dostopnost občine in izboljšanje njenih notranjih cestnih povezav je eden od pomembnih dejavnikov policentričnega razvoja, ki prispeva h krepitvi gospodarskega razvoja občine, ter s tem k socialni, ekonomski in prostorski koheziji. Občina Radlje ob Dravi potrebuje sodoben, trajnostno urejen promet, ki je osredotočen na človeka in na zagotavljanje njegove varnosti, ter dostopnosti do ključnih destinacij in storitev. Sodobno urejena prometna infrastruktura bo spodbudila prebivalce k zmanjšani uporabi avtomobila ter spodbujala hojo, kolesarjenje in uporabo javnega potniškega prometa, urejene obvoznice pa bodo zmanjšale tranzit motornega in tovornega prometa skozi občutljive dele naselij.

Občina pričakuje izgradnjo 3. razvojne osi do Koroške, prav tako pa bo s pogovori z državo skušala doseči obnovo in nadgradnjo obstoječih cest v državni pristojnosti. Istočasno bo tudi sama poskrbela za zagotavljanje obnove in nadgradnje lokalnih cest, z namenom, da bodo le te zagotavljale visoko kakovost in varnost, predvsem tistih, ki povezujejo podeželska naselja z občinskim središčem.

V prihodnje bo potrebno urediti varnejše poti za pešce, razbremeniti mestno jedro, odstraniti ozka grla ter izkoristiti potencial oblik trajnejših oblik mobilnosti (kolo, hoja,...) s poudarjanjem povečanja zdravih potovalnih navad. S tem namenom bo potrebno skrbeti za ustrezno ponudbo kolesarskih poti, pešpoti in prilagojenega javnega prevoza.

Zaradi neovirane dostopnosti do javno-upravnih storitev bo potrebno pripraviti analizo mirujočega prometa in zagotoviti dovolj parkirnih mest in sprejeti režim parkiranja, mestne površine pa prilagoditi za osebe s posebnimi potrebami.

##### ❖ občinske ceste

prilagoditev NRP prioritetam, pričakovanjem občanov in viziji razvoja občine
dolgoročna strategija rekonstrukcije cest in mostov
ureditev lastništva na občinskih cestah
program urejanja bankin na občinskih cestah
transparentna merila za vzdrževanje cest
projekti za umiritev prometa
vzpostavitev partnerstev, pozornost na možnosti sofinanciranja iz državnih in EU virov

##### ❖ pločniki, bankine, sprehajalne poti

dolgoročni program ureditve bankin, pločnikov in sprehajalnih poti
zagotavljanje varnosti uporabnikov
analiza ustreznosti obstoječih pločnikov
kriteriji uporabe in vzdrževanja
vzpostavitev mreže urejenih sprehajalnih in tematskih poti
enotno označevanje, urbana oprema, info table

##### ❖ kolesarske steze

priprava dolgoročne strategije izgradnje kolesarskih stez v občini in regiji
krožna kolesarska pot med kraji občine Radlje ob Dravi
uskladitev NRP z vizijo razvoja in prioritetami prebivalcev
enotno označevanje kolesarskih poti, varnost, promocija, urbana oprema
storitve ob kolesarskih poteh

- ❖ javna razsvetljava
 

spremljanje energetske učinkovitosti in zamenjava svetil
obravnavanje prioritet, usmeritev in predlogov občanov
sodelovanje v projektih »eko-partnerstev«
  
- ❖ javna parkirišča
 

dolgoročni program urejanja novih javnih parkirnih mest
projekt garažna hiša
analiza mirujočega prometa v centrih KS
obrnava in merjenje zadovoljstva občanov
  
- ❖ kažipot in označevanje
 

načrt vseh lokacij za postavitve kažipotov in označb
enoten pristop oblikovanja »lokalne signalizacije«
prioritete ureditve in partnerstva z zainteresiranimi subjekti
obrnava in merjenje zadovoljstva občanov
  
- ❖ vzdrževanje in zimska služba
 

določitev transparentnih standardov vzdrževanja
objava razporeda funkcioniranja zimske službe
vzpostavitev režima povratnih informacij in zadovoljstva občanov
  
- ❖ dostopnost do interneta, TV in telefonskega signala
 

projekt optičnega omrežja za celotno občino Radlje
pokritost signala mobilnega omrežja na celotnem teritoriju občine Radlje
informiranje, e- izobraževanje odraslih
  
- ❖ javni prevoz
 

avtobusne povezave: stalno spremljanje in analiziranje potreb prebivalcev
načrt urejanja avtobusnih postajališč
vzpodbude za ponudbe privatnega sektorja

**Kazalniki** s katerimi je smiselno spremljati stanje na področju razvojnega stebra »promet« :

dolžina novozgrajenih državnih cest, dolžina v rekonstruiranih državnih cest, dolžina novozgrajenih občinskih cest, dolžina v rekonstruiranih občinskih cest , dolžina lastniško urejenih občinskih cest, dolžina urejenih pločnikov , dolžina novih sprehajalnih in tematskih poti, dolžina urejenih kolesarskih poti , število novih parkirnih mest za kolesa, število urejenih javnih parkirnih mest, število električnih polnilnih mest, število urejenih avtobusnih postajališč, število odpravljenih ozkih grl in »črnih točk«, število odobrenih projektov s področja prometa na razpisih EU.



## 4.3. III. RAZVOJNI STEBER : » OKOLJE«

### 4.3.1. Ključni problemi

»Prilagajanje podnebnim spremembam, prehod v nizkoogljično in krožno gospodarstvo, ki bi omogočal njegovo konkurenčnost ter kakovost življenja prebivalstva ob dolgoročnem ohranjanju naravnih virov, zahteva spremembe obstoječe proizvodnje in potrošnje v bolj trajnostne oblike« (Strategija razvoja Slovenije 2030, str. 8).

Pritiski pri usklajevanju interesov na presečnih področjih med posameznimi naravnimi viri (voda – hrana – energija – ekosistemi), kot tudi na področju lastništva in njihove dostopnosti, so vedno večji. Vse to povečuje verjetnost nadaljnjih konfliktov.

Pretekla vlaganja sredstev KS in ESRR v okoljsko infrastrukturo so bistveno izboljšala stanje na tem področju. Ne glede na to, pa so potrebe še velike, predvsem v segmentu, ki se nanaša na izpolnjevanje EU predpisov, saj se bo morala v nasprotnem primeru Slovenija soočiti s tožbami zaradi kršitev pravnega reda EU.

Največji onesnaževalci v Občini Radlje ob Dravi so:

- posamezniki z uporabo prevoznih sredstev, starejših kurilnih naprav na les ter nepravilnim oskrbovanjem le-teh, kakor tudi zaradi nepravilnega ločevanja odpadkov;
- kmetje, ki lahko z gnojenjem brez gnojilnega načrta in predhodne analize tal ogrožajo podtalne vire s povišanimi koncentracijami nitratov.
- hmeljarstvo v času škropljenja

### 4.3.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji

Prebivalci občine Radlje ob Dravi, ki so sodelovali v projektu VIS, so ocenili stanje na področju razvojnega stebra »Okolje« z drugo najvišjo oceno vseh razvojnih stebrov 3,80, kar je za 21,8 % višja agregatna ocena, kot leta 2010. Ocenjevali in komentirali so stanje na področju urejenosti javnih površin, ravnanja z odpadki, oskrbe z vodo, odvajanjem odpadnih voda, čistosti potokov in jezer, kakovosti zraka, stanjem hrupa, urejenosti pokopališč, vključenosti občanov v urejanje okolja in sprejemljivosti prostorskega plana občine Radlje ob Dravi.

Tabela 24 : Ocene in komentarji prebivalcev občine Radlje ob Dravi v razvojnem stebri »Okolje«

3,80	III. STEBER : OKOLJE			3,76	3,85	3,12
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO	NIO	2010
4,14	UREJENOST JAVNIH POVRŠIN	17	<b>Zelo lepo urejene in vzdrževane</b>	4,20	4,08	3,05
		5	Več košev za pasje odpadke			
		4	Več košev za smeti			
			Lepo mestno jedro			
			Problem so samo neosveščeni prebivalci			
		Ponekod preveč rož celo zmanjša preglednost v krožiščih				
3,72	RAVNANJE Z ODPADKI	13	<b>Posamezniki se ne držijo navodil</b>	3,48	3,96	2,87
		7	Preveč črnih odlagališč v gozdu in odpadkov ob sprehajalnih poteh			
		7	Pohvale za ločeno zbiranje odpadkov			
		5	Več kontejnerjev			
			Neurejen zbirni center			
			Ekološki otoki niso več kot so bili - nelogičnost			
			Slaba komunikacija z izvajalci			
		Povečati frekvenco odvoza kosovnih odpadkov				

3,99	OSKRBA Z VODO	4	<b>Kvaliteta vode je zadovoljiva</b>	3,80	4,18	3,15
		2	Nezadostna pokritost : Remšnik, Sv. Anton, Trije kralji, Šentjanž, Radelca, Brezni Vrh			
			Preveč vodnega kamna in občasne prekinitve			
			Ko ni elektrike v Vuhredu ni vode			
			Moteče kloriranje			
			Pohvala za hiter odziv izvajalca			
3,81	KANALIZACIJA IN ČISTILNA NAPRAVA	5	<b>Premala vključenost gospodinjestev</b>	3,58	4,04	2,31
			Pospešiti možnost priklopa			
			Je v izgradnji			
3,54	ČISTOST POTOKOV IN JEZER	10	<b>Zaraščenost – bolj redno vzdrževati</b>	3,41	3,67	3,17
		4	Povečati nadzor ( kmetije )			
		2	Onesnažen Šolski potok			
			Urediti Radeljski potok			
			Odstraniti invazivne rastline			
			Urediti brežine in hudournike			
			Onesnažena voda na akvaduktu			
	Stanje se izboljšuje					
3,99	KAKOVOST ZRAKA	8	<b>Slabša ob gnojenju in v času škropljenja hmelja</b>	4,02	3,96	3,75
		4	Pozimi v centru zaradi kurjenja in prometa			
3,87	STANJE HRUPA	2	<b>Odkar je obvoznica je v redu</b>	3,97	3,76	3,33
			Občasno v centru – dvignjeni jaški na cesti			
			Moteče parkirišče za cisterne			
			V času del na hmeljiščih			
	Surovina, motoristi v gozdu..					
4,09	UREJENOST POKOPALIŠČ	12	<b>Zelo lepo skrbijo za pokopališča , ki so lepo urejena, redno pokošena in dobro dostopna</b>	4,23	3,95	3,88
		4	Urediti možnost razsipa pepela			
			Neustrezno ozvočenje			
			Občasno polne kante za smeti, ki jih nekateri prinašajo tudi od doma			
			Nereden odvoz sveč			
3,46	VKLJUČENOST OBČANOV	14	<b>Nezainteresiranost – slaba udeležba na akcijah</b>	3,33	3,59	2,95
		7	Predlog : motivacijski ukrepi z nagrajevanjem – izbor najlepše ograje, vrta, balkona...			
			Dovolj je že, če bo vsak uredil svoje okolje			
3,43	PROSTORSKI PLAN OBČINE	17	<b>Ne poznam</b>	3,57	3,29	2,71
			Povečati površine za poslovne cone			
			Dolgotrajni postopki sprememb			
			Povečati površine za stanovanjsko gradnjo			
			Center je v redu , več blokovske gradnje			
			Več pozornosti pri notni ureditvi naselij			
			Več primernih zemljišč za parkirišča			
			Interesi posameznikov so ovira			
			Predvideti pasji park izven mesta			
			Tako kot reče župan			
			Preveč nepozidanih stavbnih površin			
			Poenostaviti predstavitev prostorskega plana			

V tabeli je v prvem stolpcu skupna ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi, v drugem stolpcu je vpisana kategorija , ki so jo prebivalci ocenjevali in komentirali, tretji stolpec predstavlja frekvenco odgovorov, v četrtem stolpcu so komentarji prebivalcev, v petem stolpcu so ocene nadpovprečno angažiranih prebivalcev ( delavnice), v šestem stolpcu so ocene naključno izbranih prebivalcev in v sedmem stolpcu je zaradi primerjave še skupna ocena posamezne kategorije iz leta 2010.

V vseh ocenjevanih kategorijah lahko opazimo izboljšanje ocene iz leta 2010 – največji napredek je zaznan na področju odvajanja odpadnih voda in urejenosti javnih površin, najmanjša razlika pa je v kategoriji urejenosti pokopališč, ki pa je bila zelo dobro ocenjena že leta 2010.

#### **4.3.2.1 Urejenost javnih površin**

Očitno se je v zadnjih letih odnos do javnih površin v občini Radlje ob Dravi precej izboljšal, saj so prebivalci tej kategoriji namenili najvišjo oceno v razvojnem stebru »Okolje«, ki je za 35,7 % višja, kot je bila leta 2010. V tem času je občina pristopila članstvu v Društvo za urejenost krajev »Entente florale Slovenija« in prejela srebrno priznanje. V letu 2021 pa je bila občina Radlje ob Dravi izbrana kot najlepše malo mesto v Sloveniji.

Občani Radelj ob Dravi najbolj cenijo to, da so javne površine lepo urejene in vzdrževane. Želeli bi si le še več košev za smeti in košev za pasje iztrebke ter še boljšo ozaveščenost prebivalcev.

#### **4.2.2.2 Ravnanje z odpadki**

Prebivalci so ocenili stanje na področju ravnanja z odpadki kot zadovoljivo. Ocena se je v primerjavi z letom 2010 zvišala za 29,6 %. Občane Radelj ob Dravi najbolj moti to, da se posamezniki ne držijo navodil v zvezi z ločevanjem odpadkov, kar je sicer pohvalno urejeno. Opozarjajo še na pojav črnih odlagališč v gozdovih in odvržene odpadke ob sprehajalnih poteh. Predlagajo postavitev več kontejnerjev za odpadke in povečanje frekvence odvoza odpadkov.

V letu 2021 je 89,4 % gospodinjstev vključenih v organiziran odvoz odpadkov.

**Cilj do leta 2040** je 100 % vključenost na območju celotne občine Radlje ob Dravi.

#### **4.2.2.3 Oskrba z vodo**

Oskrba z vodo v občini Radlje ob Dravi je po mnenju prebivalcev zadovoljiva, kar so izrazili z oceno 3,99, ki je za 26,7 % večja kot leta 2010. Potrebna je še večja pokritost z javnim vodovodom predvsem na podeželju. Nekateri prebivalci izražajo nezadovoljstvo zaradi občasnih prekinitev in preveč prisotnosti klora v vodi.

**Cilj do leta 2040** : dolžina potrebnega novozgrajenega vodovoda skupaj s hidravlično izboljšavo je 30,724 km. Delež z novo priključenimi gospodinjstvi na javni vodovod bo tako 66,80%.

#### **4.2.2.4 Odvajanje odpadnih voda – kanalizacija in ČN**

Prebivalci Radelj ob Dravi so prepoznali napore občine za čistejšo okolje z izgradnjo kanalizacijskega sistema in čistilnih naprav, zato so podali oceno 3,81, ki je kar za 64,9 % višja kot leta 2010. Investicija še ni zaključena, saj delež gospodinjstev priključenih na čistilno napravo dosega komaj 40,1 %.

**Cilj do leta 2040** je 95 % vključenih gospodinjstev ( skupaj s tistimi, ki imajo lastne ČN ).

#### **4.2.2.5 Čistost potokov in jezer**

Tretjo najslabšo oceno v stebru »Okolje«, so prebivalci občine Radlje ob Dravi namenili stanju urejenosti in čistosti potokov in jezer v občini. Ocena 3,54 je le za 11,7 % boljša kot leta 2010. Prebivalce najbolj moti zaraščenost in neredno vzdrževanje vodotokov in jezer ter nezadosten nadzor nad onesnaževalci.

#### **4.2.2.6 Kakovost zraka**

Ta kategorija je bila dobro ocenjena že leta 2010 zato je v letu 2021 doživela le 6,4 % rast na oceno 3,99. Pripombe prebivalcev gredo v smeri slabše kakovosti zraka ob gnojenju in škropljenju, v zimskem času pa se kakovost zraka občasno zmanjša zaradi kurjenja in prometa.

#### **4.2.2.7 Stanje hrupa**

S hrupom je podobno kot s kakovostjo zraka. Ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi v letu 2021 je 3,87 in je za 16,2 % boljša kot v letu 2010. Vzrok za izboljšanje ocene občani prepoznajo v obvoznici, ki je bistveno izboljšala stanje. Posamezniki opozarjajo še na problem dvignjenih jaškov na cesti, moteče parkirišče za cisterne in na motoriste v gozdu.

#### 4.2.2.8 Urejenost pokopališč

Prebivalci občine Radlje ob Dravi, so urejenosti pokopališč v letu 2010 dali najvišjo oceno vseh opazovanih kategorij – 3,88. V letu 2021 so oceno še povišali in z 4,09 pokopališča postavili na 2. mesto najbolj ocenjenih kategorij v stebru »Okolje«.

Prebivalci so pohvalili urejenost pokopališč, ki so lepo urejena in vzdrževana ter dobro dostopna. Želeli bi si še ureditev možnosti razsipa pepela, ustrežnejše ozvočenje in bolj reden odvoz sveč.

#### 4.2.2.9 Vključenost občanov

Druga najslabša ocena v stebru »Okolje« gre po mnenju prebivalcev občine Radlje ob Dravi vključenosti občanov v urejanje okolja. Ocena 3,46 je sicer za 17,3 % večja kot leta 2010, problemi pa so ostali podobni : nezainteresiranost in slaba udeležba na akcijah. Prebivalci predlagajo motivacijske ukrepe z nagrajevanjem in izborom najlepše ograje, vrta, balkona ipd.

#### 4.2.2.10 Prostorski plan občine

Kategorija ocenjevanja in komentiranja, ki jo je največ prebivalcev izpustilo, s pojasnilom, da dokumenta ne poznajo. Ocena 3,43 je sicer za 26,6 % večja kot leta 2010, pa vendar je najslabša v stebru »Okolje«. Tisti, ki prostorski plan občine poznajo so podali nekaj pripomb in predlogov v smislu potrebe po povečanju površin za poslovne cone in stanovanjsko gradnjo. Opozarjajo tudi na dolgotrajne postopke sprememb in preveč nepozidanih stavbnih površin. Predlagajo umestitev pasjega parka v prostorskem planu izven mesta in več pozornosti pri enotni ureditvi naselij. Potrebno bo pripraviti tudi poenostavljeno predstavitev za občane, ki bo vsakomur razumljiva.

### 4.3.3. Nabor aktivnosti in ukrepov

Občina bo k ustrežnejšemu varovanju okolja pripomogla z ustrezno organizacijo, pravnim okvirjem in posledičnim ustreznim nadzorom nad gospodarskimi službami, ki skrbijo za odgovorno ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami, za kakovostno pitno vodo, kakor tudi za odpravo okoljskih obremenitev ter sanacijo divjih odlagališč odpadkov. K čistejšemu okolju bo občina prispevala tudi z ustrezno energetske politiko. Velik poudarek bo dan ohranjanju obstoječih vodnih virov in zagotavljanju ustreznega habitata zaščitenih živali ter sočasni zaščiti le-teh s primernim režimom varovanja. Občina bo še naprej skrbela za ohranjanje Nature 2000 ter poudarjala ohranjanje vrednote prostora in skrbela za ohranjanje biološke raznovrstnosti na tem območju. Občina bo pozornost namenjala tudi vzorcu poselitve, ki zagotavlja trajnosten razvoj in sočasno ohranjanje kulturne pokrajine. Prav tako bo občina vložila svoj trud v pridobitev ocene stanja kakovosti zraka na področju občine Radlje ob Dravi, izvedla pa bo oceno stanja drugih prvin okolja, kot so denimo tla, hrup, svetlobno onesnaževanje in elektromagnetno sevanje.

Občina Radlje ob Dravi bo morala aktivno sodelovati pri uresničevanju smernic v okviru strateškega okvira RS prilagajanja podnebnim spremembam. Dolgoročno izvajanje dejavnosti za prilagajanje v vseh sektorjih prinaša prihranke, manjšo škodo ob nesrečah, varovanje zdravja in večjo varnost prebivalcev, pa tudi nova delovna mesta, nove poslovne priložnosti in večjo varnost naložb ob polnem izkoriščanju nekaterih priložnosti, predvsem v sektorjih turizma, kmetijstva in gradbeništva, kar je treba prepoznati in spodbujati.

#### ❖ vzdrževanje javnih površin

načrt ureditve in vzdrževanja javnih površin (opredelitev standardov)
vzpostavitev sistema odgovornosti in izvajanje nadzora
načrt revitalizacije propadajočih in spomeniško zaščitenih objektov
program postavitve urbane opreme na javnih površinah
izobraževalni in motivacijski projekti ozaveščanja ljudi – medgeneracijske delavnice

načrt prazničnih krasitev krajevnih središč
informiranost, javne pohvale, graje, sankcije
spremljanje in obravnava ocen zadovoljstva občanov

❖ ravnanje z odpadki

prilagodljivost frekvence odvozov odpadkov
standard ureditve ekoloških otokov in kontinuiran proces ločenega zbiranja odpadkov
prilagoditev delovnega časa zbirnega centra za odpadke
projekt energetskega izkoriščanja odpadkov
informiranje, izobraževanje in motivacijski projekti za mlade

❖ ravnanje z odpadno vodo – kanalizacija in ČN

dokončanje kanalizacijskega omrežja in priključkov na ČN
nadzor in merjenje zadovoljstva uporabnikov
ohranjanje biodiverzitete
informiranje in izobraževanje
kontrola uporabe pesticidov in gnojil

❖ vodooskrba

načrt izvajanja hišnih priklopov
nabor in zaščita lokalnih vodnih virov
prioritete in načrt izgradnje novih sistemov in uskladitev v NRP
načrt obnove zastarelih sistemov
izobraževalni in motivacijski projekti o racionalni porabi vode

❖ projekti varovanja okolja

stimuliranje razvoja inovativnih oblik varovanja okolja ( prireditve »zero waste event« )
izvedba občinskega okoljskega monitoringa ( lokalni onesnaževalci, stanje okolja )
strategija zmanjševanja onesnaževanja, nadzora in ukrepov
načrt urejanja brežin rek , potokov in jezer
projekti za blažitev posledic klimatskih sprememb
sistem ukrepov v primeru naravnih nesreč

❖ projekti za zmanjševanje porabe energije

energetska obnova javnih stavb
energetska obnova javne razsvetljave
nagrajevanje raziskovalnih projektov za povečanje učinkovitosti energetske rabe
izobraževalni in informativni projekti - spremljanje primerov dobrih praks
vzpostavljanje partnerstev - vključevanje podjetništva in industrije
izračun »energetskega potenciala« v občini
motivacijski projekti za gospodinjstva

❖ občinski prostorski načrt

rokovnik izvedbe sprememb in sprejem posodobljenega prostorskega plana
transparentni postopki sprememb in ustrezna komunikacija z občani
analiza izkoriščenosti potenciala v turizmu, kmetijstvu in podjetništvu
uskladitev z vizijo in vrednotami prebivalcev

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »okolje« preuči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika vizije in usklajenosti z EU politikami, je odnos do okolja ena od prioritarnih nalog tako gospodarstva kot prebivalcev, pričakovani rezultati pa so :

- povečana osveščenost občanov o pomenu varstva okolja
- na poti k nizkoogljičnemu krožnemu gospodarstvu
- boljše stanje okolja in ohranjena biotska raznovrstnost
- povečan delež obnovljivih in trajnostnih virov energije – energetska samooskrba

- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov
- trajnostno upravljanje z naravnimi viri
- ohranjeno ali izboljšano stanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in habitatnih tipov v povezavi s kulturno dediščino
- ohranitev območij natura 2000
- vzpostavitev režima plovbe na reki Dravi
- sonaravna oblika turizma
- trajnostna mobilnost
- prostorsko planiranje v okviru paradigme trajnostnega razvoja

**Kazalniki**, s katerimi je smiselno spremljati stanje na področju razvojnega stebra »Okolje« so : delež gospodinjstev priključenih na čistilno napravo, delež gospodinjstev priključenih na javni vodovod, delež gospodinjstev vključenih v organiziran odvoz odpadkov, proizvedena energija iz obnovljivih virov, energetska učinkovitost (poraba) javnih objektov, število optičnih priključkov v občini, število udeležencev na izobraževanjih, število pripravljenih projektov s področja varstva okolja, število vključenih občanov v okoljevarstvene projekte, število lokalnih onesnaževalcev, poročilo o stanju okolja v občini, število okoljskih nesreč, število neustreznih posegov v okolje, merjenje zadovoljstva občanov s stanjem na področju okolja.

## 4.4 IV. RAZVOJNI STEBER : »IZOBRAŽEVANJE«

### 4.4.1 Ključni problemi

V letu 2021, v občini Radlje ob Dravi, na področju vzgoje in izobraževanja, izstopa problem pomanjkanja prostora v otroškem vrtcu v Radljah ob Dravi, kamor bi večina želela vpisati svoje otroke. Podružnici Vuhred in Remšnik nimata prostorskih težav. Pri osnovnih šolah se pojavlja potreba po dodatnih prostorih namenjenih arhivu in dodatnih prostorih za individualno delo z učenci.

### 4.4.2 Elementi s stališča zaznavanja prebivalcev in cilji

Prebivalci občine Radlje ob Dravi, ki so sodelovali v projektu, so ocenjevali in komentirali stanje na področju materialnih pogojev v osnovnih šolah in vrtcih, na področju ustreznosti vsebin, vključenosti šol in vrtcev v življenje skupnosti in izobraževalne vsebine za starejše občane. Skupna ocena razvojnega stebra »izobraževanje« je v letu 2021 znašala 3,68 in je bila za 9,9 % višja, kot v letu 2010.

Tabela 25 : Ocene in komentarji prebivalcev občine Radlje ob Dravi v razvojnem stebru »Izobraževanje«

3,68	IV. STEBER : IZOBRAŽEVANJE				3,83	3,53	3,35
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO	NIO	2010	
4,01	OBJEKTI OSNOVNIH ŠOL	11	Šole so v zelo dobrem stanju – pohvale za odlično telovadnico in prostorno šolo ter lepo in varno okolico – v skladu z normativi	4,16	3,85	3,43	
			Več digitalnih pripomočkov ( tablice )				
			Remšnik nima telovadnice				
			Odlična novost je letna učilnica				
3,42	OBJEKTI VRTCEV	27	Premajhen vrtec v Radljah	3,48	3,35	3,39	
		4	Preštevilčne skupine				
			Remšnik premalo prostora				
			Dodatna oprema in igrala				
			Omogočiti 100 % vključitev otrok iz občine				
	Pohvala vzgojiteljicam v vseh vrtcih						
3,76	USTREZNOST VSEBIN	5	Več pouka v naravi	4,02	3,49	3,15	
		3	Več poudarka lokalnim vsebinam				
		2	Zanemarjanje zgodovine NOB in osamosvojitve RS				
		2	Več o ravnanju z okoljem in samooskrbi				
			Več praktičnih znanj				
			Vsebine so primerne – včasih jih je celo preveč				
			Sledenje načrtom – morda razvojni oddelek vrtca				
	Več domovinske vzgoje in kulturnih vsebin						
3,79	VKLJUČENOST V ŽIVLJENJE KRAJA	15	Lahko bi več sodelovali z lokalnimi društvi – posebej zaželeno je znanje učiteljev ( šport, kultura)	4,02	3,55	3,42	
		8	OŠ skupaj s podružnicami dobro sodelujejo ob vseh priložnostih				
			Več sodelovanja s ŠTKM, muzejem in DS				
			Lahko bi ustanovili gledališko sekcijo pri KD				
	Remšnik - pohvalno						
3,44	VSEBINE ZA STAREJŠE OBČANE	12	Pohvala za MKC, ki dobro dela in pripravlja delavnice in druženja	3,49	3,39	-	
		3	Kdor želi ima veliko možnosti - zelo dobra ponudba				
			Dobro delajo DU in društvo invalidov				
			Vabila objavljati v občinskih novicah				
			Knjižnica ima dobre vsebine				
			Več izobraževanja o sodobnih komunikacijah				
			Več organizirane športne vadbe za starejše				
			Medgeneracijski urbani center				
			Več prostovoljstva				
	Dobro je v Radljah, drugod manj						

V tabeli je v prvem stolpcu skupna ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi, v drugem stolpcu je vpisana kategorija, ki so jo prebivalci ocenjevali in komentirali, tretji stolpec predstavlja frekvenco odgovorov, v četrtem stolpcu so komentarji prebivalcev, v petem stolpcu so ocene nadpovprečno angažiranih prebivalcev (delavnice), v šestem stolpcu so ocene naključno izbranih prebivalcev in v sedmem stolpcu je zaradi primerjave še skupna ocena posamezne kategorije iz leta 2010.

V vseh ocenjevanih kategorijah lahko opazimo izboljšanje ocene iz leta 2010 – največji napredek je zaznan na področju materialnih pogojev v osnovnih šolah in pri ustreznosti vsebin v šolah in vrtcih, najmanjši dvig ocene v primerjavi z letom 2010 pa je na področju materialnih pogojev v otroških vrtcih.

#### **4.4.2.1 Objekti osnovnih šol**

Večina sodelujočih prebivalcev smatra, da so osnovne šole v dobrem stanju. Ocena 4,01 je najvišja v razvojnem stebru »Izobraževanje« in je za 16,9 % višja, kot je bila leta 2010. Prebivalci občine Radlje ob Dravi so pohvalili odlično telovadnico, lepe prostorne učilnice, varno okolico in letno učilnico. Želeli bi si še več digitalnih pripomočkov (tablice), pogrešajo pa telovadnico na Remšniku.

V letu 2021 so razpoložljive notranje površine v osnovnih šolah znašale 3460 m<sup>2</sup> v OŠ Radlje ob Dravi, 502 m<sup>2</sup> v OŠ Vuhred in 827 m<sup>2</sup> v OŠ Remšnik.

**Cilji do leta 2040** so povezani z povečanjem notranjih površin šol, z namenom zagotovitve dodatnih prostorov za arhiv in individualno delo z učenci. Zunanje površine se bodo ustrezno vzdrževale in nadgrajevale z novimi učilnicami na prostem.

#### **4.4.2.2 Objekti otroški vrtcev**

Ocena stanja na področju otroških vrtcev se je od leta 2010 dvignila zgolj za slab procent (0,9 %) in v letu 2021 znaša 3,42, kar je najslabša ocena v stebru »Izobraževanje«. Največ prebivalcev opozarja na premajhen vrtec v Radljah ob Dravi (posamezniki omenjajo tudi Remšnik) in preštevilčne skupine. Ob pohvalah za vzgojiteljice in varuške, bi si želeli več igral in dodatne opreme.

Notranje površine v otroških vrtcih občine Radlje ob Dravi v letu 2021 so znašale: 567 m<sup>2</sup> v vrtcu Radlje ob Dravi, 293 m<sup>2</sup> v Vuhredu in 50 m<sup>2</sup> na Remšniku. Na dan 1. 9. 2021 je bilo na voljo 224 mest v otroških vrtcih (Radlje ob Dravi 139, Vuhred 66 in Remšnik 19).

**Cilj do leta 2040** je novi vrtec v Radljah ob Dravi, kjer bi s povečanjem površin lahko zagotovili vpis otrok v vrtec vsem zainteresiranim lokalnim prebivalcem.

#### **4.4.2.3 Ustreznost vsebin**

Ob oceni 3,76, ki je za 19,4 % boljša, kot v letu 2010, prebivalci izražajo željo po več izobraževalnih vsebinah v naravi, pri čemer bi morali dati večji poudarek na lokalnih vsebinah, ravnanju z okoljem in samooskrbi ter domovinski vzgoji.

#### **4.4.2.4 Vključenost vrtcev in šol v življenje kraja**

Druga najboljša ocena v razvojnem stebru »Izobraževanje« 3,79 je še za 10,8 % večja kot leta 2010.

Ob pohvalah za redno sodelovanje in udeležbo ob raznih dogodkih v kraju, si prebivalci želijo večji angažma predvsem učiteljev, ki bi s svojim znanjem lahko zelo koristno sodelovali z lokalnimi športnimi in kulturnimi društvi, ŠTKM in muzejem v popoldanskem času in ob vikendih. Pogrešajo delovanje gledališke sekcije pri KD.

#### **4.4.2.5 Vsebine za starejše občane**

Ob oceni 3,44 je izpostavljeno mnenje zainteresiranih starejših občanov, da kdor želi, ima veliko možnosti za sodelovanje, saj je zelo dobra ponudba. V letu 2021 se je izvajalo kar 174 programov za



starejše. Največ prebivalcev izreka pohvale za dobro delo MKC, ki pripravlja razne delavnice in druženja, dobro pa delajo tudi društva upokojencev in društvo invalidov Radlje ob Dravi. Dobre vsebine ponuja še knjižnica. Predlogi gredo v smeri komunikacije o dogodkih – vabila bi bilo dobro objavljati v občinskih novicah, več izobraževanja o sodobnih komunikacijah, več organizirane športne vadbe za starejše, več prostovoljstva in dobro delujoč medgeneracijski center.

#### 4.4.3 Nabor aktivnosti in ukrepov

Posebno skrb bo potrebno nameniti ohranjanju kvalitetnega izobraževanja, kakor tudi pestri ponudbi izobraževalnih vsebin, ki se kažejo skozi različne oblike izobraževalnih vsebin, kot so denimo različni tečaji, izvajanje osnovnošolskega izobraževanja za odrasle, različna usposabljanja v okviru vseživljenjskega življenja in tako dalje. Potrebe po izobraževanju bo potrebno usklajevati tudi z lokalnim gospodarstvom, predvsem v sklopu srednješolskega izobraževanja, kot tudi dodatnih izobraževanj in usposabljanj.

Ob pričakovanem povečanju števila prebivalcev se bo povečal tudi vpis otrok v vrtce in osnovne šole na območju občine. Z investicijskimi in vzdrževalnimi posegi se bodo povečale kapacitete v vrtcih in šolah, poleg tega se bodo v večini objektov dosegli pričakovani standardi, ki ustrezajo normativom.

❖ materialni pogoji

načrt investicij, obnove in razširitve zunanjih in notranjih površin
analiza energetske potratnosti objektov
analiza zagotavljanja varnosti otrok, zaposlenih in staršev
načrt ureditve parkiranja za zaposlene in goste

❖ čas obratovanja

prilagajanje razmeram v občini - redna analiza potreb
ocena možnosti dodatne ponudbe varstva otrok

❖ vsebina dela in vključenost v življenje lokalne skupnosti

sofinanciranje usklajenih fakultativnih vsebin
projekti popoldanskih tematskih delavnic z občani
inovativni turistični, kulturni, športni in okoljski projekti
projekt »eko proizvodi iz domačega okolja za šolske kuhinje«
motivacijski projekti prostovoljne pomoči
medgeneracijski projekti – npr. projekt: »družini prijazna občina«
projekti obnavljanja tradicij in raziskovanja zgodovine
medkrajevno in regijsko povezovanje – skupni projekti
sodelovanje v projektu: »potujem in za Radlje ob Dravi opazujem«
strategija zagotavljanja varnosti v vrtcih in šolah

❖ programi za starejše občane

nabor in izbor aktivnosti in vsebin
vključitev v medgeneracijski projekt »družini prijazna občina«
e- izobraževalni tečaji
ogledi in predavanja o primerih dobre prakse

Vzpodbujale se bodo nove vsebine tako za otroke kot odrasle. Občina Radlje ob Dravi bo povečevala število občinskih štipendij za nadarjene dijake in študente, razpisovala pa bo tudi nagrade za diplomska, magistrska in doktorska dela s temami, ki lahko prispevajo k izboljšanju stanja v občini in regiji.

Občina bo kot aktivna sogovornica vseh izobraževalnih inštitucij nudila ustrezno podporo izobraževalnim inštitucijam pri njihovem delu in nadaljnji rasti ter skrbela za ustrezno zaščito premoženja le-teh.

## 4.5 V. RAZVOJNI STEBER » KVALITETA ŽIVLJENJA«

### 4.5.1 Ključni problemi

Razvojni steber »Kvaliteta življenja« obravnava stanje na področju zdravstvene dejavnosti, kulture, športa, sociale, oskrbe prebivalcev, duhovne oskrbe, med-sosedskih odnosov, varnosti bivanja in stopnje zaupanja v lokalno skupnost. Stopnja zaupanja prebivalcev v občino, ki ima sicer najmanjšo oceno v stebru, je na koncu poglavja obdelana posebej.

### 4.5.2 Elementi zaznavanja prebivalcev in cilji

Prebivalci občine Radlje ob Dravi, ki so sodelovali v projektu »VIS Radlje ob Dravi« so razvojnemu stebru »Kvaliteta življenja« v letu 2021 namenili skupno oceno 3,83, kar je najboljša agregatna ocena vseh petih stebrov in je še za 15,7 % večja kot leta 2010.

Tabela 26 : Ocene in komentarji prebivalcev občine Radlje ob Dravi v razvojnem stebru » Kvaliteta življenja«

3,83	V. STEBER : KVALITETA ŽIVLJENJA				3,93	3,72	3,31
OCENA	KATEGORIJA		KOMENTAR PREBIVALCEV	NAO	NIO	2010	
3,59	ZDRAVSTVENA OSKRBA	20	Premalo parkirišč pri ZD	3,70	3,47	3,08	
		8	Predolge čakalne dobe				
		3	Včasih slaba odzivnost in zanesljivost zdravnikov				
			Dežurna ambulanta dela dobro				
			Pomanjkanja zdravnikov in specialistov – ni možnosti izbire pediatra in zobozdravnika				
		Neprijaznost otroške zobozdravnice					
3,49	KULTURA	15	Pohvala za dobro ponudbo – slab obisk	3,54	3,43	3,03	
		13	Obnova KD Radlje				
		4	Pogrešamo več vsebin in gledališke predstave				
		2	Obnova Remšnik				
			Več koncertov				
			Zelo dobro zborovsko petje				
			Pohvala za dober Big band				
	Zagotoviti več sredstev za prireditve (kino ?)						
4,18	ŠPORT IN REKREACIJA	23	Stanje je zelo dobro – veliko možnosti na prostem in znotraj	4,47	3,89	3,55	
			Motorični park				
			Tribuna na nogometnem igrišču				
			Več organizirane vadbe za starejše				
			Fitnes v Vuhredu				
			Nadomestno igrišče z umetno travo				
3,58	SOCIALNE AKTIVNOSTI	5	V zadnjih letih lep napredek	3,59	3,56	2,92	
		3	Več pomoči na domu – cenovno dostopne				
			Gradnja bivalnih enot v okviru VDC				
			Več aktivnosti ŠENT-a				
			Slab nadzor – nekateri izkoriščajo socialno pomoč				
			Neprijaznost strokovnih služb				
3,86	OSKRBA PREBIVALCEV	34	Manjka modna trgovina s tekstilom in z tehničnim blagom – belo tehniko	3,90	3,81	3,21	
		4	Boljša trgovina z obutvijo				
			V Radljah je stanje dobro, drugod ne				
			Zakaj so nekateri artikli v Vuhredu dražji ?				
			Dobra ponudba razen pri Bobovniku, ki včasih ponuja hrano s pretečenim rokom				
			Trgovina Tuš bi lahko bila bolje urejena				
			DM – lepa trgovina in dobra ponudba				

4,01	DUHOVNA OSKRBA	6	Knjižnica dela zelo dobro	4,14	3,88	3,52
		3	Bolje vzdrževati sakralne spomenike			
			Na Vuhredu odlično delo z mladimi			
			Cerkev dela primerno in dobro			
			Na Remšniku potrebujemo duhovnika			
3,92	MED-SOSEDSKI ODNOSI	7	Premalo druženja	3,83	4,00	3,43
		4	V blokih slabi odnosi – tožarjenja, nagajanja, neurejena okolica			
		2	V mojem okolišu ( ulici ) so odnosi dobri			
			Vsak se briga le zase			
4,35	VARNOST BIVANJA	22	Pohvala gasilcem	4,38	4,32	3,74
		8	Varnost je na zavidljivem nivoju zahvaljujoč gasilcem in policiji			
			Nekateri policaji so preveč vzvišeni			
3,48	STOPNJA ZAUPANJA V OBČINO			3,80	3,15	-

V tabeli je v prvem stolpcu skupna ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi, v drugem stolpcu je vpisana kategorija, ki so jo prebivalci ocenjevali in komentirali, tretji stolpec predstavlja frekvenco odgovorov, v četrtem stolpcu so komentarji prebivalcev, v petem stolpcu so ocene nadpovprečno angažiranih prebivalcev ( delavnice), v šestem stolpcu so ocene naključno izbranih prebivalcev in v sedmem stolpcu je zaradi primerjave še skupna ocena posamezne kategorije iz leta 2010.

V vseh ocenjevanih kategorijah lahko opazimo izboljšanje ocene iz leta 2010 – največji napredek pa je zaznan na področju socialnih aktivnosti v občini, izboljšani trgovski ponudbi in pri odličnih pogojih za šport in rekreacijo.

#### 4.5.2.1 Zdravstvena oskrba

Ob oceni 3,59, ki je za 16,6 % višja kot leta 2010, so se sodelujoči prebivalci bolj, kot na zdravstvene storitve osredotočali na materialne pogoje – konkretno na pomanjkanje parkirišč pri ZD. Med storitvami povzročajo slabo voljo predolge čakalne dobe in posebej sedaj v času COVID-19 občasno slaba odzivnost in terminska nezanesljivost zdravnikov. Prebivalci poleg pohval za dežurno ambulanto opozarjajo na pomanjkanje zdravnikov specialistov.

**Cilj občine Radlje ob Dravi, do leta 2040** je povečati kapaciteto površine zdravstvenega doma (sedaj 1.482 m<sup>2</sup>) oziroma zaradi težav s parkirišči zgraditi nov zdravstveni dom na drugi primernejši lokaciji (4.081 m<sup>2</sup>), pri čemer bi se na enem mestu združile vse dopolnilne dejavnosti (Ilekarna, ZRCK ipd.)

#### 4.5.2.2 Kultura

Ocena prebivalcev 3,49 v letu 2021 je za 15,1% višja, kot leta 2010. Večina sodelujočih se je odločila za pohvale kulturnim izvajalcem v občini, ki zagotavljajo dobro ponudbo kulturnih vsebin, kar pa se žal vedno ne odraža tudi v zadovoljivem številu obiskovalcev. Med investicijskimi potrebami je po mnenju občanov na prvem mestu obnova KD Radlje in dvorana Remšnik. Nekateri si želijo še več vsebin ( gledališke predstave, kino, koncerti..), drugi pa posebno pohvalo namenijo Big bandu in zelo dobremu zborovskemu petju v občini.

**Cilji do leta 2040** so zagotoviti razvoj raznolikih kulturnih dejavnosti, ki bodo privlačne za domačine in obiskovalce in omogočiti dostopnost ljubiteljske kulture za vse zainteresirane v vseh predelih občine. Prav tako želi občina spodbujati razvoj ljubiteljske kulture kot pomembnega dejavnika socialne vključenosti, ohranjati kulturno dediščino in običaje ter spodbujati strokovno rast kulturnih društev. Cilj je še povečanje površin občinskih prostorov, namenjenih kulturni dejavnosti za dodatnih 2.000 m<sup>2</sup>.

#### 4.5.2.3 Šport in rekreacija

Možnosti za šport in rekreacijo v občini Radlje ob Dravi so odlične, kar odraža druga najvišja ocena prebivalcev občine Radlje ob Dravi od vseh 40 ocenjevanih kategorij – 4,18, kar je še 17,7 % bolje kot leta 2010. Uporabniki so zadovoljni z možnostjo koriščenja zunanjih in notranjih površin namenjenih športu. Želje za prihodnost gredo v smeri še raznovrstnejše ponudbe , kot je motorični park, fitness v Vuhredu, nadomestno igrišče z umetno travo, smučišče, tenis dvorana...Nogometaši pričakujejo še tribuno na nogometnem igrišču , starejši občani pa več organizirane vadbe za starejše.

##### **Cilji do leta 2040:**

Na območju Občine Radlje ob Dravi je 3.655,83 m<sup>2</sup> notranjih površin, ki so namenjene športu. Cilj je ohranjanje in vzdrževanje obstoječih objektov ter povečanje površin na 3.800 m<sup>2</sup>.

Poleg notranjih površin je v Radljah ob Dravi še 87.214,47 m<sup>2</sup> zunanjih površin, ki so namenjene športu. Cilj je ohranjanje in vzdrževanje obstoječih objektov. Predvideno je tudi povečanje zunanjih površin z izvedbo urbanega parka, igral ter motorik parka v predvideni površini 4.300 m<sup>2</sup>.

V letu 2020 je bilo v okviru javnega razpisa za vrednotenje programov športa izbranih 32 izvajalcev, ki je skupno izvajalo 71 programov. Glede na to, da je in bo tudi v prihodnosti vzpodbujanje gibanja in telesne vadbe vse pomembnejše za vse starostne skupine, je cilj, da se število športnih programov poveča še za 15 do 20 odstotkov.

#### 4.5.2.4 Socialne aktivnosti

Socialne aktivnosti in delo na tem področju prebivalci v letu 2021 ocenjujejo z oceno 3,58, ki je za 22,6 % višja kot v letu 2010. V zadnjih letih se opaža lep napredek , pohvale pa so deležni predvsem prostovoljci. Ljudje si želijo več cenovno dostopne pomoči na domu, več aktivnosti ŠENT-a, boljši nadzor nad tistimi, ki izkoriščajo socialno pomoč, gradnjo bivalnih enot v okviru VDC in prijaznejši odnos strokovnih služb.

**Cilji:** omogočiti vsem, ki to želijo (ne, ki so v to prisiljeni), da dobijo mesto v domu za starejše.

Občina bo v skladu z dolgotrajno oskrbo na domu, izvajala takšne programe oziroma financirala dejavnosti, ki bodo pripomogle k temu, da bi bili starejši čim dlje v dolgotrajni oskrbi na domu in ne institucionalizirani. Podpirala in zagotavljala bo možnost gradnje varovanih stanovanj in dodatno pomoč na domu .

#### 4.5.2.5 Oskrba prebivalcev

V zadnjih letih sta trgovska centra na vpadnici v Radlje ob Dravi z Dravograjske strani poskrbela, da se je ocena prebivalcev v zvezi s trgovsko ponudbo iz leta 2010 povečala za 20,2 % in znaša v letu 2021 3,86. To pa ne pomeni, da prebivalci nimajo pripomb in želja. Daleč največ prebivalcev si želi dobro modno trgovino s tekstilom in trgovino s tehničnim blagom in belo tehniko. Boljšo oskrbo si želijo tudi prebivalci izven centra Radelj ob Dravi.

#### 4.5.2.6 Duhovna oskrba

Duhovna oskrba je ena izmed 7 kategorij, ki so dobile visoko oceno zadovoljstva prebivalcev občine Radlje ob Dravi, ki v letu 2021 znaša 4,01 in je za 13,9 % višja kot leta 2010. Sodelujoči občani v projektu VIS , so največkrat omenili dobro delo knjižnice in potrebo po boljšem vzdrževanju sakralnih spomenikov. Pohvale je deležna cerkev, ki dela primerno in dobro. Na Remšniku si želijo duhovnika, na Vuhredu pa izražajo zadovoljstvo zaradi odličnega dela z mladimi.

#### 4.5.2.7 Med – sosedski odnosi

Med-sosedski odnosi v občini Radlje ob Dravi so dobri, kar potrjuje ocena 3,92, ki je za 14,3 % višja kot leta 2010.

Navkljub dobri oceni, nekateri posamezniki opozarjajo na premalo družabnih dogodkov, slabe odnose v blokih, ki so posledica tožarjenja in nagajanja ter neurejene okolice, drugi pa zagotavljajo, da so odnosi v njihovi soseščini dobri. Življenje z virusom Covid-19 je ljudi žal razdvojilo, tako, da se vsak briga le zase.

#### 4.5.2.8 Varnost bivanja

Občutek varnosti bivanja je najpomembnejša vrednota prebivalcev občine Radlje ob Dravi in ta kategorija je dobila tudi najvišjo oceno vseh 40 ocenjevanih kategorij. Ta znaša v letu 2021 kar 4,35 in je še za 16,3 % višja, kot leta 2010, ko je bila na tretjem mestu najvišjih ocen. Glavne zasluge za to, da se prebivalci občine Radlje ob Dravi počutijo varne, grede predvsem gasilcem, katerih delo in angažiranost zelo spoštujejo. Poleg gasilcev, k visoki oceni svoje prispevajo tudi policisti, čeprav naj bi bili nekateri preveč vzvišeni...

#### 4.5.2.9 Stopnja zaupanja v občino Radlje ob Dravi

Sodelujoči prebivalci v projektu »VIS Radlje ob Dravi« so odgovarjali na vprašanje :

»Ali verjamete ( zaupate), da bo občina Radlje ob Dravi znala prisluhniti in uresničiti Vaša pričakovanja v zvezi s kvaliteto bivanja v vašem kraju ?«

Stopnjo zaupanja so ocenili z oceno :

1 – ne verjamem ; 2 – malo verjamem ; 3 – verjamem ; 4 – zelo verjamem ; 5 – prepričan sem

Tabela 27 : Stopnja zaupanja v občino Radlje ob Dravi po starostnih kategorijah in spolu

	Do 25 let	25-60	Nad 60	ŽENSKE	MOŠKI	SKUPAJ
<b>Delavnice</b>	4,00	3,68	3,88	3,67	3,94	<b>3,80</b>
<b>Naključni</b>	3,13	3,11	3,30	3,11	3,20	<b>3,15</b>
<b>SKUPAJ</b>	<b>3,57</b>	<b>3,40</b>	<b>3,59</b>	<b>3,39</b>	<b>3,57</b>	<b>3,48</b>

Iz tabele je razvidno, da nadpovprečno angažirani prebivalci, ki so sodelovali na delavnicah in so tudi bolje informirani o tem kaj in kako se dogaja v občini, bolj zaupajo občini ( županu, občinskemu svetu in občinski upravi ), da bo znala prisluhniti pričakovanjem prebivalcev, kot naključno izbrani prebivalci. Moški zaupajo za odtenek bolj, kot ženske, med starostnimi kategorijami pa so najvišjo oceno zaupanja v občinske organe podali prebivalci starejši od 60 let.

Tabela 28 : Stopnja zaupanja v občino Radlje ob Dravi po KS

OBČINA	KS Radlje	KS Remšnik	KS Sv. Anton	KS Vuhred
<b>3,48</b>	3,58	3,11	3,52	3,41

V krajevnih skupnostih občine Radlje ob Dravi so najvišjo stopnjo zaupanja izrazili občani KS Radlje ob Dravi, sledi KS Sv. Anton in KS Vuhred, najmanjšo podporo pa so izrazili prebivalci KS Remšnik

Poleg ocene zaupanja, so sodelujoči prebivalci odgovarjali tudi na vprašanje zakaj zaupajo oz. zakaj ne zaupajo občini :

Tabela 29 : Elementi zaupanja prebivalcev občine Radlje ob Dravi v organe občine

%	Komentar - ZAKAJ ZAUPAM	VSI	delavnice	naključni
42,9	Zaupam, ker imamo sposobnega župana, OS in upravo	124	27	97
22,1	Zaupam, ker imam dobre dosedanje izkušnje	64	14	50
12,1	Zaupam, ker znajo prisluhniti ljudem	35	9	26

Tabela 30 : Elementi nezaupanja prebivalcev občine Radlje ob Dravi v organe občine

%	Komentar - ZAKAJ NE ZAUPAM	VSI	delavnice	naključni
9,7	Ne zaupam, ker je premalo denarja v proračunu	28	3	25
9,3	Ne zaupam, ker je preveč političnih nesoglasij	27	7	20
2,4	Ne zaupam, ker imam slabe dosedanje izkušnje	7	2	5
1,4	Drugo – premalo vključevanja stroke	4	1	3

Med elementi zaupanja prevladuje odgovor, da prebivalci zaupajo v občino, ker smatrajo, da imajo sposobnega župana, dober občinski svet in občinsko upravo.

Med elementi dvoma oz. nezaupanja ni tako izrazite opredeljenosti – še največkrat prebivalci izražajo nezaupanje v občino zaradi »objektivnega« razloga , ki bo preprečil uresničitev želja in pričakovanih prebivalcev – to je premalo denarja v proračunu, takoj za tem, pa opozarjajo na politična nesoglasja, ki bi lahko ovirala uresničitev pričakovanih.

#### 4.5.3 Nabor aktivnosti in ukrepov

Če hočemo doseči, da bomo imeli ustvarjalne, zadovoljne in lokalno pripadne ter ponosne prebivalce občine Radlje ob Dravi, bo potrebno zagotavljati širok spekter storitev, kot tudi možnosti za zagotavljanje tako primarnih (temeljnih) kot sekundarnih (željenih) potreb prebivalcev, nenazadnje pa tudi spodbujati vključevanje prebivalcev občine v različne dejavnosti in v procese odločanja.

Mladim je potrebno zagotoviti urejeno bivalno in delovno okolje, v katerem se bodo dobro počutili in radi vračali po opravljenem študiju.

Zdravstvu je potrebno omogočiti ustrezne prostorske pogoje delovanja in izvajati ukrepe za primerno kadrovske zasledbo in ponudbo vsebine izvajalcev zdravstvenih storitev.

Z zagotavljanjem ustreznih materialnih in prostorskih pogojev za izvajanje kulturnih in športnih dejavnosti ter z zagotavljanjem ustreznih obnov in racionalnega izkoriščanja že obstoječih občinskih prostorov namenjenih kulturi in športu, bo občina ustvarjala razmere za bogato kulturno in športno ponudbo, ki bo namenjena čim širšemu krogu njenih prebivalcev. Občina bo okrepila komuniciranje s svojimi občani glede bogatih kulturnih in športnih dogodkov, kateri se odvijajo na področju občine.

Pri zagotavljanju kulturne in športne ponudbe bo poskušala učinkoviteje povezovati vse deležnike in ponudnike, predvsem pa bo kulturo in šport učinkoviteje vključevala v celostno turistično ponudbo.

Občina Radlje ob Dravi bo z različnimi ukrepi skrbela za zagotavljanje enakih možnosti vsem starostnim skupinam, poleg tega pa skrbela za čim večji porast občutka solidarnosti med posameznimi generacijami, predvsem do starejše populacije.

#### Zdravstvena oskrba

- ❖ objekti in ukrepi

dolgoročni program obnove in vzdrževanja objektov namenjenih zdravstveni oskrbi,
analiza dodatnih potreb po prostorih za nove vsebine
javno-zasebna partnerstva
ukrepi za povečanje števila zdravnikov in specialistov (analiza potreb, subvencije,

štípendíje, raziskovalne naloge, stanovanja, ...)
projekti preventive (programi za krepitev zdravja)
spremljanje zadovoljstva občanov
nove vsebine: informiranje, delavnice z občani – projekt: »zdrava občina«, spremljanje primerov dobre prakse
....

## Kultura

### ❖ objekti

program obnove in vzdrževanja kulturne infrastrukture, sakralnih in kulturnih spomenikov
načrt upravljanja z objekti, pogoji uporabe, partnerstva, ...

### ❖ projekti

projekti za spodbujanje želje po druženju,
projekti s tematiko sakralne dediščine
projekti negovanja tradicije, običajev, jezika, vrednot, oblačil ...
projekt : "pridemo tudi na dom " (kulturni dogodki na kmetijah, obrtnih delavnicah ...)
kulturni turizem – paketna ponudba,
obveščanje in koordinacija dogodkov in merjenje zadovoljstva občanov

### ❖ ključne prepoznane prireditve

opredelitev ključnih prireditev – v občini in regiji,
vključevanje in animiranje lokalnih potencialov,
združevanje dogodkov v festivalne oblike oz. celoletno dogajanje,
koordinacija in povezovanje, informiranje in promocija,
vzpostavitev sistema inovativnih predlogov,
projekti za ustvarjanje sproščenega vzdušja v občini, »turistični kulturni programi«, ...
ključna letna prireditve vseh društev » Radlje ob Dravi praznuje«

## Šport

### ❖ športne površine in objekti

povečanje možnosti za raznovrstno udejstvovanje občanov,
usklajenost NRP s pričakovanji prebivalcev
obnova športnih igrišč in sistem vzdrževanja,
transparentnost pogojev uporabe, upravljanje in varnost
analiza koriščenja vodnih in gozdnih površin – športni turizem,

### ❖ športni projekti in dogodki

tradicionalne športne prireditve,
povezani športno – turistični paketi ,
uskladitev NRP s pričakovanji prebivalcev
vzpostavitev sistema za koordinacijo športno družabnih dogodkov,
izobraževanje in vodenje vseh starostnih skupin,
podpora perspektivnim programom športnih društev
sistem vključenosti šol in vrtcev,
rekreativne prireditve in stalni dogodki za občane in goste,
merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»občinski športni dan«,
mednarodna srečanja in partnerstva
predstavitev delovanja društev na ključnih prireditvah v občini

## Sociala

### ❖ pomoč ogroženim prebivalcem

povezani in koordinirani ukrepi s centrom za socialno delo,
vzpostavitev sistema informiranja in kontrole

### ❖ projekti

medgeneracijski center ali druga primerna oblika skrbi za starejše (medgeneracijsko središče z dnevnimi centri )
novi modeli institucionalnega varstva starejših
projekt »mladi pomagajo starejšim«,
prireditve v okviru projekta »družini prijazna občina«
aktivno spremljanje potreb vseh starostnih skupin ,

## Med-sosedski odnosi

### ❖ projekti druženja

EU projekt: »dan sosedov« v mesecu maju,
vzpostavitev pomoči pri organizaciji projektov druženja,
stimulacija skupnih projektov urejanja okolja, delavnic in izobraževanja
projekt sprejema in vodenja novih priseljencev oz. gostov po občini

## Varnost bivanja

### ❖ projekti

dvigovanje občutka varnosti : predavanja in delavnice v sodelovanju s policijo - vzpostavitev sistema medsebojne informiranosti,
projekt proti naraščanju uporabe drog
motivacijske nagrade in razpisi - sprožanje samoorganizacijskega procesa,
merjenje zadovoljstva občanov in gostov,
»informativna publikacija za novo priseljene«,
projekt »NE vandalizmu«,
izvajanje občinskega »programa varnosti«

### ❖ društva in oprema

ustreznost pogojev delovanja gasilskih društev,
izobraževanje in informiranje, družabni dogodki

## Občinski organi in uprava

### ❖ zaupanje prebivalcev v delovanje občinskih organov in uprave

letno preverjanje stopnje zaupanja v občinske organe
informiranje - interaktivna spletna stran občine
projekt : »participatorni proračun«
projekt »48 ur« - odzivnost občinske uprave v 48 urah
projekt »modri dežnik« (enostavne, razumljive informacije o možnostih prijave na EU razpise za občane na vseh javnih prireditvah...)
sodelovanje v projektu „Mladi odločevalci „

Pred vpeljavo operativnih programov in ukrepov projektni vodja stebra »kakovost življenja« prouči in uskladi sinergijske učinke v ostalih razvojnih stebrih, kar bo omogočalo koordiniran in celovit pristop k uresničevanju vizije in ciljev. Z vidika usmerjenosti vizije je potrebno stalno prilagajanje pričakovanim standardom kakovosti življenja ob visoki participaciji prebivalcev.

Za kvalitetno odločanje so seveda zelo pomembni obstoječi dokumenti, ki jih nismo omenjali (razne strategije, analize, ...itd.) in javno dostopne analize gospodarskih gibanj, demografije ipd., ki jih je smiselno upoštevati in analizirati ob ključnih odločitvah.



## 5. VIZIJA IN RAZVOJNE SMERI OBČINE RADLJE OB DRAVI

### 5.1 Razvojne smeri občine Radlje ob Dravi

Sodelujoči v projektu »VIS Radlje ob Dravi«, so se opredeljevali do najpomembnejših razvojnih smeri, ki naj bi jim v naslednjem srednjeročnem obdobju sledila občina in predlagali sledeče :

**Gospodarstvo** : dobro opremljene poslovno-obrtne cone za obrt in podjetništvo, inovativno, fleksibilno, tehnološko napredno naravnano gospodarstvo, konkurenčne storitvene dejavnosti, izkoriščanje naravnih danosti ( les, voda..)

**Turizem** : povezana ponudba – narava, kulinarika, športni turizem , izkoriščene naravne danosti, atraktivni butični turistični programi, sakralni in kulturni turizem, okoljski in tranzitni turizem.

**Kmetijstvo**: ponudba lokalnih proizvodov na lokalni tržnici in na kmetijah , dobro razvite dopolnilne dejavnosti, sonaraven razvoj, eko proizvodnja, lokalne blagovne znamke , okolje brez neobdelanih površin.

**Kvaliteta bivanja**: kvalitetno bivalno okolje, dobre možnosti za gradnjo za mlade družine, visoka kvaliteta življenja v prijetnem, čistem, mirnem, zdravem in varnem okolju z dobro infrastrukturno opremljenostjo. Dobra zdravstvena oskrba, odlični pogoji v vzgojno varstvenih ustanovah ter dobra kulturna in športna ponudba povezanih občanov z visoko stopnjo tolerantnosti in vključenosti v življenje kraja. Strpna in povezana socialna skupnost v sozvočju z naravo.

### 5.2 Splošna vizija občine Radlje ob Dravi na osnovi vrednot prebivalcev

Vizija prebivalcev je oblikovana na temelju vrednot, pomembnih dejavnikov kvalitete življenja, razvojnih priložnosti ter ključnih strateških točk na katerih bi naj občina utemeljila svoj nadaljnji razvoj. Glede na dobljene rezultate kazalnikov uspešnosti in glede na vrednote prebivalcev, ki so bile izpostavljene in analizirane v prejšnjem poglavju, je mogoče določiti vizijo, ki bo v prihodnosti pomagala do izboljšanja položaja in prepoznavnosti občine.

#### SPLOŠNA VIZIJA NA OSNOVI VREDNOT PREBIVALCEV :

OBČINO RADLJE OB DRAVI BO ODLIKOVALO UREJENO IN PRIJETNO BIVALNO OKOLJE Z VKLJUČENOSTJO IN POVEZANOSTJO CELOTNEGA OBMOČJA .  
SVOJ RAZVOJ BO OBČINA TEMELJILA NA NAČELIH TRAJNOSTI, UPOŠTEVAJOČ VISOKE OKOLJSKE STANDARDE. NOSILCI RAZVOJA BODO KMETIJSTVO, TURIZEM, OBRT IN PODJETNIŠTVO.  
VARNO IN ČISTO BIVALNO OKOLJE, UREJENA INFRASTRUKTURA , DOBRI POGOJI V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH, ODLIČNA KULTURNA IN ŠPORTNA PONUDBA TER DOBRE MOŽNOSTI ZA INDIVIDUALNO STANOVANJSKO GRADNJO, BODO PREDSTAVLJALI PRIVLAČNO , STRPNO , NAVDIHUJOČO IN ODPRTO LOKALNO SKUPNOST , KI BO PONUJALA ODLIČNE BIVALNE IN DELOVNE POGOJE, S KATERIMI BO ZADRŽALA IN VABILA MLADE DRUŽINE, GOSPODARSTVENIKE IN TURISTE.  
PREPOZNAVNA BO PO INOVATIVNEM TURIZMU IN PRIREDITVAH, TEMELJEČIH NA OBIČAJIH IN TRADICIJI, KULTURI TER LEPI POKRAJINI.

Pojasnilo vizije: Vizija odraža vrednote in pričakovanja prebivalcev občine Radlje ob Dravi, hkrati pa vsebuje temeljne strateške usmeritve EU in Slovenije, kar je pomembno pri pridobivanju sredstev iz evropskih in nacionalnih virov (kakovost življenja, trajnostni razvoj, samozaposlovanje, inovativnost, višja dodana vrednost). Večina prebivalcev je mnenja, da bodo na razvojni poti cilji dosegljivi, pod pogojem medsebojnega sodelovanja in povezovanja v smeri skupnih projektov, dogodkov in ponudbe.

## 6. VPLIV RAZVOJNIH DOKUMENTOV EU IN RS

### 6.1 Evropsko soglasje o razvoju<sup>1</sup>

Novo Evropsko soglasje o razvoju kot osrednji strateški dokument razvojnega sodelovanja EU vključuje skupno vizijo razvojnega sodelovanja EU in držav članic do leta 2030 in prinaša pomembne spremembe. Naslavlja pet ključnih skupnih prioritet EU in držav članic - ljudi, planet, blaginjo, mir in partnerstva, ki so gonilna sila uresničevanja Agende za trajnostni razvoj do leta 2030.

Posebno pozornost namenja trem dimenzijam trajnostnega razvoja (socialna, ekonomska, okoljska) in pomenu njihovega uravnoveženega naslavljanja. Vključuje tudi povezave med varnostjo, migracijami in razvojem, humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem ter poudarja vlogo žensk in mladih v trajnostnem razvoju.

Soglasje narekuje učinkovitejše financiranje razvoja iz vseh razpoložljivih virov ter spremembe na področju izvajanja razvojnega sodelovanja EU in držav članic. Poudarja pomen partnerstev in odprtost skupnega delovanja za vse partnerje EU, vključno s civilno družbo in zasebnim sektorjem.

Izzivi globalnega razvoja silijo EU in njene partnerje k širitvi perspektive ter k prepoznavanju dejavnikov trajnostnega razvoja. Spodbujajo nas tudi k razvijanju novih in ustvarjalnih načinov implementacije, ki bi nam lahko omogočili, da uspešno dosežemo 17 ciljev trajnostnega razvoja, o katerih se je leta 2015 dogovorila globalna skupnost. Na podlagi tega je EU izdala Novo evropsko soglasje o razvoju: Naš svet, naše dostojanstvo, naša prihodnost. Gre za evropski prevod načel in ciljev, dogovorjenih v Agendi 2030. Poleg tega je to politični dokument in močna politična izjava, ki v jasnem in ostrem jeziku potrjuje predanost Evropske unije demokraciji, človekovim pravicam in dobremu upravljanju.

Agenda 2030<sup>2</sup> za trajnostni razvoj je univerzalno vodilo, primerno tako za države v razvoju kot tudi članice EU. Za doseg napredka pri implementaciji ciljev trajnostnega razvoja in globalne blaginje zahteva enako mero predanosti ter vpletenosti. Evropske državljanke je treba vplesti v globalne izzive, kot so odprava revščine, prehranska varnost, podnebne spremembe, demokratične družbe in enakost spolov, ter povečati njihovo dovzetnost do teh izzivov.

Hkrati pa begunsko vprašanje v Evropi, slabo nadzorovan migracijski tok in notranji izzivi odražajo tesno povezavo med notranjo ter zunanjo varnostjo in poudarjajo pomembnost izvedljivih razvojnih politik.

### 6.2 Strategija razvoja Slovenije<sup>3</sup>

Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj ugotavlja, da mora biti razvoj Slovenije usmerjen v prihodnost ob zavedanju izboljševanja blaginje prebivalstva v naslednja področja ukrepanja:

<sup>1</sup>

[http://www.bruselj.predstavnistvo.si/index.php?id=732&L=%271&tx\\_ttnews%5Btt\\_news%5D=30027&cHash=bb9f108c82a1dd7b6c53bac60c665f89](http://www.bruselj.predstavnistvo.si/index.php?id=732&L=%271&tx_ttnews%5Btt_news%5D=30027&cHash=bb9f108c82a1dd7b6c53bac60c665f89)

<sup>2</sup> <http://www.progresiva.si/razvojno-sodelovanje-eu-glede-na-agendo-2030/>

<sup>3</sup> [https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija\\_razvoja\\_Slovenije\\_2030.pdf](https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf)

- Dvig produktivnosti z učinkovito uporabo tehnološkega napredka in znanja.
- Celovite prilagoditve spremenjeni demografski strukturi prebivalstva, zlasti na področju trga dela in migracijske politike, sistemov socialne zaščite, izobraževanja in usposabljanja, prilagajanja delovnih procesov, spodbujanja zdravega načina življenja ter bivalnih razmer in prometne ureditve.
- Hitrejši prehod v zeleno gospodarstvo s spremembo današnjih modelov proizvodnje in potrošnje v bolj trajnostne oblike.
- Povečanje učinkovitosti države in njenih institucij za podporo in spodbujanje razvoja.

Strategija razvoja Slovenije 2030 (2017, str. 6) meni, da Slovenija »postopoma napreduje na področju kakovosti življenja in gospodarskega razvoja, zmanjšujejo se tudi pritiski na okolje. Kljub temu na številnih področjih gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja precej zaostaja za najrazvitejšimi državami. Nadaljnji razvojni potencial tako omejujejo nizka produktivnost, neprilagojenost demografskim spremembam, še naprej prekomerno obremenjevanje okolja in nizka učinkovitost države pri spodbujanju razvoja«. Omenjena dejstva je potrebno ustrezno upoštevati pri izdelavi pričujoče razvojne strategije.

Strategija razvoja Slovenije 2030 predstavlja krovni razvojni okvir države. Osrednji cilj strategije je zagotoviti kakovostno življenje za vse, uresničuje pa se preko uravnoveženega gospodarskega, družbenega in okoljskega razvoja, ki ustvarja pogoje in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Strategija določa pet strateških usmeritev in dvanajst med seboj povezanih razvojnih ciljev, s čimer postavlja dolgoročni strateški temelj za razvoj države. Strategiji naj bi sledile področne oziroma sektorske strategije, regionalne in občinske strategije ter tudi programi in operativni izvedbeni ukrep. Strateške usmeritve za doseganje kakovostnega življenja so: vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba; učenje za in skozi vse življenje; visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse; ohranjeno zdravo naravno okolje in visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja.

#### Ključni cilji so:

- Cilj 1: Zdravo in aktivno življenje
- Cilj 2: Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo
- Cilj 3: Dostojno življenje za vse
- Cilj 4: Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete
- Cilj 5: Gospodarska stabilnost
- Cilj 6: Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor
- Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta
- Cilj 8: Nizko ogljično krožno gospodarstvo
- Cilj 9: Trajnostno upravljanje naravnih virov
- Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem
- Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija
- Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

SRS 2030 izpostavlja potrebo po »celovitosti politik na nacionalni ravni ter usklajeno vzpostavitev finančnih in vsebinskih okvirov. Za večjo skladnost razvojnih politik bo treba v prihodnje vzpostaviti boljše mehanizme horizontalnega in več-nivojskega sodelovanja, povezovanja vsebin, razumevanja presečnih tematik ter centralnega načrtovanja, izvajanja in spremljanja teh politik.«

Prav tako bo »treba krepiti več-nivojske mehanizme upravljanja za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja, kjer je prostorsko načrtovanje eden od pomembnih vzvodov za doseganje razvojnih sinergij. Za usklajenost sektorskih strateških, razvojnih in akcijskih načrtov, programov ter aktivnosti s krovno strategijo razvoja države so odgovorni njihovi nosilci.«

Kot navaja SRS 2030 izkušnje kažejo »da je treba razvojno načrtovanje in vsebino posameznih razvojnih dokumentov ter sistem javnih financ obravnavati celovito in enakovredno. Izvajanje strategije bo

temeljilo na srednjeročnem načrtovanju, vezanem na srednjeročni fiskalni okvir in vzpostavitev sistema izvedbenih dokumentov, ki jih je treba umestiti in povezati v Zakonu o javnih financah. Za izvajanje razvojnih ciljev Slovenije bosta pripravljena štiriletni državni program razvojnih politik (DPRP) in srednjeročna fiskalna strategija, ki se bosta letno podaljševala. DPRP bo vseboval ukrepe in aktivnosti na podlagi ciljev te strategije in z njo skladnih horizontalnih ter sektorskih strateških dokumentov.« Iz navedenega sledi, da je potrebno razvojne dokumente (tudi Strateška izhodišča razvoja kohezijske regije Vzhodna Slovenija), vezane na javno porabo v Republiki Sloveniji v vsebinskem smislu povezati s cilji in vsebino SRS 2030. Strateška področja in cilji SRS, kot tudi način na katerega bodo doseženi, so opredeljeni dovolj široko in splošno, zato jih je mogoče razmeroma enostavno povezati s prednostnimi področji razvoja KRVS. Zlasti to velja za cilje 1-3, 5-6, 7-9, morda tudi 12. Gre za univerzalne cilje razvoja sodobnih družb.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije je temeljni strateški prostorski dokument, s katerim je v Sloveniji uveljavljen koncept vzdržnega prostorskega razvoja. SPRS je krovni dokument za usmerjanje prostorskega razvoja v Sloveniji in osnova za usklajevanje sektorskih politik. Sprejeta je bila leta 2004 z odlokom, letos je načrtovano sprejetje prenovljene strategije.

Temeljno načelo in vodilo, ki mu pri usmerjanju prostorskega razvoja v Sloveniji strategija sledi je trajnostni prostorski razvoj. Izhaja iz tega, da je prostor omejena dobrina, ki terja skrbno usklajevanje javnih koristi in zasebnih interesov ter dolgoročno naravnano prostorsko načrtovanje.

Prioritete prostorskega razvoja so: enakovredna vključenost Slovenije v evropski prostor; policentrični urbani sistem in regionalni prostorski razvoj; kakovostni bivalni pogoji; vitalna in urejena mesta; usklajen razvoj širših mestnih območij; povezan in usklajen razvoj prometnega in poselitvenega omrežja ter izgradnja gospodarske javne infrastrukture; vitalnost in privlačnost podeželja; krepitev prepoznavnosti kakovostnih naravnih in kulturnih značilnosti krajine ter prostorski razvoj v območjih s posebnimi potenciali in problemi.

Energetski koncept Slovenije (še vedno v pripravi) je osnovni razvojni dokument na področju energetike, ki na podlagi projekcij gospodarskega, okoljskega in družbenega razvoja države ter na podlagi sprejetih mednarodnih obvez določa cilje zanesljive, trajnostne in konkurenčne oskrbe z energijo za obdobje prihodnjih 20 let in okvirno za 40 let. Krovna cilja Energetskega koncepta Slovenije sta zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov vezanih na rabo energije za vsaj 40 % do leta 2030 glede na raven iz leta 1990 in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov vezanih na rabo energije za vsaj 80 % do leta 2050 glede na raven iz leta 1990. Temeljni namen energetske politike je zagotoviti trajnostno ravnanje z energijo, zato bo okvir predvsem opredeljeval tri vidike trajnosti – podnebno sprejemljivost, zanesljivost oskrbe ter konkurenčnost. Vsi trije vidiki bodo morali biti spoštovani, da bo odločitev štela kot trajnostna in torej sprejemljiva. Snovalci Energetskega koncepta si prizadevajo za prehod Slovenije v nizko-ogljico družbo in zmanjšanje odvisnosti od uvoza in rabe fosilnih goriv. Usmeritve in ukrepi na energetske področju morajo biti v največji meri usklajeni z ostalimi politikami, vsi skupaj pa si moramo prizadevati za enake cilje.

Strategija pametne specializacije S4 je izvedbeni načrt za prehod v visoko produktivno gospodarstvo

preko krepitev inovacijske sposobnosti, spodbujanja transformacije in diverzifikacije industrij v nove dejavnosti ter rasti novih in hitro rastočih podjetij. Cilji S4 so: dvig dodane vrednosti na zaposlenega, izboljšanje konkurenčnosti na globalnih trgih s povečanim obsegom znanja in tehnologij v izvozu Slovenije ter dvig podjetniške aktivnosti. S4 v okviru 3 stebrov (Digitalno, Krožno in (S)Industrija 4.0 določa 9 prednostnih področij, kamor naj bi se zaradi primerjalnih prednosti usmerilo slovensko gospodarstvo. Ta so: Pametna mesta in skupnosti; Pametne stavbe in dom z lesno verigo; Mreže za prehod v krožno gospodarstvo; Trajnostna hrana; Trajnostni turizem; Tovarne prihodnosti; Zdravje-medicina; Mobilnost; Materiali kot produkti.

### 6.3 Koroška regija

Ta statistična regija leži na severu države, ob avstrijski meji; njeno zemljepisno podobo ustvarjajo gozdno hribovje in tri rečne doline. Težka industrija je v preteklosti močno zaznamovala kakovost okolja, zlasti v dolinah.

Koroška statistična regija je po površini in po številu prebivalcev naša tretja najmanjša regija. Obsega nekaj več kot 1.000 km<sup>2</sup>. V 2019 je na tej površini živel približno 71.000 prebivalcev ali 3 % vseh prebivalcev Slovenije, kar je približno toliko, kot jih je živel v zasavski ali primorsko-notranjski. Po gostoti naseljenosti (68 prebivalcev na kvadratni kilometer) je bila ena naših redkeje poseljenih regij. Delež tujih državljanov med prebivalci je bil v tej regiji drugi najnižji (4,7 %), nižji je bil le še v pomurski (2,1 %). Delež novorojenih otrok, katerih matere oz. starši, niso bili poročeni, je bil tukaj tudi v 2019 najvišji (70 %). Povprečna starost žensk ob rojstvu prvega otroka je bila v tej regiji najnižja (28,3 leta). Delež prebivalcev (25–64 let) z višje- ali visokošolsko izobrazbo je bil tukaj drugi najnižji (19,4 %). Nižji je bil le še v pomurski regiji (17,5 %). Število študentov na 1.000 prebivalcev (36) je bilo nekoliko nižje od slovenskega povprečja.

Prebivalci te regije so splošno zadovoljstvo z življenjem v 2019 ocenili v povprečju z oceno 7,1 (od 10), ki je bila najnižja povprečna ocena na ravni regij (v povprečju z najvišjo oceno, ta je znašala 7,7, je bilo ocenjeno v gorenjski in goriški). Z enako povprečno oceno (7,1) so splošno zadovoljstvo z življenjem ocenili tudi prebivalci pomurske regije. Delež gospodinjstev, ki so se s svojimi prihodki zelo težko prebela skozi mesec, je bil v tej regiji najvišji. Znašal je 8 %. Delež gospodinjstev, ki bi lahko poravnala nepričakovane izdatke v višini 650 EUR iz lastnih sredstev, pa je bil tukaj najnižji, in sicer je bilo takih gospodinjstev 51 %. Ta regija je v 2019 ustvarila 2,7 % nacionalnega BDP. BDP na prebivalca te regije (znašal je 18.694 EUR) je bil četrti najnižji regionalni BDP. Kar 89 % tukajšnjih gospodinjstev pa je ocenilo, da je njihovo stanovanje v dobrem stanju (to pomeni, da toliko gospodinjstev ni imelo težav niti zaradi puščajoče strehe, vlažnih sten ali vlažnih temeljev niti zaradi trhlih okenskih okvirjev ali trhlih tal). Povprečna starost osebnih avtomobilov, ki so jih vozili tukajšnji prebivalci, je bila na ravni regij ena najnižjih (9,8 leta).

#### **Regionalni razvojni program - RRP**

Regionalna razvojna agencija Koroška skupaj z deležniki v regiji in na ravni države pripravlja regionalni razvojni program (RRP) za obdobje 2021-2027. RRP je temeljni strateški in programski dokument regije, ki opredeljuje razvojne usmeritve in ukrepe ter ključne strateške projekte regije in predstavlja podlago za njihovo realizacijo iz evropskih sredstev.

**Republika Slovenija Ministrstvo za okolje in prostor, direktorat za prostor, graditev in stanovanja je izdalo :**

#### **USMERITVE PROSTORSKEGA RAZVOJA ZA OBMOČJE RAZVOJNE REGIJE KOROŠKA**

Koroška je regija z močno tradicijo na področju rudarstva, železarstva in industrije, še vedno ohranja razvojno vez s tradicionalnimi gospodarskimi panogami.

Naravnogeografsko jo sestavljajo doline treh rek – Mislinje, Meže in Drave, ter treh pogorij – Pohorja, Karavank in Savinjskih Alp.

Pomembni zaposlitveni središči sta predvsem Ravne na Koroškem z območji namenjenimi industriji ter Slovenj Gradec, ki predstavlja storitveno in upravno središče regije. Na drugi strani hribovita in gorska podeželska območja izkazujejo izrazite depopulacijske trende.

Z vidika prometne dostopnosti je regija slabše razvita, kar posledično vpliva na razvoj gospodarstva in migracije prebivalstva v širša mestna območja drugih regij (Savinjske, Podravske) in v Avstrijo. Zato je ključno, da se razvojno povezuje tako s sosednjimi regijami in njihovimi širšimi mestnimi območji, kakor tudi preko nacionalnih meja.

Ohranjeni naravna in kulturna krajina predstavljata potencial za razvoj turizma, obsežni gozdovi pa za razvoj gospodarstva na področju lesne industrije.

Regija v zadnjem obdobju kaže pozitivne razvojne trende zato naj nadaljuje z razvojnimi programi usmerjeni zlasti v krepitev podjetništva, v razvoj Koroškega širšega mestnega območja, v izboljšanje prometne dostopnosti proti osrednji Sloveniji, prestrukturiranje kmetijstva, usmeritev v turizem, čezmejno sodelovanje, ipd.

Regionalni razvoj se naveže na tiste prostorske potenciale, ki nudijo podporo lokalnemu gospodarskemu in socialnemu razvoju, povečujejo odpornost na podnebne spremembe, zmanjšujejo ranljivost prostora, krepijo vzdržno in trajnostno rabo virov, omogočajo vzpostavljanje pogojev za večjo zaposljivost v lokalnem okolju in ne povečujejo dnevnih migracij ali izseljevanja.

#### Usmeritve za regijo

Preglednica : Urbana naselja v Koroški regiji (vir: preliminarni osnutek SPRS 2050)

<u>Ime naselja</u>	<u>Raven središča</u>	<u>Status mesta</u>
Slovenj Gradec	2	da
Dravograd	3	da
Ravne na Koroškem	3	da
<b>Radlje ob Dravi</b>	<b>4</b>	<b>da</b>
Mežica	/	da
Prevalje	/	da
Muta	/	ne
Črna na Koroškem	/	ne

Slovenj Gradec se razvija kot središče II. ravni, ki je dobro opremljeno s storitvami splošnega pomena. Znotraj Koroške razvojne regije ter širšega mestnega območja se razvija funkcijsko povezano z ostalimi središči, pri čemer se zasleduje cilj delitve in dopolnjevanja funkcij.

Kot središči III. ravni se razvija Dravograd in Ravne na Koroškem s Prevaljami. V njih se razvija storitve, oskrbne in druge dejavnosti (storitve splošnega in gospodarskega pomena) za oskrbo prebivalcev teh središč ter oskrbo prebivalcev v gravitacijskih zaledjih središč, ki so pogosto podeželska, obmejna, odmaknjena, gorska in oddaljena od glavnih prometnih koridorjev. Dravograd se zaradi ugodne prometne in središčne lege znotraj razvojne regije razvija še kot multimodalno potniško in tovorno vozlišče.

**Radlje ob Dravi se razvijajo kot središča IV. ravni.** V središču se zagotavlja najmanj zdravniška oskrba na primarni ravni in teritorialna organizacija državne uprave.

V okviru strategije razvoja regije se poleg analiz možnosti vključevanja obnovljivih virov in samooskrbe z energijo preverijo tudi možnosti varčevanja z energijo in načini pospeševanja učinkovite rabe energije. Zagotavlja se prednost rabe OVE pred fosilnimi viri energije. Na območjih urbanih naselij, širših mestnih območij in prednostnih območij za razvoj posameznih dejavnosti se spodbuja gradnja novih enot za sočasno proizvodnjo toplote in električne energije in sistemov daljinskega ogrevanja, ki uporabljajo toploto iz soproizvodnje.

Zagotovijo se pogoji za posodobitev in nadgradnjo prenosnega plinovodnega omrežja in širitev distribucijskega plinovodnega ter elektro omrežja v skladu s potrebami skupnosti in usmeritvami, ki so opredeljene v strateških razvojnih dokumentih energetskega sektorja. Male HE, kot potencial za trajnostno rabo obnovljivega vira energije, se razvijajo v sklopu regionalne energetske oskrbe. Pri hidroenergetski izrabi se načeloma stremi za večfunkcionalnostjo prostora, medtem ko se pri večjih

območjih za vetrno energijo omogoča le so-rabo prostora za energetske in kmetijske namene. Regija sodeluje z državo pri načrtovanju, gradnji in upravljanju vodne infrastrukture (zlasti visokovodnih nasipov, zadrževalnikov, prodnih pregrad, objektov za stabilizacijo dna in brežin, črpališč in odvajanje zalednih voda), s ciljem varstva pred škodljivim delovanjem voda na ogroženem območju. Preverijo se možnosti za postavitve srednje in malih vetrnih elektrarn s so-rabo na območjih namenske rabe za energetiko, kmetijstvo, industrijo in infrastrukturo. Prednostna območja za rabo sončne energije so območja stavbnih zemljišč, infrastrukturnih objektov in razvrednotena območja. Zagotovijo se pogoji za celosten razvoj in dostopnost do telekomunikacijskega omrežja, tako v urbanih območjih, kot na podeželju.

Prednostna razvojna os regije je v smeri proti jugu, Savinjski in Osrednjeslovenski regiji, in sloni na cestnem prometu. Dolina reke Drave predstavlja ob prisotnosti cestne in regionalne železniške proge funkcionalno povezavo proti vzhodu in Podravski regiji. Krepijo in posodablajo se raznovrstne prometne povezave regije s središči znotraj nje, drugimi regijami in preko državne meje. V Slovenj Gradcu in Dravogradu se razvijata osrednji gospodarski con, tovorni terminal v Dravogradu se razvija v povezavi s cestnim in zlasti železniškim prometom. Preko Dravograda kot vstopne točke v državo vstopajo pomembnejši prometni – potniški in tovorni tokovi. Prednostno se izkoristi vsa obstoječa železniška infrastruktura. Preverijo se možnosti večjega izkoristka letališča v Slovenj Gradcu. Razvoj energetske infrastrukture sledi potrebam oskrbe središč in drugih naselij regije v povezavi s sosednjimi regijami. Prednostno območje za rabo hidroenergetskega potenciala je na reki Dravi, kjer se omogoča prenova in tehnološka nadgradnja obstoječih hidroelektrarn. Potencialno območje za postavitve vetrnih elektrarn je hribovito območje Ojstrice severno od Dravograda. S strategijo razvoja regije se stremi k opremljanju stavbnih zemljišč s komunalno infrastrukturo (javne ceste, oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode, ravnanje s komunalnimi odpadki), ki se načrtuje skupaj na nivoju več občin oziroma na nivoju celotne regije. Izpostavijo naj se območja, za katera je smotrno zagotoviti povezovanje s sosednjimi območji na področju komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč (medregionalno, čezmejno).

Prednostna območja namenjena koncentraciji gospodarskih dejavnosti zagotavljajo potrebe več lokalnih skupnosti hkrati in s tem koncentrirajo razvojni potencial regije. V urbanih naseljih, ki opravljajo funkcijo središč II., ter izjemoma III. ravni, se skladno z zagotavljanjem optimalne in racionalne dostopnosti, zagotavlja pogoje za razvoj večjih proizvodnih obratov in visoko razvitih storitvenih dejavnosti. **V središčih IV. ravni se ustvarja pogoje za razvoj malega in srednjega gospodarstva. Razvoj gospodarstva naj temelji tako na pridobljenih in uveljavljenih znanjih iz preteklosti, kakor tudi na inovativnosti in visokotehnološki specializaciji prihodnosti.**

Za spodbujanje nadaljnega razvoja prednostnih razvojnih območjih za koncentracijo gospodarskih dejavnosti je treba vlagati v komunalno opremljanje stavbnih zemljišč. Prednost pred poseganjem na nove površine se daje prenovi in reaktivaciji razvrednotenih območij z ustrezno namensko rabo. Kmetijstvo, zaradi naravnih pogojev, ne predstavlja večje razvojne perspektive za usmerjeno intenzivno pridelavo. Na drugi strani obsežni gozdovi predstavljajo bogat naravni vir za razvoj gospodarstva na področju lesne industrije. Spodbuja se sonaravno kmetijstvo in gozdarstvo ter njegova gospodarska in socialna vloga pri zagotavljanju vitalnosti in poseljenosti podeželja v kombinaciji z razvojem turizma. V prednostnih območjih namenjenih turizmu se nadaljnji razvoj osredotoči na razbremenjevanje, prenavo in ponovno uporabo obstoječih turističnih kapacitet v smislu večanja kakovosti nastanitve, storitev in programov, zmanjševanje rabe vode in odpadkov ter izboljšanje infrastrukture za trajnostno mobilnost in dostopnost z javnimi prevoznimi sredstvi tudi za zadnji kilometer. Namesto odpiranja novih območij, se prostorsko osredotoči na območja, kjer je že zagotovljena ključna turistična infrastruktura v regiji na podlagi opredelitve turističnih destinacij v Strategiji turizma.

V urbanih naseljih se izkoristi možnosti mešane rabe kmetijskih in gozdnih površin za rekreacijske namene. Pri prostorskem urejanju kmetijskih zemljišč in kmetijskega prostora se upošteva usmeritve za ohranjanje ekološke povezljivosti, varstvo habitatov in voda ter krajinske prepoznavnosti.

Na območju Koroške statistične regije se **stanovanjsko oskrbo** prednostno usmerja v urbana naselja, opredeljena kot najprimernejša PROSO(prednostna območja za stanovanjsko oskrbo): Slovenj Gradec, Dravograd, Prevalje, Ravne na Koroškem in **Radlje ob Dravi**.

V strategiji razvoja regije se upošteva, da se zadostno število stanovanj in primerne površine za stanovanjsko gradnjo zagotavlja v urbanih naseljih. Stanovanja in površine za stanovanjsko gradnjo se prednostno zagotavlja s prenovo razvrednotenih območij ali z ustrezno prenovo in zgoščanjem obstoječih stanovanjskih območij nizke gostote. Prednostna območja za stanovanjsko oskrbo se načrtuje usklajeno z načrtovanjem potrebnih sprememb in prilagoditev javnega potniškega prometa, v bližini prometnih vozlišč in prestopnih točk javnega potniškega prometa skladno s celostno prometno strategijo in ob upoštevanju regionalnih demografskih projekcij. Ravno tako se pri načrtovanju stanovanjskih območij upošteva bližino raznolikih delovnih mest in opremljenost s storitvam. V stanovanjskih območjih se zagotavlja primerno opremljenost z oskrbnimi in storitvenimi dejavnostmi, športnimi objekti ter rekreacijskimi in zelenimi površinami. V stanovanjskih območjih so lahko dejavnosti osnovnega šolstva in zdravstva, socialno varstvene dejavnosti, dejavnosti za starejše, varstvo otrok, trgovske, poslovne, uslužno-obrtne, turistične, upravne dejavnosti, dejavnosti intelektualnih in umetniških storitev ter druge dejavnosti, ki ne poslabšujejo kakovosti bivalnega okolja in prispevajo k bolj racionalni izrabi površin, komunalnih in prometnih omrežij ter celovitemu delovanju naselja. Skladno s tem se v strategiji razvoja regije smiselno upoštevajo tudi usmeritve za razvoj družbene infrastrukture.



## 7. KAZALNIKI ZA SPREMLJANJE URESNIČEVANJA RAZVOJNIH CILJEV

Agregatni kazalniki v petih razvojnih stebrih zagotavljajo stalno spremljanje doseganja zastavljenih ciljev in so odraz doseganja absolutnih kvantificiranih ciljev, standardov kvalitete življenja in zadovoljstva prebivalcev. Skupaj je oblikovano 65 kazalnikov.

Podatke za pripravo kazalnikov zagotovi občina vsako leto v istem času in sicer **v mesecu septembru**, ko pridobi potrebne ocene zadovoljstva prebivalcev in izpolni zgornje dele tabel z doseženimi kvantificiranimi cilji .

V tabeli vrednosti podkriterijev je možno spremljati in primerjati pričakovane vrednosti v posameznih prihajajočih letih z dejanskimi vrednostmi. Vsakoletna analiza kazalnikov, bo opozarjala tudi na sorazmeren razvoj vseh dejavnosti in ustreznost sprejetih ukrepov.

**Skrbnik orodja »VIS Radlje ob Dravi« ( Klara Glazer )** vsako leto v mesecu septembru , v orodju »VIS« v excel programu , vpiše dejansko stanje kazalnikov, ki jih pridobi s strani skrbnikov in pridobljene ocene zadovoljstva prebivalcev, ki jih z anketo pridobi občina na stalnem vzorcu (30 nadpovprečno angažiranih občanov + 70 naključno izbranih prebivalcev). Program excel izriše grafe vseh razvojnih stebrov in z rdečo barvo označi vse nedosežene podkriterije, z zeleno pa dosežene pričakovane vrednosti.

Občinski svet obravnava stanje kazalnikov ob razpravi o zaključnem računu in se opredeli do ukrepov pri vseh nedoseženih pričakovanih vrednostih posameznega podkriterija.

Podkriterije, ki vplivajo na kazalnik posameznega stebra je možno dopolnjevati oz. spreminjati njihovo pomembnost (ponder), kar je posebej važno v primerih, ko bo neko področje doseglo željen standard oz. se bo pojavila potreba po drugačni obravnavi zaradi drugačnih okoliščin in novih spoznanj.

**Prebivalci s svojo participacijo tako stalno usmerjajo delo in pozornost občinskega sveta v skladu z njihovimi pričakovanji.**

### 7. 1. Vpeljava kazalnikov za spremljanje izvajanja vizije

Oblikovanih je pet agregatnih kazalnikov, ki so sestavljeni iz večjega števila podkriterijev, pri čemer je možno spremljati tudi vsakega posebej:

Gospodarski kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva prebivalcev s področja turizma, kmetijstva, drobnega gospodarstva, industrije in stanovanjske gradnje.

Prometni kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju prometne infrastrukture, javne razsvetljave in telekomunikacij.

Okoljski kazalnik upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področju varovanja okolja in prostorskega načrtovanja.

Kazalnik izobraževanja upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov z ustreznostjo materialnih in vsebinskih pogojev na področju vzgoje in izobraževanja.

Kazalnik kakovost življenja upošteva stanje doseganja kvantificiranih ciljev in zadovoljstva občanov na področjih kulture, športa, zdravstva, sociale , varnosti bivanja in zaupanja v občino.

Za spremljanje agregatnih kazalnikov in podkazalnikov po letih do leta 2040 je nastavljen koordinatni sistem v orodju Excel, s katerim je možno kadarkoli primerjati dejanske letne vrednosti s pričakovanimi.

Pomembnost podkriterijev glede na posamezen kriterij določamo z neposrednim določanjem uteži (ponderjev), ki temeljijo na strokovnih presojah in jih je možno letno spreminjati s sklepom občinskega sveta.

## 7.2 Kazalniki »VIS Radlje ob Dravi« v petih razvojnih stebrih s skrbniki

Tabela 31 : Kazalniki v 5 razvojnih stebrih in njihovi skrbniki

KAZALNIKI	VIR	PONDER	STANJE 2021	CILJ 2040	SKRBNIK
<b>Kazalniki I.steber : »Gospodarstvo«</b>					
Število nočitev ( letno )	Ajpes	5	4174	10.000	Maja Košir
Število turističnih postelj v občini	Ajpes	5	105	200	Maja Košir
Število počivališč za avtodome	ŠKTM	5	13	50	Maja Košir
Število registriranih kmetij z dopolnilno dejavnostjo	UE	5	29	50	Jasna Kunčnik
Število ekoloških kmetij s certifikati	KGZS	5	14	30	Jasna Kunčnik
Število tržnih dni v letu	Občina	5	54	100	Judita Gačnik
Število neprofitnih stanovanj v občini	Občina	5	112	120	Katja Burja Kotnik
Površina obrtno-industrijskih con ( v 1000 m2 )	Občina	10	359,5	400,0	Judita Gačnik
<b>Ocene zadovoljstva prebivalcev</b>					<b>Klara Glazer</b>
Ponudba delovnih mest v občini	Občina	10	2,57	4,5	»
Ponudba stanovanj v občini	Občina	10	2,64	4,5	»
Turistična ponudba	Občina	15	3,47	4,5	»
Izkoriščenost kmetijskega potenciala	Občina	10	3,01	4,5	»
Ponudba storitev	Občina	10	3,33	4,5	»
<b>Kazalniki II. steber : »Promet«</b>					
Dolžina asfaltiranih občinskih cest in javnih poti ( km )	BCP	10	91,7	120,0	Judita Gačnik
Lastniško urejene občinske ceste ( % )	Občina	5	60,0	80,0	Jasna Kunčnik
Dolžina urejenih pločnikov ( km )	Občina	5	2,6	5,6	Judita Gačnik
Dolžina urejenih kolesarskih poti ( km )	Občina	5	8,7	14,2	Judita Gačnik
Število javnih parkirnih mest	Občina	15	308	450	Jasna Kunčnik
Število postaj električnih polnilnic	Občina	5	8	30	Nives Čavnik
<b>Ocene zadovoljstva prebivalcev</b>					<b>Klara Glazer</b>
Urejenost lokalnih cest in ulic	Občina	10	3,31	4,50	»
Urejenost pločnikov	Občina	5	3,45	4,50	»
Urejenost parkirišč	Občina	15	2,66	4,50	»
Kolesarske poti	Občina	5	3,55	4,50	»
Sprehajalne in tematske poti	Občina	3	4,00	4,50	»
Kažipot in označbe	Občina	3	3,73	4,50	»
Javna razsvetljava	Občina	5	3,71	4,50	»
Delovanje zimske službe	Občina	5	3,62	4,50	»
Dostopnost do telekomunikacij	Občina	2	3,63	4,50	»
Javni prevoz	Občina	2	2,91	4,50	»
<b>Kazalniki III. Steber : »Okolje«</b>					
Delež gospodinjestev priključenih na ČN ( v % )	KIČ	15	40,1	95,0	Judita Gačnik
Delež gospodinjestev priključenih na javni vodovod ( v % )	JKP	10	64,5	67,0	Judita Gačnik
Delež gospodinjestev vključenih v organiziran odvoz odpadkov ( v % )	Kocerod	10	89,4	100	Judita Gačnik
Proizvedena energija iz obnovljivih virov (letno v mio Kwh)	Energap	5	9,3	20	Nives Čavnik
Pokritost občine z optičnimi priključki ( v % )	Telekom	5	50,0	100,0	Nives Čavnik
<b>Ocene zadovoljstva prebivalcev</b>					<b>Klara Glazer</b>
Urejenost javnih površin	Občina	10	4,14	4,50	»
Ravnanje z odpadki	Občina	5	3,72	4,50	»
Oskrba z vodo	Občina	5	3,99	4,50	»
Kanalizacija in čistilna naprava	Občina	10	3,81	4,50	»

Čistost potokov in jezer	Občina	5	3,54	4,50	»
Kakovost zraka	Občina	3	3,99	4,50	»
Stanje hrupa	Občina	2	3,87	4,50	»
Urejenost pokopališč	Občina	5	4,09	4,50	»
Vključenost občanov v urejanje okolja	Občina	5	3,46	4,50	»
Prostorski plan občine	Občina	5	3,43	4,50	»
<b>Kazalniki IV. steber : » Izobraževanje«</b>	Vir		2021	2040	Skrbnik
Število mest v otroških vrtcih v občini	Občina	20	224	270	Katja Burja Kotnik
Notranje površine v otroških vrtci v občini ( v m2 )	Občina	20	910	1100	Katja Burja Kotnik
Število nagrad za dela na tematiko občine /leto	Občina	15	0	3	Katja Burja Kotnik
<b>Ocene zadovoljstva prebivalcev</b>					<b>Klara Glazer</b>
Materialni pogoji v osnovnih šolah	Občina	15	4,01	4,50	»
Materialni pogoji v otroških vrtcih	Občina	20	3,42	4,50	»
Ustreznost vsebin v vrtcih in šolah	Občina	5	3,76	4,50	»
Vključenost vrtcev in šol v življenje kraja	Občina	10	3,79	4,50	»
Vsebine za starejše občane	Občina	5	3,44	4,50	»
<b>Kazalniki V. steber : »Kvaliteta življenja«</b>					
Površina obč. prostorov za zdravstveno oskrbo (m2)	ZD	10	1.482	4.081	Katja Burja Kotnik
Površina obč. prostorov za kulturne dejavnosti (m2)	Občina	10	3.500	5.500	Maja Košir
Zunanje površine namenjene za šport ( m2 )	ŠKTM	10	87.214	92.000	Jasna Kunčnik
Notranje površine namenjene za šport ( m2 )	ŠKTM	10	3.656	3.800	Jasna Kunčnik
<b>Ocene zadovoljstva prebivalcev</b>					<b>Klara Glazer</b>
Zdravstvena oskrba	Občina	10	3,59	4,50	»
Kultura	Občina	10	3,49	4,50	»
Šport in rekreacija	Občina	5	4,18	4,50	»
Socialne aktivnosti	Občina	5	3,58	4,50	»
Oskrba prebivalcev	Občina	5	3,86	4,50	»
Duhovna oskrba	Občina	5	4,01	4,50	»
Med – sosedski odnosi	Občina	5	3,92	4,50	»
Varnost bivanja	Občina	5	4,35	4,50	»
Zaupanje v občino	Občina	10	3,48	4,50	»

**Skupaj je oblikovano 65 kazalnikov in sicer :**

**26 kazalnikov s kvantificiranimi cilji in 39 kazalnikov zadovoljstva prebivalcev.**

### **Kazalnik – I. razvojni steber : »gospodarstvo«**

Gospodarski kazalnik s svojimi 13 kriteriji upošteva stanje na področju 8 opredeljenih kvantificiranih ciljev na področju turizma, kmetijstva , gospodarstva , obrti in podjetništva ter stanovanjske gradnje . Agregatni kazalnik dopolnjuje še 5 ocen zadovoljstva občanov na področju ponudbe dela, turistične ponudbe, ponudbe stanovanj, izkoriščenosti kmetijskega potenciala in ponudbe storitev malega gospodarstva.

S ponderjem je določen trenutni pomen posameznega kriterija in njegov vpliv na skupni agregatni kazalnik stebra Gospodarstvo.

### **Kazalnik – II. razvojni steber : »promet »**

Prometni kazalnik sestavlja 6 kvantificiranih ciljev in 10 ocen zadovoljstva prebivalcev s stanjem na področju prometne infrastrukture, javne razsvetljave, in javnega prevoza.

S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kriterija na skupno vrednost agregatnega kazalnika razvojnega stebra promet.

### Kazalnik III. razvojni steber : »okolje«

Agregatni okoljski kazalnik sestavlja 15 kriterijev – 5 je kvantificiranih ciljev s področja priključenosti na vodovodno in kanalizacijsko omrežje , vključenosti v organiziran odvoz odpadkov, energetske učinkovitosti in telekomunikacijske pokritosti. 10 je ocen zadovoljstva prebivalcev z urejanjem okolja, dostopnostjo do vode, kanalizacije, čistilnih naprav, stanja rek, potokov in jezer, hrupa, kakovosti zraka, urejenosti pokopališč in ustreznosti prostorskega plana občine. S ponderjem je opredeljena prioriteta in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra okolje.

### Kazalnik IV. Razvojni steber : »izobraževanje«

Agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje sestavljajo 3 kvantificirani kazalniki s področja materialnih pogojev v vzgojno izobraževalnih ustanovah in subvencij oz. nagrad za dela na tematiko, ki pomeni dodano vrednost za občino . 5 je kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev s stanjem na področju materialnih pogojev v vrtcih in šolah, ustreznostjo vsebin, vključenostjo v življenje kraja in vsebin namenjenih starejšim občanom.

Ponderji opredeljujejo prioriteto in vpliv posameznega kazalnika na skupni agregatni kazalnik razvojnega stebra izobraževanje.

### Kazalnik V. razvojni steber : »kvaliteta življenja«

Agregatni kazalnik V. razvojnega stebra sestavlja 13 kazalnikov – od tega so 4 kvantificirani kazalniki s področja izboljševanja pogojev kvalitete življenja v občini na področju zdravstva, kulture in športa in 9 kazalnikov ocen zadovoljstva prebivalcev z dejavniki kvalitete življenja.

Ponderji predstavljajo stanje prioritete in vpliv na skupni agregatni kazalnik celotnega stebra kvaliteta življenja.

**Cilj vrednosti kazalnikov stopnje zadovoljstva prebivalcev, je v orodju VIS programiran na vrednost 90 % najvišje možne ocene , kar pomeni povprečno oceno 4,5 v letu 2040.**

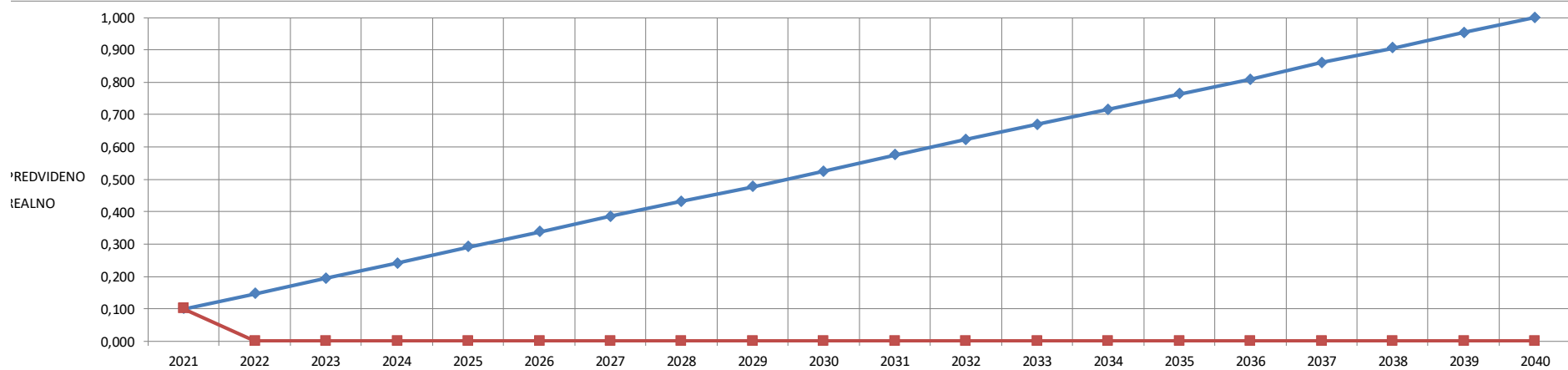
## 7.3 Skupni agregatni kazalniki »VIS Radlje ob Dravi« v orodju Excel

V prilogi v nadaljevanju , je za lažje spremljanje , tabela s pričakovanimi vrednostmi tako agregatnih kazalnikov vseh 5 razvojnih stebrov, kot tudi pričakovanih vrednosti vsakega posameznega kazalnika.

Tabela 32 : Pričakovane vrednosti kazalnikov VIS Radlje ob Dravi – letno do leta 2040

PREDVIDENO																				
LETO	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
POVPREČJE	0,100	0,147	0,194	0,240	0,291	0,337	0,385	0,431	0,477	0,525	0,575	0,623	0,669	0,715	0,763	0,809	0,860	0,906	0,953	1,000
GOSPODARSKI K.	0,100	0,144	0,197	0,240	0,290	0,337	0,389	0,433	0,477	0,530	0,570	0,623	0,667	0,711	0,763	0,810	0,860	0,903	0,956	1,000
PROMETNI K.	0,100	0,148	0,194	0,242	0,291	0,336	0,383	0,431	0,478	0,524	0,576	0,622	0,669	0,717	0,764	0,809	0,858	0,906	0,952	1,000
OKOLJSKI K.	0,100	0,148	0,195	0,243	0,291	0,337	0,384	0,429	0,480	0,526	0,574	0,620	0,671	0,716	0,763	0,809	0,857	0,905	0,952	1,000
K. IZOBRAŽEVANJA	0,100	0,146	0,189	0,235	0,296	0,339	0,384	0,430	0,474	0,520	0,580	0,626	0,670	0,716	0,761	0,804	0,865	0,911	0,954	1,000
K. KAK. ŽIVLJENJA	0,100	0,148	0,197	0,241	0,287	0,337	0,384	0,434	0,478	0,525	0,575	0,622	0,666	0,716	0,763	0,813	0,859	0,903	0,952	1,000

REALNO																				
LETO	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
POVPREČJE	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GOSPODARSKI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
PROMETNI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OKOLJSKI K.	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
K. IZOBRAŽEVANJA	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
K. KAK. ŽIVLJENJA	0,100	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000



		LETO	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
<b>GOSPODARSTVO</b>	<b>UTJEŽ</b>	<b>GOSPODARSKI K.</b>	<b>0,1</b>	<b>0,144</b>	<b>0,197</b>	<b>0,24</b>	<b>0,29</b>	<b>0,337</b>	<b>0,389</b>	<b>0,433</b>	<b>0,477</b>	<b>0,53</b>	<b>0,57</b>	<b>0,623</b>	<b>0,667</b>	<b>0,711</b>	<b>0,763</b>	<b>0,81</b>	<b>0,86</b>	<b>0,903</b>	<b>0,956</b>	<b>1</b>
Število nočitev (letno)	5%	K 1-1	4174	4481	4787	5094	5401	5707	6014	6320	6627	6934	7240	7547	7854	8160	8467	8773	9080	9387	9693	10000
Število turističnih postelj v občini	5%	K 1-2	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180	185	190	195	200
Število počivališč za avtodome	5%	K 1-3	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
Število registriranih kmetij z dopolnilno dejavnostjo	5%	K 1-4	29	30	31	32	33	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	46	47	48	49	50
Število ekoloških kmetij s certifikati	5%	K 1-5	14	15	16	17	17	18	19	20	21	22	22	23	24	25	26	27	27	28	29	30
Število tržnih dni v letu	5%	K 1-6	54	56	59	61	64	66	69	71	73	76	78	81	83	85	88	90	93	95	98	100
Število neprofitnih stanovanj v občini	5%	K 1-7	112	112	113	113	114	114	115	115	115	116	116	117	117	117	118	118	119	119	120	120
Površina obrtno-industrijskih con (v 1000m2)	10%	K 1-8	359,5	361,6	363,8	365,9	368	370,2	372,3	374,4	376,6	378,7	380,8	382,9	385,1	387,2	389,3	391,5	393,6	395,7	397,9	400
Ocena ponudbe delovnih mest	10%	K 1-9	2,57	2,67	2,77	2,87	2,98	3,08	3,18	3,28	3,38	3,48	3,59	3,69	3,79	3,89	3,99	4,09	4,2	4,3	4,4	4,5
Ocena ponudbe stanovanj	10%	K 1-10	2,64	2,74	2,84	2,94	3,03	3,13	3,23	3,33	3,42	3,52	3,62	3,72	3,81	3,91	4,01	4,11	4,21	4,3	4,4	4,5
Ocena turistične ponudbe v občini	15%	K 1-11	3,47	3,52	3,58	3,63	3,69	3,74	3,8	3,85	3,9	3,96	4,01	4,07	4,12	4,17	4,23	4,28	4,34	4,39	4,45	4,5
Ocena izkoriščenosti kmetijskega potenciala	10%	K 1-12	3,01	3,09	3,17	3,25	3,32	3,4	3,48	3,56	3,64	3,72	3,79	3,87	3,95	4,03	4,11	4,19	4,26	4,34	4,42	4,5
Ocena ponudbe malega gospodarstva - storitev	10%	K 1-13	3,33	3,39	3,45	3,51	3,58	3,64	3,7	3,76	3,82	3,88	3,95	4,01	4,07	4,13	4,19	4,25	4,32	4,38	4,44	4,5
<b>PROMET</b>	<b>UTJEŽ</b>	<b>PROMETNI K.</b>	<b>0,1</b>	<b>0,148</b>	<b>0,194</b>	<b>0,242</b>	<b>0,291</b>	<b>0,336</b>	<b>0,383</b>	<b>0,431</b>	<b>0,478</b>	<b>0,524</b>	<b>0,576</b>	<b>0,622</b>	<b>0,669</b>	<b>0,717</b>	<b>0,764</b>	<b>0,809</b>	<b>0,858</b>	<b>0,906</b>	<b>0,952</b>	<b>1</b>
Dolžina asfaltiranih občinskih cest in javnih poti (km)	10%	K 2-1	91,7	93,2	94,7	96,2	97,7	99,1	100,6	102,1	103,6	105,1	106,6	108,1	109,6	111,1	112,6	114	115,5	117	118,5	120
Lastniško urejene občinske ceste (%)	5%	K 2-2	60	61,1	62,1	63,2	64,2	65,3	66,3	67,4	68,4	69,5	70,5	71,6	72,6	73,7	74,7	75,8	76,8	77,9	78,9	80
Dolžina urejenih pločnikov (km)	5%	K 2-3	2,6	2,8	2,9	3,1	3,2	3,4	3,5	3,7	3,9	4	4,2	4,3	4,5	4,7	4,8	5	5,1	5,3	5,4	5,6
Dolžina urejenih kolesarskih poti (km)	5%	K 2-4	8,7	9	9,3	9,6	9,9	10,1	10,4	10,7	11	11,3	11,6	11,9	12,2	12,5	12,8	13	13,3	13,6	13,9	14,2
Število javnih parkirnih mest	15%	K 2-5	308	315	323	330	338	345	353	360	368	375	383	390	398	405	413	420	428	435	443	450
Število postaj električnih polnilnic	5%	K 2-6	8	9	10	11	13	14	15	16	17	18	20	21	22	23	24	25	27	28	29	30
Ocena urejenosti lokalnih cest in ulic	10%	K 2-7	3,31	3,37	3,44	3,5	3,56	3,62	3,69	3,75	3,81	3,87	3,94	4	4,06	4,12	4,19	4,25	4,31	4,37	4,44	4,5
Ocena urejenosti pločnikov	5%	K 2-8	3,45	3,51	3,56	3,62	3,67	3,73	3,78	3,84	3,89	3,95	4	4,06	4,11	4,17	4,22	4,28	4,33	4,39	4,44	4,5
Ocena urejenosti parkirišč	15%	K 2-9	2,66	2,76	2,85	2,95	3,05	3,14	3,24	3,34	3,43	3,53	3,63	3,73	3,82	3,92	4,02	4,11	4,21	4,31	4,4	4,5
Ocena urejenosti kolesarskih poti	5%	K 2-10	3,55	3,6	3,65	3,7	3,75	3,8	3,85	3,9	3,95	4	4,05	4,1	4,15	4,2	4,25	4,3	4,35	4,4	4,45	4,5
Ocena sprehajalnih in tematskih poti	3%	K 2-11	4	4,03	4,05	4,08	4,11	4,13	4,16	4,18	4,21	4,24	4,26	4,29	4,32	4,34	4,37	4,39	4,42	4,45	4,47	4,5
Ocena signalizacije – kačipotni in označbe	3%	K 2-12	3,73	3,77	3,81	3,85	3,89	3,93	3,97	4,01	4,05	4,09	4,14	4,18	4,22	4,26	4,3	4,34	4,38	4,42	4,46	4,5
Ocena javne razsvetljave	5%	K 2-13	3,71	3,75	3,79	3,83	3,88	3,92	3,96	4	4,04	4,08	4,13	4,17	4,21	4,25	4,29	4,33	4,38	4,42	4,46	4,5
Ocena delovanja zimske službe	5%	K 2-14	3,62	3,67	3,71	3,76	3,81	3,85	3,9	3,94	3,99	4,04	4,08	4,13	4,18	4,22	4,27	4,31	4,36	4,41	4,45	4,5
Ocena dostopnosti do telekomunikacij	2%	K 2-15	3,63	3,68	3,72	3,77	3,81	3,86	3,9	3,95	4	4,04	4,09	4,13	4,18	4,23	4,27	4,32	4,36	4,41	4,45	4,5
Ocena javnega prevoza	2%	K 2-16	2,91	2,99	3,08	3,16	3,24	3,33	3,41	3,5	3,58	3,66	3,75	3,83	3,91	4	4,08	4,17	4,25	4,33	4,42	4,5
<b>OKOLJE</b>	<b>UTJEŽ</b>	<b>OKOLJSKI K.</b>	<b>0,1</b>	<b>0,148</b>	<b>0,195</b>	<b>0,243</b>	<b>0,291</b>	<b>0,337</b>	<b>0,384</b>	<b>0,429</b>	<b>0,48</b>	<b>0,526</b>	<b>0,574</b>	<b>0,62</b>	<b>0,671</b>	<b>0,716</b>	<b>0,763</b>	<b>0,809</b>	<b>0,857</b>	<b>0,905</b>	<b>0,952</b>	<b>1</b>
Delež gospodinjstev priključenih na ČN (%)	15%	K 3-1	40,1	43	45,9	48,8	51,7	54,5	57,4	60,3	63,2	66,1	69	71,9	74,8	77,7	80,6	83,4	86,3	89,2	92,1	95
Delež gospodinjstev priključenih na javni vodovod (%)	10%	K 3-2	64,5	64,6	64,8	64,9	65	65,2	65,3	65,4	65,6	65,7	65,8	65,9	66,1	66,2	66,3	66,5	66,6	66,7	66,9	67

Delež gospodinjstev vključenih v organiziran odvoz odpadkov (%)	10%	K 3-3	89,4	90	90,5	91,1	91,6	92,2	92,7	93,3	93,9	94,4	95	95,5	96,1	96,7	97,2	97,8	98,3	98,9	99,4	100
Proizvedena energija iz obnovljivih virov (milo kWh/leto)	5%	K 3-4	9,3	9,9	10,4	11	11,6	12,1	12,7	13,2	13,8	14,4	14,9	15,5	16,1	16,6	17,2	17,7	18,3	18,9	19,4	20
Pokritost občine z optičnimi priključki (%)	5%	K 3-5	50	51,6	53,2	54,7	56,3	57,9	59,5	61,1	62,6	64,2	65,8	67,4	68,9	70,5	72,1	73,7	75,3	76,8	78,4	80
Ocena urejenosti javnih površin	10%	K 3-6	4,14	4,16	4,18	4,2	4,22	4,23	4,25	4,27	4,29	4,31	4,33	4,35	4,37	4,39	4,41	4,42	4,44	4,45	4,48	4,5
Ocena ravnanja z odpadki	5%	K 3-7	3,72	3,76	3,8	3,84	3,88	3,93	3,97	4,01	4,05	4,09	4,13	4,17	4,21	4,25	4,29	4,34	4,38	4,42	4,46	4,5
Ocena oskrbe z vodo	5%	K 3-8	3,99	4,02	4,04	4,07	4,1	4,12	4,15	4,18	4,2	4,23	4,26	4,29	4,31	4,34	4,37	4,39	4,42	4,45	4,47	4,5
Ocena kanalizacije in čistilne naprave	10%	K 3-9	3,81	3,85	3,88	3,92	3,96	3,99	4,03	4,06	4,1	4,14	4,17	4,21	4,25	4,28	4,32	4,35	4,39	4,43	4,46	4,5
Ocena čistosti potokov in jezer	5%	K 3-10	3,54	3,59	3,64	3,69	3,74	3,79	3,84	3,89	3,94	3,99	4,05	4,1	4,15	4,2	4,25	4,3	4,35	4,4	4,45	4,5
Ocena kakovosti zraka	3%	K 3-11	3,99	4,02	4,04	4,07	4,1	4,12	4,15	4,18	4,2	4,23	4,26	4,29	4,31	4,34	4,37	4,39	4,42	4,45	4,47	4,5
Ocena stanja hrupa v občini	2%	K 3-12	3,87	3,9	3,94	3,97	4	4,04	4,07	4,1	4,14	4,17	4,2	4,23	4,27	4,3	4,33	4,37	4,4	4,43	4,47	4,5
Ocena urejenosti pokopališč v občini	5%	K 3-13	4,09	4,11	4,13	4,15	4,18	4,2	4,22	4,24	4,26	4,28	4,31	4,33	4,35	4,37	4,39	4,41	4,44	4,46	4,48	4,5
Ocena vključenosti občanov v urejanje okolja	5%	K 3-14	3,46	3,51	3,57	3,62	3,68	3,73	3,79	3,84	3,9	3,95	4,01	4,06	4,12	4,17	4,23	4,28	4,34	4,39	4,45	4,5
Ocena prostorskega plana občine	5%	K 3-15	3,43	3,49	3,54	3,6	3,66	3,71	3,77	3,82	3,88	3,94	3,99	4,05	4,11	4,16	4,22	4,27	4,33	4,39	4,44	4,5
<b>IZOBRAŽEVANJE</b>	<b>UTEŽ</b>	<b>K. IZOBRAŽEVANJA</b>	<b>0,1</b>	<b>0,146</b>	<b>0,189</b>	<b>0,235</b>	<b>0,296</b>	<b>0,339</b>	<b>0,384</b>	<b>0,43</b>	<b>0,474</b>	<b>0,52</b>	<b>0,58</b>	<b>0,626</b>	<b>0,67</b>	<b>0,716</b>	<b>0,761</b>	<b>0,804</b>	<b>0,865</b>	<b>0,911</b>	<b>0,954</b>	<b>1</b>
Število mest v otroških vrtcih v občini	20%	K 4-1	224	226	229	231	234	236	239	241	243	246	248	251	253	255	258	260	263	265	268	270
Notranje površine v otroških vrtcih (m2)	20%	K 4-2	910	920	930	940	950	960	970	980	990	1000	1010	1020	1030	1040	1050	1060	1070	1080	1090	1100
Število razpisanih nagrad za dela na tematiko občine (sem. naloge, dipl., mag. in dr. dela - na leto)	5%	K 4-3	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
Ocena materialnih pogojev v otroških vrtcih	15%	K 4-4	4,01	4,04	4,06	4,09	4,11	4,14	4,16	4,19	4,22	4,24	4,27	4,29	4,32	4,35	4,37	4,4	4,42	4,45	4,47	4,5
Ocena materialnih pogojev v osnovnih šolah	20%	K 4-5	3,42	3,48	3,53	3,59	3,65	3,7	3,76	3,82	3,87	3,93	3,99	4,05	4,1	4,16	4,22	4,27	4,33	4,39	4,44	4,5
Ocena ustreznosti izobraževalnih vsebin	5%	K 4-6	3,76	3,8	3,84	3,88	3,92	3,95	3,99	4,03	4,07	4,11	4,15	4,19	4,23	4,27	4,31	4,34	4,38	4,42	4,46	4,5
Ocena vključenosti šol in vrtcev v življenje kraja	10%	K 4-7	3,79	3,83	3,86	3,9	3,94	3,98	4,01	4,05	4,09	4,13	4,16	4,2	4,24	4,28	4,31	4,35	4,39	4,43	4,46	4,5
Ocena izobraževalnih vsebin za starejše občane	5%	K 4-8	3,44	3,5	3,55	3,61	3,66	3,72	3,77	3,83	3,89	3,94	4	4,05	4,11	4,17	4,22	4,28	4,33	4,39	4,44	4,5
<b>KVALITETA ŽIVLJENJA</b>	<b>UTEŽ</b>	<b>K. KAK. ŽIVLJENJA</b>	<b>0,1</b>	<b>0,148</b>	<b>0,197</b>	<b>0,241</b>	<b>0,287</b>	<b>0,337</b>	<b>0,384</b>	<b>0,434</b>	<b>0,478</b>	<b>0,525</b>	<b>0,575</b>	<b>0,622</b>	<b>0,666</b>	<b>0,716</b>	<b>0,763</b>	<b>0,813</b>	<b>0,859</b>	<b>0,903</b>	<b>0,952</b>	<b>1</b>
Površina občinskih prostorov namenjenih zdravstveni oskrbi (m2)	10%	K 5-1	1482	1619	1756	1892	2029	2166	2303	2440	2576	2713	2850	2987	3123	3260	3397	3534	3671	3807	3944	4081
Površina občinskih prostorov namenjenih kulturnim dejavnostim (m2)	10%	K 5-2	3500	3605	3711	3816	3921	4026	4132	4237	4342	4447	4553	4658	4763	4868	4974	5079	5184	5289	5395	5500
Zunanje površine namenjene športu (m2)	10%	K 5-3	87214	87466	87718	87970	88222	88473	88725	88977	89229	89481	89733	89985	90237	90489	90741	90992	91244	91496	91748	92000
Notranje površine namenjene športu (m2)	10%	K 5-4	3656	3664	3671	3679	3686	3694	3701	3709	3717	3724	3732	3739	3747	3755	3762	3770	3777	3785	3792	3800
Ocena zdravstvene oskrbe v občini	10%	K 5-5	3,59	3,64	3,69	3,73	3,78	3,83	3,88	3,93	3,97	4,02	4,07	4,12	4,16	4,21	4,26	4,31	4,36	4,4	4,45	4,5
Ocena kulturne dejavnosti v občini	10%	K 5-6	3,49	3,54	3,6	3,65	3,7	3,76	3,81	3,86	3,92	3,97	4,02	4,07	4,13	4,18	4,23	4,29	4,34	4,39	4,45	4,5
Ocena možnosti za šport in rekreacijo v občini	5%	K 5-7	4,18	4,2	4,21	4,23	4,25	4,26	4,28	4,3	4,31	4,33	4,35	4,37	4,38	4,4	4,42	4,43	4,45	4,47	4,48	4,5
Ocena socialnih aktivnosti	5%	K 5-8	3,58	3,63	3,68	3,73	3,77	3,82	3,87	3,92	3,97	4,02	4,06	4,11	4,16	4,21	4,26	4,31	4,35	4,4	4,45	4,5
Ocena oskrbe prebivalcev	5%	K 5-9	3,86	3,89	3,93	3,96	3,99	4,03	4,06	4,1	4,13	4,16	4,2	4,23	4,26	4,3	4,33	4,37	4,4	4,43	4,47	4,5
Ocena duhovne oskrbe	5%	K 5-10	4,01	4,04	4,06	4,09	4,11	4,14	4,16	4,19	4,22	4,24	4,27	4,29	4,32	4,35	4,37	4,4	4,42	4,45	4,47	4,5
Ocena med-sosedskih odnosov	5%	K 5-11	3,92	3,95	3,98	4,01	4,04	4,07	4,1	4,13	4,16	4,19	4,23	4,26	4,29	4,32	4,35	4,38	4,41	4,44	4,47	4,5
Ocena varnosti bivanja v občini	5%	K 5-12	4,35	4,36	4,37	4,37	4,38	4,39	4,4	4,41	4,41	4,42	4,43	4,44	4,44	4,45	4,46	4,47	4,48	4,48	4,49	4,5
Stopnja zaupanja v občino	10%	K 5-13	3,48	3,53	3,59	3,64	3,69	3,75	3,8	3,86	3,91	3,96	4,02	4,07	4,12	4,18	4,23	4,29	4,34	4,39	4,45	4,5